

فرخنده باد سال ۲۰۲۱ (مهمترین وقایع سال ۲۰۲۰)

بهرام رحمانی
bahram.rehmani@gmail.com

فرارسیدن سال ۲۰۲۱ را به همه انسان‌های آزاده، برابری‌طلب و عدالت‌جو صمیمانه تبریک می‌گوییم. هرچند که فاکت‌های موجود نشان می‌دهند آغاز سال نو نیز کمابیش ادامه همان درد و رنج و بحران سال گذشته خواهد بود. با این وجود، امید به آینده و یا خوش‌بینی به آینده بهتر دیدگاه و نگرش مثبتی است. به ویژه این که اگر چنین دیدگاهی با تلاش‌های گسترده و پیگیر شهروندان آزاده جهان همراه باشد تا به اتفاق هم و دست در دست هم در هر جایگاهی و موقعیتی هستند و هر امکانی دارند در جهت ساختن یک جامعه جدید و انسانی در دوران پساکروناپی گام‌های جدی بردارند.

در حالی که سال ۲۰۲۰ به پایان خود نزدیک می‌شود، مردم جهان در اندیشه چگونه گذشتن این سال آکنده از بحران و درد و رنج جان‌کاه، با آمار وحشتناک جان‌باختگان ناشی از شیوع کرونا مواجه هستند که در آستانه مرز دو میلیون نفر است. از دسامبر ۲۰۱۹ برابر با آذر ۱۳۹۸ تا امروز ۱۹ دسامبر ۲۰۲۰ برابر با ۲۹ آذر ۱۳۹۹ بیش از یک سال می‌گذرد. از روزی که نخستین مورد ابتلا به ویروس ناشناخته کرونا در شهر «ووهان» چین ثبت شد تا امروز نزدیک به ۸۰ میلیون نفر در ۲۱۸ کشور جهان درگیر این بیماری شده‌اند. آمریکا با نزدیک به ۱۸ میلیون مبتلا و حدود ۳۲۱ هزار فوتی، در صدر جدول قرار دارد.

لاری سخنگوی وزارت بهداشت حکومت گفته است در طول ۲۴ ساعت گذشته، ۱۳۲ بیمار کووید ۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان‌باختگان این بیماری به ۵۴ هزار و ۹۴۶ نفر رسید. همچنین ۶ هزار و ۱۰۸ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی شد که ۸۱۵ نفر از آن‌ها بستری شدند. ۵۱۲۸ نفر از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند.

در حال حاضر و بر اساس آخرین تحلیل‌ها، ۱۰۸ شهرستان در وضعیت نارنجی و ۳۴۰ شهرستان در وضعیت زرد قرار دارند. (ایسنا، ۹ دی ۱۳۹۹)

داده‌های دانشگاه جانز هاپکینز آمریکا که میزان آلودگی به ویروس کرونا و آمار جان‌باختگان در ۱۹۱ کشور جهان را گزارش می‌دهد، حاکی از آن است که ایران در فهرست ۱۵ کشور کروناخیز جهان قرار گرفته است.

در روزهای آغازین سال جاری میلادی، جشن‌های آغاز سال نو ۲۰۲۰ با جشن و سرور در خیابان‌های اروپا و آمریکا و سایر نقاط جهان در حالی نوید روزهایی تازه را می‌داد که کمتر کسی تصور می‌کرد ویروس کرونا از شهری کوچک در کشوری آسیایی به کیلومترها دورتر در این دو قاره پهناور به این شدت در نوردد و فراتر از بحرانی بهداشتی همه معادلات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را به هم زند.

«تدروس آدهانوم» مدیر کل سازمان جهانی بهداشت چهارشنبه ۲۱ اسفندماه ۹۸ در کنفرانسی خبری تاکید کرد که اگرچه واژه «همه‌گیر» (pandemic) به دلیل حساسیتی که دارد نباید بدون دقت مورد استفاده قرار گیرد اما ارزیابی‌های این سازمان ویروس کرونا را «همه‌گیر جهانی» شناسایی و اعلام می‌کند.

بزرگ‌ترین و مهم‌ترین واقعه سال ۲۰۲۰، مصیبت‌هایی است که ویروس کووید ۱۹ بر سر بشر آورده است. در سالی که سازمان بهداشت جهانی آن را سال «پرستار و ماما» نام‌گذاری کرده، پرستارها و پزشکان و به طور کلی کادر درمانی در صف مقدم مبارزه با ویروس کرونا بودند.

علاوه بر انبوه از زنان و مردانی که قربانی کووید ۱۹ شدند، بیکاری فقر و گرایش‌های نژادپرستی و راسیستی و راست نیز در جهان گسترش یافت. قرنطینه و سیاست‌های پیش‌گیری دولت‌ها، سبب شد که مبارزات عادلانه و بر حق مردم جهان فروکش پیدا کند و در مقابل گرایش‌های راست و نژادپرست جدیدتر از گذشته وارد صحنه سیاسی جوامع مختلف شدند.

در کشورهایی همچون ایران کرونا فجایع عظیمی به وجود آورده است به دلیل این که حکومت واقعیت‌ها را از مردم مخفی نگه می‌دارد. جمهوری اسلامی ایران، ۴۲ سال است که همواره به مردم ایران دروغ می‌گوید و به همین دلیل سران و مقامات و مسئولین این حکومت در دروغ‌گویی در جهان، بی‌همتا هستند. اگر جمهوری اسلامی در مورد ویروس کرونا، به مردم دروغ نگفته بود و پنهان‌کاری نکرده بود، اگر مراکز مذهبی و قرنطینه را به موقع به کار بسته بود، امکانات درمانی لازم را به جای خرافه‌گویی به موقع آماده کرده بود شاید مردم ایران در این ابعاد فلاکت‌باری دچار بحران ناشی از کرونا نشده بودند. اما جمهوری اسلامی بر خلاف سایر دولت‌ها هیچ اقدامی پیش‌گیرانه انجام نداد حتی برای تهیه واکسن نیز کار جدی انجام نداد است. این حکومت به سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده است که به دلیل فقدان زیرساخت‌های لازم، نداشتن هواپیما و امکانات حمل و نقل و یا نگهداری واکسن در دمای مناسب، واکسن فایزر را نمی‌خواهد! در حالی که این حکومت صدها میلیارد دلار صرف تسلیحات اتمی و موشکی و سازمان‌دهی گروه‌های تروریستی اسلامی و جنگ‌های نیابتی کرده و هنوز هم می‌کند. در حالی که کارزار واکسیناسیون ضدکرونا روز به روز در کشورهای پیش‌تری آغاز می‌شود، هم‌زمان گونه‌های جدید ویروس کرونا که به دلیل شناسایی آن برای اولین بار در بریتانیا به گونه بریتانیایی معروف شده، به کشورهای پیش‌تری سرایت می‌یابد.

در حالی که این گونه‌های جدید یافته بسیار مسری‌تر از گونه اصلی کروناست، پیش‌تر ده‌ها کشور ممنوعیت‌هایی را در تردد میان کشورهای خود و بریتانیا اعمال کرده‌اند.

وزیر بهداشت بریتانیا اولین بار ۱۴ دسامبر خبر شناسایی گونه جدید ویروس کرونا را در پارلمان به طور رسمی اعلام کرد و سه روز بعد، بوریس جانسون نخست‌وزیر بریتانیا در یک کنفرانس مطبوعاتی به طور عمومی وجود چنین ویروسی را تایید کرد.

دانشمندان هنوز نمی‌دانند که تغییرات ژنتیکی در این ویروس منتهی به چه تغییری در رفتار آن خواهد شد. همچنین شواهدی در دست نیست که این ویروس بیماری متفاوت‌تری ایجاد کند یا به واکسن موجود مقاوم باشد.

با این وجود در جهان امروز استقبال از مراسمی مثل جشن کریسمس، هالووین، ولنتاین و ... شدت گرفته است. چرا که مدت‌هاست که مراسم‌های این‌چنین رنگ و بوی مذهبی ندارند و به مراسم‌هایی برای دیدوبازدید و جشن و سرور و همبستگی انسانی در سطح جهان تبدیل شده‌اند. به عبارت دیگر انگاره‌های زیبایی‌شناسی در سطح جهان بر فرقه‌های مذهبی غالب شده و به استقبال جهانی منجر شده است. این موضوع را نه تنها در جامعه ما بلکه در کشورهای دیگر هم افراد به این فرهنگ‌ها توجه دارند. چرا که احساس می‌کنند جزئی از جریان‌های فرهنگ جهانی هستند.

منظور تاثیر گرفتن فرهنگ‌ها از همدیگر نه تنها جای نگرانی ندارد، بلکه دوستی و همبستگی انسانی را افزایش می‌دهد و فراتر از همه گرایش‌های جنگ‌طلب و نژادپرست و مذهب را به تحلیل می‌برد.

مهم این است که بخش مثبت و انسان‌دوستانه و جهان‌شمول فرهنگی‌ها را بگیریم، تقویت کنیم و بخش‌های منفی و خصومت‌ورزی و نابرابری و تبعیض‌آمیز آن را مورد نقد قرار دهیم و طرد کنیم. اگر به معنای واقعی بخشی از فرهنگ غنی و برابری‌طلب یک جامعه به دیگران انتقال داده شود بی‌گمان باعث غنای فرهنگی و نزدیکی انسان‌ها به همدیگر می‌شود و خیلی هم خوب و عالی و مثبت و سازنده و زیبا است.

با تمام این‌ها، برای این‌که در دادوستد فرهنگ و آیین‌ها و زیبایی‌شناسی‌ها، نباید فقط گیرنده و یا مصرف‌کننده بود بلکه باید بتوان ارزش‌های مثبت و انسانی فرهنگی‌مان را به دیگران ارائه داد. جامعه به طور طبیعی مسیر خودش را طی می‌کند اما ما می‌توانیم حرکت آن را هموارتر و پربارتر و تاثیرگذارتر سازیم. در این راه مسلم است که اگر شهروندان یک جامعه در همه عرصه‌های زندگی عمومی و خصوصی آزاد باشند بی‌تردید جامعه می‌تواند مستقیماً خودش تصمیم بگیرد که چه چیزی را بپذیرد و چه چیزی را نپذیرد. به عبارت دیگر فرهنگ نیاز به قیم ندارد، به ویژه دولت حق ندارد فرهنگ و سیاست و اهداف خود را یک طرفه به جامعه تحمیل کند. اگر جامعه به‌طور خودجوش و آزادانه تولید کند، اگر با محصولات فرهنگی مناسب، مثلاً کتاب، فیلم، سریال، موسیقی و به طور کلی آموزش و پرورش به اعتماد به‌نفس به جامعه ارائه دهد، فرهنگ جوامع مختلف نه تنها عقب نمی‌ماند، بلکه بالنده و پربارتر هم پیشرفت می‌کند.

اگر به معنای واقعی آزادی بیان و اندیشه و فعالیت‌های فردی و جمعی در هر جامعه‌ای آزاد باشد این موضوع باعث می‌شود تولیدات مفیدی به جامعه عرضه گردد و فرهنگ پیشرو و انسانی و بالنده را نه تنها به جامعه خود، بلکه به همه جوامع بشری انتقال یابد.

در حالی که در کشوری همچون ایران جان آدمیزاد کم‌ترین ارزشی ندارد و جمهوری اسلامی به راحتی آب خوردن اعدام و ترور می‌کند در چنین جامعه‌ای آزادی بیان و اندیشه جایی ندارد. در سال ۲۰۲۰ تعداد ۲۴۱ گزارش توطئه نهاد آمار و نشر و آثار مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران به ثبت رسیده است که شامل محکومیت ۹۵ نفر به اعدام و اجرای حکم اعدام ۲۳۶ نفر است که از این تعداد ۱ نفر در ملاءعام اعدام شد. از میان هویت‌های مشخص شده اعدام‌شدگان، ۲۰۵ نفر از آن‌ها مرد و ۸ تن زن بوده‌اند. همچنین ۲ فرد که در زمان ارتکاب جرم انتسابی کمتر از ۱۸ سال سن داشته‌اند و در اصطلاح حقوقی آن‌ها را کودک - مجرم می‌نامند نیز در میان اعدام‌شدگان امسال قرار داشتند.

مطلبی که در پیش روی خود دارید مهم‌ترین مسایل سال ۲۰۲۰ را مورد بحث و بررسی قرار داده است. سالی که عمدتاً با کابوس و گاهی نیز با بیم و امیدهایی گذشت. سالی که با بروز بحران کووید ۱۹، جامعه جهانی را در همه عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، توریستی، شغلی، تحصیلی، بهداشتی و ... دگرگون ساخت. به‌طوری که به نظر می‌رسد دوران پساکرونا به هیچ‌وجه همانند جهان پیشا کرونا نخواهد شد.

فهرست مطالب:

- * نگاهی کلی به اوضاع کنونی جهان در سال ۲۰۲۰
- * پاندمی کرونا و محدودیت‌های جشن یول و سال نو
- * واکنش‌های کرونا در فرانسه و ۲۶ کشور دیگر اتحادیه اروپا از ۲۷ دسامبر آغاز شده است
- * جنگ و بی‌ثباتی، چالش‌هایی بزرگ فراروی واکنش‌های فقیر
- * گزارش روز پنج‌شنبه ۲۵ دسامبر ۵- آذر، دانشگاه جانز هاپکینز
- * سازمان ملل: بحران کرونا ده‌ها سال پیشرفت جهان را از بین می‌برد
- * جهش کرونا در بریتانیا؛ «بدترین کریسمس» بعد از جنگ دوم جهانی
- * مینو محرز: ویروس جهش‌یافته کرونا احتمالاً قبلاً وارد ایران شده است
- * کرونا، دو غول اقتصاد جهان (آلمان و آمریکا) را بحرانی کرده است
- * خصومت‌ها با انگیزه دینی در جهان افزایش یافته است
- * نگرانی‌های ناشی از جنگ، بحران اقتصادی، تنگ‌دستی و گرسنگی در جهان
- * کرونا ۴۵۰ میلیارد دلار به جیب ۱۰ فرد ثروتمند جهان ریخت
- * ۲۰۲۰، سالی پرتلاطم و تعیین‌کننده برای صنعت انرژی
- * اثر منفی کرونا بر مهاجرت و ابعاد مختلف زندگی مهاجران
- * توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه
- * گورهای بی‌نام و نشان در امتداد دیوار مرزی ترکیه با ایران
- * انتقاد سازمان آلمانی حامی پناجویان از اخراج‌ها در بحران کرونا
- * کاهش ۳۰ درصدی شمار پناجویان در اروپا به خاطر شیوع کرونا
- * سازمان ملل: کرونا معاش بیش از یک و نیم میلیارد کارگر را تهدید می‌کند
- * کرونا و زنان
- * تضعیف دموکراسی موجود بورژوازی در سراسر جهان
- * کرونا برنامه ۲۰۳۰ یونسکو را به محاق برده است
- * سازمان ملل: بیش از دو میلیارد نفر از آب سالم محروم هستند
- * در ایران کم‌آبی، بیکاری و کمبود زیرساخت‌ها باعث گریز روستاییان از زادگاه‌های خود شده است
- * هیچ کشوری تا ۲۰۳۰ به برابری جنسیتی نمی‌رسد
- * ترامپ و انتخابات ریاست جمهوری و احتمال اعلام حکومت نظامی؟
- * تنش‌های جدید در عراق
- * کرونا چالشی برای جمهوری اسلامی ایران
- * خوش‌بینی به کشف و تأثیر واکسن در ایران
- * لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ غیرواقعی و میل‌تاریستی و ایدئولوژیکی
- * انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران ۱۴۰۰
- * سرقت یک میلیون دلار پول نقد ایران در جعبه‌های ودکا از وزارت خارجه روسیه
- * اعتراف حماس به دریافت پول از سلیمانی: چمدان‌هایمان دیگر جا نداشت
- * افزایش تنش میان واشینگتن و تهران؛ تهدید ایران و آمادگی اسرائیل
- * اوج‌گیری خشونت در افغانستان و کاهش امید به برقراری «صلح»
- * سوریه
- * یمن
- * لیبی
- * ربایش دختر مدرسه‌ها در نیجریه
- * اعلامیه سازمان گزارشگران بدون مرز
- * بیان صنعت فیلم در سال ۲۰۲۰
- * پیام کریسمسی رییس سازمان جهانی بهداشت و هشدار وی
- * چند خبر عجیب روزهای پایانی سال ۲۰۲۰
- * نتیجه‌گیری

نگاهی کلی به اوضاع کنونی جهان در سال ۲۰۲۰

کریسمس و سال نو میلادی ۲۰۲۰ نسبت به سال‌های اخیر بسیار متفاوت‌تر و نامطلوب‌تر است. غیر از مشکلات اقتصادی، سیاسی، زیست‌محیطی، امنیتی و... که دامنه آن‌ها هر سال گسترده‌تر می‌شود، امسال دنیا درگیر همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ نیز بود.

بحران کرونا سبب شده است که جشن‌های سال نو در سطح جهانی کم‌رنگ و کم‌رونق شوند. در حالی که اسکاتلند، ایرلند شمالی و اتریش حتی تا پس از جشن کریسمس نیز انتظار دارند که محدودیت‌ها ادامه یابند. پرتقال حتی منع رفت‌وآمد در شب سال نو را اعمال کرده است.

اما بحران بهداشتی ناشی از ویروس کرونا، چنان بر جهان تاثیر گذارده است، که بدون تردید، تا ده‌ها سال بعد نیز از برگزاری متفاوت جشن‌های پایان سال ۲۰۲۰ صحبت خواهد شد.

در کشورهای اروپایی که به شکلی وسیع جشن‌های میلاد مسیح را گرامی می‌دارند، هم‌زمان با نگرانی از گسترش ویروس کرونا، از حال و هوا و شور و شوق همیشگی این ایام در خیابان‌ها و کوچه‌ها، با وجود چراغانی‌های ویژه، چندان خبری نیست. اگر سری به خیابان‌های خلوت، کافه‌ها و رستوران‌های تعطیل، بی‌رونقی در برابر سالن سینما، تئاتر و کنسرت و خلوت بودن بازارها نونل و غیره بزنیم بی‌رونقی و رخوت عمومی را در همه جا مشاهده می‌کنیم.

کریسمس ۲۰۲۰ در بستر تهدیدات کرونا و نگرانی‌های ناشی از جنگ، بحران اقتصادی، تنگ‌دستی و گرسنگی در جهان برگزار می‌شود. برای بسیاری از کشورهای جهان، محدودیت‌های وضع شده در جریان مراسم کریسمس و سال نو تا سال آینده میلادی ادامه خواهند داشت.

در سالی که گذشت جنبش‌های اجتماعی اجبارا در سراسر جهان عقب‌نشینی کردند تا باعث و بانی ابتلای بیش‌تر مردم به ویروس کرونا نباشند اما در مقابل گرایش‌هاست راست و نژادپرست و مذهبی که اهمیتی به امنیت و جان و بهداشت عمومی مردم نمی‌دهند در سطح وسیعی به صحنه آمدند.

در سالی که گذشته بیکاری و گرانی و تورم افزایش یافت و هر چه بیش‌تر زندگی مزدبگیران را سخت‌تر و پرمشقت‌تر شد. در واقع می‌توان گفت ویروس کرونا، عامل نفرت و جدایی و انزوا و به طور کلی عامل جدایی انسان از طبیعت زندگی است! در سال ۲۰۲۰ یعنی این سال هولناک ده‌ها هزار انسان جان خود را در جنگ و گریز با هیولای ویروس کرونا از دست دادند و میلیون‌ها تن دیگر نیز به بستر بیماری افتادند. با این وجود هنوز هم پیش‌گیری قطعی آن در ابهام است بنابراین متاسفانه در سال جدید نیز این بحران دلخراش ادامه خواهد یافت.

سالی که سپری شد علاوه بر کرونا، فشارهای اقتصادی بر مزدبگیران بیش‌تر شد، بیکاری بالا رفت، به لحاظ سیاسی گرایش‌هاست راست بیش از پیش به صحنه آمدند، دولت‌ها موقعیت خود را تحکیم بخشیدند، اعتراض‌ها بعد از مرگ جورج فلوید به دست پلیس آمریکا، انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، درگیری‌های قره‌باغ، آتش‌سوزی در اردوگاه پناهجویان در لسبوس یونان، ربودن و ترور مخالفین توسط وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران و تشدید سانسور و سرکوب و زندان و شکنجه و اعدام در ایران، لشکرکشی ترکیه به لیبی، راه‌انداختن مناقشه جدید در مدیترانه، بمباران روستاها و مواضع پ.ک. در کردستان عراق توسط جنگده‌های ترکیه، بمباران مواضع نیروهای جمهوری اسلامی ایران در سوریه توسط اسرائیل، از جمله ده‌ها حوادث ویژه‌ای بودند. علاوه بر این‌ها ده‌ها حوادث ریز و درشت دیگر نیز در این سال در سراسر جهان رخ داده است که شاید برخی از آن‌ها از چشم افکار عمومی نیز پنهان مانده باشد.

در چنین شرایطی بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا به تازگی گفته است در جنوب شرقی انگلیس گونه جدید از ویروس کرونا شیوع پیدا کرده که قدرت سرایت آن ۷۰ درصد بیش‌تر از ویروس شناخته شده قبلی است. سازمان بهداشت جهانی برآورد می‌کند که گونه جدید ویروس کرونا می‌تواند به طور میانگین از فرد مبتلا به یک و نیم نفر منتقل شود اما این میزان در گونه قبلا شناخته شده ویروس ۱/۱ نفر است.

یکی از مهم‌ترین اعتراضات سال ۲۰۲۰ بر علیه نژادپرستی و خشونت پلیس بود که از آمریکا آغاز و به سراسر اروپا کشیده شد. ۲۵ مه ۲۰۲۰، یک افسر سفیدپوست پلیس، زانویش را به مدت ۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه بر روی گردن «جرج فلوید» یک آمریکایی رنگین‌پوست آفریقایی‌تبار فشار داد و او را به قتل در خیابان و در مقابل چشمان ناباور مردم به قتل رساند. و این آغاز اعتراضات بزرگی بود که از ۲۶ مه در مینیاپولیس آغاز شد و نخست به سرتاسر آمریکا و سپس کشورهای اروپایی گسترش یافت. در ادامه تجمع‌های اعتراضی در بسیاری از نقاط جهان علیه نژادپرستی و خشونت پلیسی برگزار شد.

صدای سلاح‌های مرگبار در جنگ داخلی کشورهای لیبی، یمن، سوریه، عراق، افغانستان و جنگ آذربایجان و ارمنستان بر سر قره‌باغ خاموش نشدند. در سال ۲۰۲۰، هزارن انسان در جنگ داخلی این کشورها قربانی شدند.

بسیاری از دولت‌های جهان، به طور مستقیم و غیرمستقیم و در راس همه جمهوری اسلامی ایران، روسیه، ترکیه، آمریکا، اسرائیل، ائتلاف عربی به رهبری عربستان به ویژه در خاورمیانه و شاخ آفریقا، همچنان بر طبل جنگ می‌کوبند.

انفجار بزرگ بندر بیروت در ۴ اوت جان بیش از ۲۰۰ نفر را گرفت. یک ماه بعد در ۹ سپتامبر، آتش‌سوزی در اردوگاه موری در لسبوس یونان، ۱۳۰۰ پناهجو را پریشان و بدون سرپناه کرد.

در سال ۲۰۲۰، به طور بی سابقه‌ای بحرین، امارات متحده عربی، بحرین، سودان و مراکش با میانجی‌گری آمریکا روابط شان را با اسرائیل عادی کردند و خبرهایی نیز از مذاکره بین مقامات اسرائیل و عربستان منتشر گردید.

نهایتا سالی که با دادگاه استیضاح دونالد ترامپ آغاز شد با شکست او در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا پایان پذیرفت. در ماه نوامبر، جو بایدن نامزد دموکرات با ۳۰۶ رای کالج و بیش از ۵۱ درصد آرا دونالد ترامپ را شکست داد. اما طرفداران ترامپ و از جمله خود او هنوز حاضر نشده‌اند این شکست خود در انتخابات را بپذیرند.

پاندمی کرونا و محدودیت‌های جشن یول و سال نو

به گفته یک جامعه‌شناس فرانسوی، «در طی چندین دهه از عمرمان، چنین تجربه تاریخی را مشاهده نکرده بودیم.» پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایی که، بطور معمول، در روزهای منتهی به شب و روز کریسمس/نول، در حال تهیه مقدمات این جشن بودند، تا فرزندان و نوادگان خود را بر سر یک سفره گردهم‌آورند، در روزهای پایانی سال ۲۰۲۰، یا باید به تنهایی یا با حضور تعداد اندکی از اعضا خانواده این سنت دیرین را به‌جای آورند.

هم‌زمان با جشن‌های پایان سال میلادی، در بسیاری از کشورهای اروپایی همچون ایتالیا، بریتانیا، اتریش ... مقررات منع آمد و شد و قرنطینه به اجرا گذارده شده است و بسیاری از خانواده‌ها در قرنطینه جشن میلاد مسیح را به دور از نزدیکان خود برگزار می‌کنند.

جوانانی که قصد دارند تا جشن کریسمس/نول را به همراه اعضا خانواده برپا داشته و گرمی بدارند، علاوه بر تهیه هدیه برای دیگر افراد خانواده، بدلیل نگرانی از احتمال انتقال ویروس کرونا به دیگر افراد خانواده، طی روزهای منتهی به کریسمس/نول، در برابر آزمایشگاه‌های تشخیص طبی صف کشیدند تا در صورت پاسخ منفی، بدون نگرانی مراسم جشن کریسمس/نول را در کنار خانواده‌های خود سپری کنند.

بر اساس آمار منابع بهداشتی در فرانسه، از روز جمعه گذشته تاکنون بیش از ۵۰۰ هزار آزمایش «پی‌سی‌آر» و «تست آنتی‌ژنیک» برای تشخیص ابتلا به کووید ۱۹ در این کشور انجام شده است.

پاندمی کرونا جشن یول و سال نو شهروندان را در سراسر جهان متاثر ساخته است. مراسم‌ها به مناسبت «کریسمس» یا میلاد «مسیح» در سراسر جهان دهه‌هاست که جنبه مذهبی خود را از دست داده و به عنوان جشن و شادی برگزار می‌شود. اما امسال این جشن‌ها یا به حالت تعلیق درآمد و یا هم با حضور شمار بسیار اندکی تحت تدابیر پیش‌گیرانه شدید برگزار گردید.

با گذشت یک سال از شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان، متأسفانه ۷/۱ میلیون انسان در کشورهای مختلف جهان جان‌شان را از دست داده‌اند. میلیون‌ها انسان به این ویروس خطرناک مبتلا شده‌اند و شمار مبتلایان همواره رو به افزایش است. با وجود تولید و تجویز واکسین کرونا، بعید است که زندگی بشر دوباره به حالت عادی و یا دست‌کم به شرایط سابق برگردد؛ مخصوصاً حالا که از کشف نوع جدید و ساری‌تر این ویروس سخن می‌رود.

این ویروس بر کلیه ابعاد زندگی انسان‌ها تأثیرات عمیقی را گذاشته است.

در قاره اروپا بیش‌تر مناطق شاهد شیوع دوباره ویروس کرونا هستند. کشورهای اروپایی به ویژه انگلستان، آلمان و... سخت‌ترین روزهایش را از آغاز پاندمی تاکنون می‌گذرانند و مجبور شده‌اند بازارهای سنتی کریسمس خود را لغو کنند.

فرانک والتر اشتاینمایر، رییس‌جمهور آلمان در یک سخنرانی مجازی به مناسبت کریسمس گفت که ویروس همه‌گیر کرونا سایه تاریکی بر جشن کریسمس و سال نو در کشورش انداخته است. اما او افزود که «در انتهای تونل تاریک هنوز هم روزنه‌هایی از نور دیده می‌شود.»

اشتاینمایر با اشاره به شروع واکسیناسیون آلمان به روز یک‌شنبه ۲۷ دسامبر ۲۰۲۰ گفت: «ما مرحله به مرحله به خروج از بحران نزدیک‌تر می‌شویم.»

آلمانی‌ها مجبور شده‌اند بسیاری از رسم‌های جشن سال نو و کریسمس را به خاطر وضع قرنطین سرتاسری مجدد لغو کنند. اجتماعات با دوستان و خانواده بسیار محدود شده‌اند و نظارت بر این روند نیز جدی‌تر گردیده است.

بریتانیایی‌ها به دلیل ظهور یک نوع جدید ویروس کرونا مثل ساکنان یک جزیره از دیگر مناطق جهان جدا ساخته شده‌اند. اکثر کشورها راه‌های ارتباطی‌شان را با بریتانیا موقتاً بسته‌اند.

برخی از محدودیت‌های مرزی با انگلستان به طور موقتی برای تعطیلات کریسمس کاهش یافته‌اند، اما هزاران نفر از کشورهای دیگر اروپایی هنوز در بریتانیا گیر مانده و نمی‌توانند برگردند.

واکسیناسیون کرونا در فرانسه و ۲۶ کشور دیگر اتحادیه اروپا از ۲۷ دسامبر آغاز شده است

واکسیناسیون ضد کرونا در فرانسه و ۲۶ کشور دیگر اتحادیه اروپا آغاز شده است. این در حالی است که شهروندان این کشور بی‌اعتمادی زیادی نسبت به واکسیناسیون کرونا دارند.

اتحادیه اروپا دارای جمعیت ۴۵۰ میلیون نفری است و مجارستان و اسلواکی نیز از روز شنبه واکسیناسیون کرونا را آغاز کردند.

در جمهوری چک نیز نخست وزیر این کشور در یک برنامه زنده تلویزیونی واکسن کووید ۱۹ دریافت کرد. واکسیناسیون ضد کرونا در فرانسه از روز یکشنبه ۲۷ دسامبر ۲۰۲۰ در تعدادی از خانه‌های سالمندان آغاز شده و چالش‌های مقابل دولت در زمینه این واکسیناسیون، فقط چالش‌های لجستیکی نیست، بلکه باید در زمینه اعتمادسازی نسبت به کارایی و بی‌خطر بودن واکسن کرونا تلاش کند.

چند روز پیش، یک وزیر فرانسوی گفت: «من نگران واکسن‌ها هستم.» همچنین بر اساس یک نظرسنجی که در نشریه «ژورنال دو دیمان» منتشر شده، تنها ۴۴ درصد فرانسوی‌ها خواهان تزریق واکسن کرونا هستند.

اما بر اساس این گزارش، دولت فرانسه تلاش می‌کند که این بی‌اعتمادی را کاهش دهد. در حالی که واکسیناسیون افراد سالمند از روز یکشنبه در فرانسه آغاز شد، دو پرستار آنان نیز همزمان مقابل دوربین رسانه‌ها واکسینه شدند.

رادیو بین‌المللی فرانسه تاکید کرده که این اقدام دولت فرانسه برای واکسینه کردن کادر خانه‌های سالمندان «تصادفی نیست». به عقیده این رسانه فرانسوی: «تصویر یک بلوز سفید» (پرستار) که آماده واکسینه شدن است، ابزاری برای ایجاد اطمینان در مردم است.»

تدبیر دیگر دولت فرانسه در این زمینه تزریق واکسن به حدود سی نفر از شهروندان است که با قرعه‌کشی انتخاب شده‌اند. اما این تدابیر نمادین و محدود است و ممکن است تلاش بیش‌تر دولت برای قانع کردن شهروندان در زمینه واکسیناسیون کرونا نتیجه عکس به همراه داشته باشد.

اکنون نزدیک به ۷۰ درصد فرانسوی‌ها معتقدند که امانول مکرون رییس جمهوری فرانسه در زمینه مدیریت بحران کرونا به خوبی عمل نکرده است. در این شرایط، دولت فرانسه با احتیاط برخورد می‌کند و ایجاد هرگونه تنش و شکاف در این زمینه ممکن هزینه بسیاری به همراه داشته باشد.

قرار بود واکسیناسیون کرونا در فرانسه با تصویب قانونی الزامی شود، اما طرح این قانون هفته گذشته کنار گذاشته شد.

اما هم‌زمان با فرانسه، واکسیناسیون کرونا در ۲۶ کشور دیگر اتحادیه اروپا از روز یکشنبه آغاز شده است. واکسنی که در این کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرد ساخت شرکت‌های فایزر و بیون‌تک است که به گفته این شرکت‌ها دارای کارایی ۹۵ درصدی است.

در آلمان روند واکسیناسیون چند ساعت زودتر آغاز شد و اولین واکسن به یک فرد حدوداً صد ساله در شامگاه شنبه تزریق شد. مقامات آلمان اعلام کرده‌اند که کار واکسیناسیون ضد کرونا زمان‌بر است. این کشور برنامه‌ریزی کرده که تا پایان ماه مارس، حدود ۱۲ میلیون دوز از واکسن کرونا که برای شش میلیون نفر کافی است در این کشور توزیع شود.

به گفته مقام‌های آژانس دارویی اروپا در آمستردام، این نهاد تا ششم ژانویه در مورد تایید واکسن شرکت دارویی مدرنا تصمیم خواهد گرفت. این شش روز زودتر از تاریخی است که پیش‌تر تعیین شده بود.

شرکت داروسازی آمریکایی مدرنا پنج‌شنبه ۱۷ دسامبر آخرین داده‌های مربوط به واکسن خود را در اختیار این آژانس قرار داد. توزیع و مصرف این واکسن در آمریکا به تایید رسیده است.

جنگ و بی‌ثباتی، چالش‌هایی بزرگ فراروی واکسیناسیون در کشورهای فقیر

خبرگزاری اسوشیتدپرس در گزارشی به بررسی چالش‌های موجود بر سر راه واکسیناسیون همگانی در بسیاری از کشورهای فقیر پرداخته است.

در این گزارش با اشاره به مخالفت جنگ‌جویان و گروه‌های مذهبی با واکسیناسیون عمومی در پاکستان، آمده است که از سال ۲۰۱۲ میلادی تاکنون بیش از ۱۰۰ تن از کارکنان بخش بهداشت و درمان، اعضای تیم‌های واکسیناسیون، و مقامات امنیتی دست‌اندرکار در زمینه کارزارهای تزریق واکسن‌های فلج اطفال در آن کشور کشته شده‌اند.

بنا بر این گزارش، با این وجود مشکلات خشونت و ناامنی تنها موانع موجود در راه اجرای طرح‌های واکسیناسیون عمومی نیستند. ناتوانی مالی دولت‌ها برای تهیه واکسن، فقدان زیرساخت‌های ضروری مانند جاده‌های مناسب برای انتقال واکسن و کمبود برق لازم برای نگهداری این واکسن‌ها در سردخانه‌های ویژه، و وجود فساد مالی و اداری گسترده که موجب به سرقت رفتن وجوه تخصیص یافته به این منظور می‌شود، از دیگر عوامل مشکل‌آفرین در راه اجرای این ماموریت هستند.

بنیامین شرایبر، معاون ریاست ایمن‌سازی جهانی یونیسف، مناطق درگیری را چالش‌برانگیزترین نقاط برای توزیع واکسن می‌داند و می‌گوید که در این مناطق جریان اطلاعات نادرست و شیوع خشونت «از مشارکت جامعه در واکسیناسیون همگانی جلوگیری می‌کند.»

این گزارش سپس با بررسی برنامه‌های واکسیناسیون کرونا در برخی از این کشورها، تاکید دارد که شرایط هر کشور ممکن است با دیگری متفاوت باشد. برای نمونه، در حالی که مکزیک به زودی قرار است واکسیناسیون عمومی را آغاز کند، هائیتی هنوز هیچ برنامه‌ای را برای این منظور اعلام نکرده است.

گزارش روز پنج‌شنبه ۲۵ دسامبر ۵- آذر، دانشگاه جانز هاپکینز

دانشگاه جانز هاپکینز روز پنج‌شنبه ۲۵ دسامبر ۵- آذر اعلام کرد در سراسر جهان آمار مبتلایان به کرونا به ۸۰ میلیون نزدیک شده و در مجموع یک میلیون و ۷۴۷ هزار نفر تا کنون در جهان بر اثر ابتلا به کرونا جان خود را از دست دادند.

آمریکا با ۱۸ میلیون و ۶۹۷ هزار مبتلا و ۳۲۹ هزار و ۶۲۲ فوتی در اثر بیماری کووید ۱۹ رتبه نخست را در میان کشورهای جهان دارد.

هند که مدت‌هاست به یکی از کانون‌های اصلی کرونا در قاره آسیا تبدیل شده طبق آخرین گزارش دانشگاه جانز هاپکینز با ۱۰ میلیون و ۱۴۷ هزار مبتلا رتبه دوم را در فهرست ۱۰ کشور اول کرونایی جهان به دست آورده است. در هند بیش از ۱۹۰ هزار نفر نیز بر اثر ابتلا به ویروس کرونا جان خود را از دست دادند.

برزیل با هفت میلیون و ۴۲۶ هزار مبتلا و ۱۹۰ هزار فوتی سومین کشور آلوده شده به ویروس کرونا در جهان محسوب می‌شود.

روسیه با دو میلیون و ۹۶۴ هزار مبتلا در جایگاه چهارم قرار دارد اما این کشور به لحاظ فوتی‌ها در رتبه‌های پایینتر قرار گرفته است. در روسیه ۵۳ هزار نفر بر اثر ابتلا به کووید ۱۹ جان خود را از دست داده‌اند.

تعداد مبتلایان به کرونا در فرانسه از مرز دو میلیون و ۵۸۵ هزار نفر گذشته و شمار فوتی‌ها نیز به ۶۲ هزار ۳۸۹ رسیده است. داده‌های دانشگاه جانز هاپکینز آمریکا که میزان آلودگی به ویروس کرونا و آمار جان‌باختگان در ۱۹۱ کشور جهان را گزارش می‌دهد، حاکی از آن است که وضعیت کشورهای رتبه‌های پنجم تا دهم در آلودگی به ویروس کرونا در چند روز گذشته بدتر شده است.

در میان ۱۰ کشور آلوده به ویروس کرونا در جهان ترکیه و آلمان نیز قرار گرفته‌اند. در ترکیه دو میلیون و ۱۱۸ هزار نفر به ویروس کرونا مبتلا شدند اما فقط ۱۹ هزار نفر جان خود را در نتیجه ابتلا به ویروس کرونا از دست دادند.

در آلمان نیز مجموعاً یک میلیون و ۶۳۰ هزار نفر به ویروس کرونا مبتلا شدند و ۲۹ هزار و ۳۸۹ نفر نیز تا کنون جان خود را از دست دادند.

ایران در فهرست میزان آلودگی کرونا در میان کشورهای جهان با یک میلیون و ۱۸۹ هزار ۲۰۳ نفر مبتلا و ۵۴ هزار و ۴۴۰ فوتی در رتبه ۱۵ دانشگاه جانز هاپکینز قرار گرفته است.

در بسیاری از کشورهای جهان از جمله آمریکا، بریتانیا، اسرائیل و عربستان سعودی برای مهار پاندمی کرونا واکسیناسیون عمومی آغاز شده است. قرار است در آلمان نیز اواخر ماه دسامبر یعنی چند روز دیگر واکسیناسیون آغاز شود.

علاوه بر آن مهار کرونا در اغلب کشورهای جهان محدودیت‌ها و مقررات سختی وضع شده است.

سازمان ملل: بحران کرونا ده‌ها سال پیشرفت جهان را از بین می‌برد

سند اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد جامع‌ترین قراردادی است که در آن به راه‌های پایان دادن به فقر، نابودی محیط زیست و نابرابری در دسترسی به آموزش پرداخته شده است، اما بحران کرونا آینده این اهداف را تیره کرده است.

بر اساس جدیدترین گزارش سازمان ملل متحد پاندمی کرونا بشریت را ده‌ها در کاهش فقر، مقابله با کمبود امکانات درمانی، بهداشتی و آموزشی به عقب رانده است. سال ۲۰۱۵ میلادی، یعنی پنج سال پیش، جامعه جهانی دستیابی به این اهداف را وظیفه پیش روی خود قرار داد.

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل می‌گوید در پایان سال گذشته میلادی جهان از برداشتن گام‌هایی که لازمه رسیدن به اهداف ۱۷ گانه توسعه پایدار تا سال ۲۰۳۰ بود، عقب افتاده بود. اما حالا پاندمی کرونا بشریت را در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی با بحرانی روبرو کرده که تا به حال سابقه نداشته است. این بحران دستیابی به اهداف تعیین شده در سند توسعه سازمان ملل را به چالشی بسیار دشوارتر از پیش تبدیل کرده است.

بر اساس این گزارش در سال جاری احتمالاً ۷۱ میلیون انسان مجدداً در رده جمعیت فقیر جهان قرار می‌گیرند. از سال ۱۹۹۸ این اولین بار است که جهان با چنین افزایشی در گسترش فقر روبرو می‌شود. همچنین کار کودکان پس از دهه‌ها بار دیگر افزایش می‌یابد. سازمان ملل همچنین پیش‌بینی می‌کند که صدها هزار نفر، به‌ویژه فقرا، ناتوان‌های جسمی و زنان در جهان به خاطر عدم دسترسی به امکانات درمانی و واکسیناسیون جان خود را بر اثر کرونا از دست خواهند داد.

بیش از یک میلیارد انسان در زاغه‌ها، به خاطر استفاده از توالت‌های مشترک و وسایل حمل و نقل عمومی پر ازدحام در خطر این بحران قرار دارند. بسته شدن مدارس ۹۰ درصد دانش‌آموزان در سراسر جهان را با مشکلات بسیاری روبرو کرده است. این یعنی یک میلیارد و ۵۷۰ میلیون کودک و نوجوان. از این عده ۳۷۰ میلیون نفر از یک وعده غذایی که در مدرسه به آنها داده می‌شد، محروم شده‌اند.

با وجود همه این‌ها، گزارش به برخی پیشرفت‌ها تا پایان سال ۲۰۱۹ نیز اشاره کرده است؛ از جمله پیشرفت در سلامت مادران و کودکان، دسترسی به الکتریسیته و افزایش شمار زنان در مقام‌های دولتی. پیشرفت‌هایی که حالا با افزایش مشکلات برای تامین مواد غذایی برای بخش‌های بزرگی از جوامع، نابودی محیط زیست و بی‌عدالتی شدید در برخی کشورها تهدید می‌شود.

از جمله اهداف ۱۷ گانه‌ای که در سال ۲۰۱۵ در اجلاس سازمان ملل متحد در دستور کار کشورها تا سال ۲۰۳۰ قرار گرفت مبارزه با گرسنگی، برابری جنسیتی و مبارزه با بحران آب و هوا بود. مشکلاتی که غلبه بر آنها تنها با همکاری مشترک جامعه جهانی امکان‌پذیر است.

جهش کرونا در بریتانیا؛ «بدترین کریسمس» بعد از جنگ جهانی

جهش بی‌سابقه کرونا در بریتانیا موجب هرج و مرج شده است. صدها کامیون در مرز اتحادیه اروپا و بریتانیا متوقف ماندند. مقامات بریتانیایی از «بدترین و غم‌انگیزترین کریسمس» صحبت می‌کنند.

کامیون‌ها در بندرگاه دور متوقف ماندند و تونل کانال مانش از عصر یک‌شنبه ۳۰ آذر ۲۰۲۰ - دسامبر) مسدود شده است. این سناریو را کسی پیش از ۳۱ دسامبر یعنی پایان مهلت توافق‌نامه برگزیت انتظار نداشت.

کشورهای اروپایی یکی پس از دیگری مرزهای خود با بریتانیا را به دلیل گسترش گونه جدیدی از ویروس که مسری و خطرناک تشخیص داده شده می‌بندند.

صادق خان، شهردار لندن در مصاحبه با شبکه «اسکای نیوز» از «بدترین کریسمس بعد از زمان پایان جنگ جهانی دوم» صحبت کرده است.

حال خانواده‌های بریتانیایی انتظار کریسمسی غم‌انگیز بدون جشن‌های خانوادگی را دارند. بوریس جانسون، نخست وزیر بریتانیا ضمن مخالفت با اعمال محدودیت‌های قبل از کریسمس رهبر حزب اپوزیسیون در پارلمان را متهم به «لغو کریسمس» کرده و گفته بود که «منوعیت دید و بازدیدهای مردم در این روزها» غیرانسانی است. حالا او تصمیم دیگری گرفته و بدین گونه برنامه ۱۸ میلیون بریتانیایی را به هم ریخته است. او گفت: «حالا که ویروس روش‌های حمله‌اش را تغییر داده ما هم باید شیوه‌های دفاعی خود را تغییر دهیم.» دولت بریتانیا سطح هشدار را در برخی مناطق از سه به چهار که بالاترین سطح از محدودیت‌ها در برابر کروناست تغییر داد. مقامات به منظور مهار ویروس کرونا مقررات منع رفت و آمد در لندن، پایتخت این کشور و مناطق وسیعی از جنوب شرقی بریتانیا را در ایام کریسمس اعلام کردند. ساکنان این مناطق مجبورند در خانه بمانند. آن‌ها اجازه مسافرت یا برگزاری جشن کریسمس را با خانواده‌ها، اقوام و دوستان ندارند. اسپیکر آنلین آلمان نوشته است محدودیت‌ها در بریتانیا دیر اعلام شده زیرا دولت از جهش جدید کرونا از ماه اکتبر آگاه بوده است. اقدام دیر هنگام جانسون بحران اقتصادی را هم تشدید کرد. رکود اقتصادی بریتانیا در سال ۲۰۲۰ بیش از ۱۱ درصد اعلام شده و چنین رکودی در ۳۰۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده است. با جهش کرونا و هرج و مرج کنونی توافق‌نامه برگزیت که مذاکراتش بدون نتیجه به پایان رسیده بود نیز سرنوشت روشنی ندارد. پارلمان اروپا پیش از این هشدار داده بود که لندن و بروکسل فقط تا یک‌شنبه مهلت دارند توافق کنند تا پیش از پایان سال این توافق‌نامه به تصویب برسد.

مینو محرز: ویروس جهش‌یافته کرونا احتمالاً قبلاً وارد ایران شده است

با انتشار خبر شناسایی گونه جهش‌یافته‌ای از ویروس کرونا در بریتانیا، عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونای ایران احتمال می‌دهد چنین ویروسی قبلاً وارد ایران شده باشد. عضو ستاد ملی مقابله با کرونا می‌گوید با توجه به شدت موج سوم کرونا احتمال وجود ویروس جهش‌یافته در ایران منتفی نیست. عراق برای جلوگیری از ورود این ویروس رفت‌وآمد به هشت کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران را ممنوع کرد. مینو محرز چهارشنبه سوم دی ماه با اشاره به «افزایش چشمگیر» قدرت سرایت کرونا با ویروس جهش‌یافته به خبرگزاری ایسنا گفته با توجه به «سرایت گسترده کرونا» در موج اخیر آن در ایران احتمال دارد که این گونه قبلاً وارد کشور شده باشد. موج سوم کرونا در ایران از اواخر شهریور و اوایل مهر ماه آغاز شد و برخلاف دو موج قبلی شدت شیوع و دوره اوج‌گیری آن بسیار شدیدتر بود. در این دوره، به خصوص در آبان ماه موارد ابتلا به کرونا و مرگ در میان مبتلایان به بیماری کووید ۱۹ به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش و بارها به رکوردهای جدید و بی‌سابقه‌ای برجا گذاشت. شمار قربانیان در آبان ماه حدود ۳۵ درصد کل فوتی‌ها از آغاز تایید رسمی ورود کرونا به ایران تا پایان این ماه بود. مینو محرز با تاکید بر ضرورت تحت نظر گرفتن مشخصات ژنتیکی ویروس گفته است: «باید مرتباً ژنوتایپ ویروس را بررسی کنیم تا متوجه شویم که ویروسی که در ایران است، کدام ژنوتایپ است. در این صورت می‌توانیم قطعی اعلام کنیم که آیا ویروس جهش‌یافته‌ای که در انگلیس هست به ایران آمده یا هنوز وارد کشور ما نشده است.» او می‌گوید در جهشی که در ویروس کرونا در بریتانیا اتفاق افتاده قدرت سرایت کرونا «ده‌ها و صدها برابر» شده، اما شدت بیماری‌زایی آن تغییری نکرد است.

کرونا، دو غول اقتصاد جهان (آلمان و آمریکا) را بحرانی کرده است

پیامدهای اقتصادی شیوع جهانی کرونا، بسیاری از کشورهای جهان و حتی کشورهای دارای اقتصاد با ثبات و قدرتمندی مانند آمریکا و آلمان را نیز به چالش کشیده است؛ بحرانی که از آن به عنوان شدیدترین بحران دهه‌های گذشته یاد می‌شود. دامنه این بحران حادث از بحران مالی سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ است تبعات آن نیز برای اقتصاد جهان شدیدتر است. موضوع بر سر یک بحران جدی است. پیامد اقتصادی برخاسته از همه‌گیری کرونا همه کشورهای جهان را کمابیش شامل می‌شود. حتی دو کشور آلمان و آمریکا، قهرمانان صادرات و بازرگانی جهانی نیز از گزند دردناک این ویروس در امان نمانده‌اند. برای فهم دامنه بحرانی که کرونا در اقتصاد جهان ایجاد کرده است، باید به سراغ آن دسته از کشورهایی رفت که از اقتصادی کمابیش شکوفا و رشدیابنده برخوردار بوده‌اند. از آن جمله است اقتصاد کشورهایی همچون آلمان و آمریکا که از توان مالی بسیاری برخوردار هستند. این دو کشور برای مهار پیامدهای برخاسته از شیوع کرونا صدها میلیارد یورو در شریان‌های اقتصاد خود تزریق کرده‌اند. آمریکا در حال حاضر با شیوع گسترده ویروس کرونا روبه‌رو است. چهار میلیون و ۳۵۰ هزار مورد ثبت شده از ابتلا به ویروس کرونا و بیش از ۱۵۰ هزار قربانی، آمار تکان‌دهنده‌ای هستند که بی‌تردید بر حیات اقتصادی این کشور اثر نهاده‌اند. تصویر سیاه اقتصاد آمریکا را جروم پاول، رئیس بانک مرکزی آمریکا ارائه داده است. رییس «فدرال رزرو» آمریکا نظر کارشناسان و تحلیل‌گران امور اقتصادی در مورد دامنه بحران کرونا را تایید کرده و گفته است که این بحران حادث از بحران مالی سال ۲۰۰۸ آمریکا است. پاول روز چهارشنبه ۲۹ ژوئیه (هشتم مرداد) نسبت به پیامدهای این بحران برای اقتصاد آمریکا هشدار داده و گفته بود که بازگشت ثبات و شرایط عادی به اقتصاد این کشور منوط به کنترل شیوع کرونا است. بانک مرکزی آمریکا اعلام کرده است که برای مقابله با پیامدهای این بحران هر آنچه در توان دارد به کار خواهد گرفت. نرخ بهره بانکی بر اساس تصمیم پاول همچنان بین صفر و ۲۵ صدم درصد خواهد بود و از این طریق امکان پرداخت وام به موسسات مالی آسیب‌دیده تسهیل خواهد گشت.

موعد تعیین شده برای پرداخت دولتی کمک بیکاری به کسانی که در اثر بحران کرونا کار خود را از دست داده‌اند، پایان ماه جاری میلادی خاتمه می‌یابد.

بیس فدرال رزرو آمریکا اعلام کرده است که دولت ناگزیر به تمدید پرداخت این کمک‌های مالی است. میزان آن را البته باید کنگره آمریکا تعیین کند. در این رابطه، حزب جمهوری‌خواه و حزب دموکرات اتفاق نظر دارند. همه نمایندگان کنگره از تمدید پرداخت کمک بیکاری و همچنین تزریق بیش‌تر پول به شریان‌های اقتصاد این کشور حمایت می‌کنند.

در ماه ژوئن سال جاری نرخ بیکاری در آمریکا به بیش از ۱۱ درصد رسید. پیش از شروع بحران کرونا، در سه‌ماهه نخست سال جاری میلادی، نرخ بیکاری در این کشور سه و نیم درصد بوده است.

افزون بر آن، تحلیل‌گران اقتصادی آمریکا بر این باورند که نرخ رشد اقتصادی آمریکا در سه ماهه دوم سال جاری در قیاس با سه‌ماهه نخست حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش یافته است.

به سخن دیگر، نرخ رشد اقتصادی آمریکا در سه ماهه دوم بین ۹ تا ۱۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. به باور جروم پاول، این نازل‌ترین رشد اقتصادی آمریکا در طول تاریخ این کشور است.

دولت آمریکا در همراهی با کنگره از زمان آغاز بحران کرونا تا لحظه کنونی حدود ۳۰۰۰ میلیارد دلار پول در اقتصاد این کشور تزریق کرده است. یعنی چیزی بیش از ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی این کشور.

رشد اقتصادی آمریکا در سه ماهه نخست سال جاری میلادی ۵ درصد کاهش یافت؛ رخدادی که با توجه به فراگیری تعطیلات ناشی از قرنطینه عمومی در نیمه دوم ماه مارس، زنگ خطری برای تعمیق بیش‌تر رکود اقتصادی ایالات متحده در سه ماه دوم سال ۲۰۲۰ است.

افت ۵ درصدی رشد اقتصادی که توسط دولت آمریکا اعلام شده، شدیدترین نرخ سقوط تولید ناخالص داخلی این کشور از سه ماهه چهارم سال ۲۰۰۸ محسوب می‌شود که در پی وقوع بحران مالی این نرخ ۸/۴ رسیده کاهش یافته بود.

همه‌گیری جهانی ویروس جدید کرونا اقتصاد آمریکا را نیز مانند دیگر کشورها با بحران عمیقی روبه‌رو کرد و بیکاری میلیون‌ها نفر را به دنبال داشت.

در تاریخ ۲۰/۰۶/۲۰۲۰ اعلام شده بود که شمار آمریکایی‌هایی که به دلیل رکود ناشی از شیوع ویروس کرونا شغل خود را از دست داده‌اند با افزوده شدن ۱/۹ میلیون نفر دیگر به ۴۲ میلیون تن رسید.

البته شمار متقاضیان دریافت مقرری بیکار در حالی طی هفته گذشته ۱/۹ میلیون نفر افزایش یافت که در هفته ابتدایی ماه آوریل این تعداد به اوج خود یعنی ۶/۶ میلیون نفر رسیده بود.

اقتصاد آلمان نیز با بحرانی شدید روبه‌رو است. آمار و اطلاعات منتشر شده درباره اوضاع اقتصادی آلمان حکایت از کاهش شدید آهنگ رشد اقتصادی این کشور دارد. بر اساس آمار منتشر شده، اقتصاد آلمان در سه ماهه دوم سال جاری با کاهش نرخ رشدی معادل بیش از ۱۰ درصد روبه‌رو بوده است.

چنین کاهش در تاریخ آلمان پس از جنگ و به‌ویژه در آلمان متحد بی‌سابقه است. علت اصلی کاهش نرخ رشد اقتصادی آلمان ناشی از کاهش صادرات این کشور است.

بازار کار آلمان در قیاس با بازار کار آمریکا در اثر شیوع کرونا کمتر آسیب دیده است. شمار بیکاران در آلمان در ماه ژوئیه حدود ۵۷ هزار نفر افزایش یافت و به این ترتیب کل شمار بیکاران این کشور به دو میلیون و ۹۱۰ هزار نفر رسید.

کارشناسان افزایش این میزان از بیکاری را بیش‌تر ناشی از کاهش اشتغال در ماه‌های تابستان می‌دانند تا ناشی از کرونا. این در حالی است که دولت آلمان برای جلوگیری از بیکاری گسترده در این کشور در اثر کرونا اقدام به تقبل بخشی از حقوق شاغلان شده است.

آنچه در آلمان به عنوان «کورتس‌آربایت» شهرت یافته، تقبل بخش قابل ملاحظه‌ای از حقوق و دستمزد شاغلان آن دسته از شرکت‌ها و کارخانه‌هایی است که در اثر شیوع کرونا با کاهش سنگین درآمد روبه‌رو بوده‌اند.

همین آمار حکایت از آن دارد که در آلمان تا پایان ماه ژوئیه حدود شش میلیون و ۷۰۰ هزار نفر از این کمک دولتی بهره گرفته‌اند. به سخن دیگر، حمایت دولتی مانع از بیکار شدن این تعداد از شاغلان و ورشکستگی واحدهای اقتصادی شده است.

کاهش نرخ رشد اقتصادی آلمان در ایام بحران مالی سال ۲۰۰۸ حدود پنج درصد بوده است. به این ترتیب، می‌توان گفت بحران برخاسته از شیوع کرونا دو برابر بحران مالی آن سال به اقتصاد آلمان آسیب رسانده است.

خصومت‌ها با انگیزه دینی در جهان افزایش یافته است

یک تحقیق جدید «مرکز تحقیقات پیو» نشان داده است که سرکوب از سوی دولت و تبعیض اجتماعی در برابر دین‌داران در سراسر جهان افزایش یافته است.

بر اساس تحقیق اخیر مرکز تحقیقاتی پیو، شمار کشورهای که در آن گروه‌های خاص مذهبی با خصومت‌های اجتماعی روبه‌رو هستند، افزایش یافته است. پیو در این تحقیق خود قوانین و عملکردها در برخورد با ادیان را در سراسر جهان ارزیابی کرده است.

این تحقیق نشان داده است که از سال ۲۰۰۷ تا سال ۲۰۱۷ شمار کشورهای که در آن انسان‌ها به خاطر عقاید مذهبی‌شان با خشونت روبه‌رو اند، از ۳۹ به ۵۶ کشور افزایش یافته است. در آلمان نیز خصومت‌های دینی یک امر روزمره شده است. به اساس یک گزارش استخبارات داخلی این کشور در سال ۲۰۱۸ در سراسر آلمان ۴۵۳ جرم و جنایت با «انگیزه دینی» ثبت گردیده بود. اما میزان هم‌چو خشونت‌ها در آلمان نسبت به سال قبل از آن (۲۰۱۷)، یک کاهش تقریباً ۵۰ درصدی داشته است. در سال ۲۰۱۷ جمعاً ۹۲۷ جرم و جنایت با «انگیزه دینی» ثبت گردیده بود.

خشونت‌های مذهبی در آلمان بیش‌تر از همه در اقامتگاه‌های پناهجویان شدت دارد. دیتمار شتاینر از یک نهاد سکولار کمک به پناهجویان به نام «پناهجوی خداناباور» می‌گوید: «مردانی که به صورت علنی می‌گویند که به خدا اعتقاد ندارند، همواره لت و کوب می‌شوند.»

شتاینر از یک مورد بسیار تکان‌دهنده یاد می‌کند: «ما از یک پناهجوی موریتانیایی سرپرستی می‌کردیم، که علیه وی در وطن اش یک فتوا صادر شده بود. او پس از یک حادثه ناگوار با قطار آهن در قاهره، در فیس‌بوک نوشته بود: خداوند چه‌طور می‌تواند بگذارد که این همه مسلمان کشته شوند؟»

به گفته مرکز تحقیقاتی پیو، در حالی‌که در سال ۲۰۰۷ شمار کشورهای اروپایی که در آن خصومت‌های مذهبی وجود داشت به ۴ کشور می‌رسید، این رقم در سال ۲۰۱۷ به ۱۵ کشور در سطح قاره اروپا افزایش یافت.

قربانیان این خشونت‌ها تنها آتنیست‌ها و کمونیست‌ها و به طور کلی خداناباوران نیستند، بلکه پیروان برخی ادیان، مانند بهائیان، مسیحیان، یهودی‌ها و... از این خشونت‌ها در امان نیستند.

فلوریان آیزه‌ویر از انجمن عام‌المنفعه آلمانی حامی حقوق مدنی «امادنو انتونیو» با تایید این خشونت‌ها گفته است: «وضعیت برای مردان و زنان یهودی در آلمان از چندین سال به این طرف خراب‌تر شده است.» آیزه‌ویر به یک تحقیق سال ۲۰۱۷ دانشگاه بیلفلد آلمان در مورد «نگاه یهودی‌ها به یهودستیزی در آلمان» اشاره کرد. در این تحقیق ۷۰ درصد یهودی‌های مقیم آلمان که مورد پرسش قرار گرفته بودند، از افزایش یهودستیزی به دلیل موضع‌گیری‌های ضدیهودی پناهجویان اظهار نگرانی کرده بودند. هم‌زمان ۸۴ درصد پرسش‌شوندگان گفته بودند که بدون درنظرداشت پناهجویان نیز یهودستیزی در آلمان یک مشکل است.

در سطح دولت‌ها نیز محدودیت از طریق ایجاد موانع قانونی و بروکراتیک در برابر گروه‌های مذهبی تشدید گردیده است. به قول مرکز تحقیقاتی پیو، رقم کشورهای که همچو محدودیت‌ها را عملی می‌کنند بین سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۱۷ از ۴۰ به ۵۲ کشور افزایش یافته بود. چین، روسیه، اندونیزیا و عربستان سعودی نیز شامل این کشورها اند. تاثیر دولت‌ها بر جوامع مذهبی، به ویژه در خاور میانه و شمال آفریقا، به میزان ۷۲ درصد افزایش یافته است. به گفته مرکز تحقیقاتی پیو، به استثنای لبنان، همه ۲۰ کشور در این منطقه یک دین مشخص را رچنان می‌دهند. در ۱۷ کشور این منطقه اسلام یک دین دولتی خوانده می‌شود.

با این همه یک گرایش فزاینده به سکولاریسم در جهان عرب دیده می‌شود. در یک نظرسنجی به سفارش رسانه بی‌بی‌سی در ماه جون، از بیش‌تر از ۲۵ هزار باشنده ۱۱ کشور عربی پرسش صورت گرفت. به غیر از یمن، بخش مردمی که خود را دیگر مذهبی نمی‌شمارند، بین سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸ در همه یازده کشور افزایش داشته است.

این رشد بیش‌تر از همه در تونس مشهود بود. یک سوم شهروندان آن کشور در سال ۲۰۱۸ خود را «غیر مذهبی» گفته بودند. در حالی که رقم این افراد در سال ۲۰۱۳ به ۱۰ درصد می‌رسید. به همین ترتیب رقم همچو افراد در مراکش از ۴ به ۱۰ درصد، در لیبیا از ۱۰ به ۲۵ درصد و در الجزایر از ۷ به ۱۲ درصد افزایش داشته است. برعکس در عراق، اردن و مناطق فلسطینی این گرایش محسوس نیست.

نگرانی‌های ناشی از جنگ، بحران اقتصادی، تنگدستی و گرسنگی در جهان

دولت سودان جنوبی و نمایندگی‌های سازمان ملل متحد، در گزارش‌های خود در هفته جاری، نسبت به افزایش فقر و گرسنگی در میان حدود ۶۰ درصد از جمعیت سودان جنوبی تا اواسط سال آینده هشدار دادند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، در این گزارش تاکید شده است: در آفریقای جنوبی حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار کودک به دلیل جنگ، از سوءتغذیه شدید رنج می‌برند.

رئیس دفتر آمار سودان جنوبی نیز گفته است: آخرین ارزیابی گرسنگی در کشور، حاکی از آن است که وضعیت امنیت غذایی و تغذیه نامساعدتر شده است.

علاوه بر جنگ، بحران اقتصادی، همه‌گیری ناشی از شیوع ویروس کرونا، موضوعاتی همچون هجوم ملخ‌ها، بحران آب و هوایی و ناکافی بودن کمک‌های بشردوستانه، منجر به جابه‌جایی جمعیت و وجود ناامنی غذایی شده است.

سایه جنگ و ناامنی، بیش از دو دهه است که بر زندگی مردم خاورمیانه به ویژه مسیحیان سایه افکنده است. مسیحیان در سوریه، عراق و لبنان و... دیگر طعم همیشگی جشن میلاد مسیح را تجربه نکردند.

اوضاع در لبنان با وجود جنگ‌های داخلی و ناامنی و بحران اقتصادی، تا یک سال پیش شکلی متفاوت داشت. اما انفجارهای مهیب در بیروت، زندگی مردم لبنان را نیز با دگرگونی روبه‌رو ساخت.

علاوه بر بحران سیاسی و امنیتی، نابسامانی شدید اقتصادی، لبنان را با دشواری‌های بسیار روبه‌رو نموده است.

در جریان انفجارهای مهیب در بیروت، در تابستان گذشته، دست‌کم ۲۰۰ نفر کشته شده و حدود ۷ هزار تن زخمی شدند. صدها هزار نفر هم خانه و کاشانه خود را در این انفجار ویرانگر از دست دادند.

همچنین، طی یک دهه اخیر، در آستانه میلاد مسیح، سازمان‌های حقوق بشری، نسبت به احتمال افزایش حملات و ناامنی علیه مسیحیان در مناطقی از خاورمیانه، همچون سوریه و عراق، مناطقی از آسیا، مانند پاکستان و هندوستان، همچنین مناطقی در قاره آفریقا، همچون نیجریه ابراز نگرانی کرده و هشدار داده‌اند.

کرونا ۴۵۰ میلیارد دلار به جیب ۱۰ فرد ثروتمند جهان ریخت

طبق آمار جدیدی، سرمایه هنگفت ۱۰ ثروتمندترین فرد جهان طی همه‌گیری کرونا بیش از ۴۰۰ میلیارد دلار افزایش یافته است. افزایش تقریبی ۴۵۰ میلیارد دلاری ثروت این ۱۰ فرد، حاصل محدودیت‌های اجتماعی مردم و محبوس ماندن در خانه و توجه دولت‌ها به تامین زیست‌محیطی‌تر انرژی بود.

به گزارش گاردین با توجه به آن که مردم ناچار بوده‌اند به علت ماه‌ها تعطیلی فروشگاه‌های کالاهای غیراساسی هدیه‌های عید سال نو را اینترنتی سفارش بدهند، ثروت جف بزوس موسس و مدیرعامل آمازون از ماه مارس تاکنون، با جهشی چشمگیر ۷۰ میلیارد دلار افزایش یافته است.

با توجه به آن که صدها میلیون مردمی که در خانه حبس شده‌اند، برای تهیه مواد غذایی و سرگرمی به این غول حوزه بیرون‌بر مجازی روی آورده‌اند، ثروت کنونی او ۱۸۵ میلیارد دلار گزارش شده است.

سایر ابرثروتمندهایی که طی این بحران به منفعت‌های مالی هنگفت دست یافته‌اند عبارتند از: ایلان ماسک موسس شرکت تسلا، برنار آرنو میلیاردر فرانسوی و مالک قسمت اعظم نشان تجاری کالاهای تجملی ال‌وی‌ام‌اچ، مارک زاکربرگ مالک فیس‌بوک و لاری پیج هم از گوگل.

کسب‌وکارهای کوچک بسیاری از همه‌گیری کرونا و بدترین بحران اقتصادی بعد از رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ به شدت لطمه دیده‌اند اما ارزش سهام آمازون از ماه مارس ۹۰ درصد افزایش یافته است.

بزوس که آمازون را در سال ۱۹۹۴ در گاراژ خانه‌اش به راه انداخت، همچنان ۱۱ درصد سهام این شرکت را در اختیار دارد و ثروت وی از ماه مارس ۶۶ درصد افزایش یافته است.

اما موسس آمازون از لحاظ افزایش ثروت همچنان از ایلان ماسک موسس مشترک و مدیرعامل شرکت خودروهای برقی تسلا عقب است.

جف بزوس، موسس و مدیرعامل آمازون

سرمایه ماسک از ۲۵ میلیارد دلار در ماه مارس به ۱۵۳ میلیارد دلار افزایش یافت و سرمایه‌گذاران این شرکت انتظار دارند که همه‌گیری باعث شود دولت‌ها سریع‌تر از خودروهای درون‌سوز به سراغ خودروهای برقی بروند.

ماسک ۲۰ درصد تسلا را در اختیار دارد و با بالا کشیدن خود از جایگاه ۳۵ جدول جهانی میلیاردرها در ژانویه گذشته اکنون دومین شخص ثروتمند جهان است.

ثروت برنار آرنو، ثروتمندترین فرد اروپا نیز از آغاز همه‌گیری دو برابر شده است و تقاضای ثابت برای کالاهای تجملی نام‌های تجاری وی در مجموعه موت هنسی لویی ویتون (ال‌وی‌ام‌اچ) دوباره افزایش یافت.

ثروت آرنو از ۶۹ میلیارد دلار در ماه مارس به ۱۴۸ میلیارد دلار افزایش یافت تا سومین مرد ثروتمند در سیاره زمین شود. بیل گیتس مؤسس مشترک مایکروسافت و چهارمین مرد ثروتمند جهان ۱۲۰ میلیارد دلار ثروت دارد و ثروت وی قبل از این افزایش، در ماه مارس گذشته حدود ۲۰ میلیارد دلار بود.

لوک هیلدیار مدیر عامل اندیشکده‌های پی‌سنتر که بر تحقیقات در زمینه حقوق‌های کلان متمرکز است در مصاحبه با گاردین گفت: «مردم شاید درکی از هنگفتی ثروت میلیاردرها نداشته باشند. برای آن که درکی از آن داشته باشیم کافی است بدانیم که افزایش ارزش خالص ثروت این ۱۰ نفر طی ۱۰ ماه گذشته بیش‌تر از مبلغی است که دولت بریتانیا امسال صرف مقابله با تبعات اقتصادی و بهداشتی بیماری کرونا برای ۶۶ میلیون نفر جمعیت این کشور کرده است.»

اشخاص دیگری که ثروت‌شان از هنگام شروع همه‌گیری افزایش چشمگیری یافته عبارتند از مارک زاکربرگ بنیان‌گذار فیس‌بوک که ثروت وی با حدود ۸۰ درصد افزایش به ۱۰۰ میلیارد دلار رسید، وارن بوفت، سرمایه‌گذاری که ثروتش با ۲۶ درصد افزایش به ۸۵ میلیارد دلار رسید و لاری ایسون موسس مشترک شرکت اوراکل که ثروت وی با ۵۰ درصد افزایش به ۸۸ میلیارد دلار رسید.

ثروت لاری پیج بنیان‌گذار گوگل با ۵۰ درصد افزایش به ۷۶ میلیارد دلار رسید، ثروت موسس دیگر گوگل سرگئی برین با همین میزان افزایش به ۷۴ میلیارد دلار رسید و سرمایه‌آمانسیو اورتگا مؤسس ایندی‌تکس با ۴۷ درصد افزایش به ۷۵ میلیارد دلار افزایش یافت.

۲۰۲۰، سالی پرتلاطم و تعیین‌کننده برای صنعت انرژی

سال ۲۰۲۰، سالی پر از تلاطم و نقطه عطفی در بخش انرژی بود. این سال با اختلاف میان روسیه و عربستان سعودی بر سر بهای نفت شروع شد و در نتیجه آن، عربستان سعودی در ماه مارس تولید خود را افزایش داد. این اتفاق، همزمان بود با شروع همه‌گیری ویروس کرونا که تقاضای نفت را به شکل چشمگیری کاهش داد (به‌ویژه در بخش‌های ترابری و هواپیمایی) و منجر به

ذخیره بی‌سابقه نفت در جهان شد. در نتیجه، افت قیمت نفت، به شکلی بی‌سابقه پدید آمد. این باعث آغاز یک همکاری تاریخی میان اعضای اوپک پلاس و کشورهای گروه بیست، برای نجات بازار نفت از طریق کاهش ذخایر نفتی شد. آتش‌سوزی‌های گسترده جنگل‌ها و رخدادهای اقلیمی، تلاش برای مقابله با تغییرات اقلیمی را در صدر دستور کار سیاسی و تجاری کشورها قرار داد. کشورها و شرکت‌های بزرگ، طرح‌های بلندپروازانه‌ای برای رساندن انتشار کربن به صفر ارائه کردند. از همه چشمگیرتر، چین که مسبب دو سوم کل رشد خالص انتشار دی‌اکسید کربن در دنیا است، اعلام کرد میزان انتشار خالص کربن را تا سال ۲۰۶۰ به صفر خواهد رساند. شرکت‌های بزرگ نفتی مانند بی‌پی، ریسول، رویال داچ شل، توتال و دیگران هم هدف‌هایی برای به صفر رساندن خالص انتشار گازهای گلخانه‌ای اعلام کردند. برای برخی از این شرکت‌ها، رسیدن به این هدف، مستلزم کاهش تولید سوخت‌های فسیلی است. برای نمونه، بی‌پی گفته است که برای رساندن انتشار خالص کربن به صفر تا سال ۲۰۵۰، تولید نفت و گاز را حدود ۴۰ درصد کاهش خواهد داد.

برخی‌ها تحولات سال ۲۰۲۰ را موجب تغییراتی ساختاری در صنعت نفت می‌دانند. مثلاً برخی اعتقاد دارند که همه‌گیری کرونا، زمان‌بندی اوج تقاضای نفت را به دلیل آثار ماندگار و تغییرات پدید آمده در پیشرفت اجتماعی و عادات کاری (برای نمونه روند رو به افزایش دورکاری و استفاده از فضای مجازی که تقاضا برای ترابری را کاهش می‌دهد) شتاب بخشیده است. راه‌های موجود برای به صفر رساندن خالص انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ نیز مستلزم مصرف کمتر سوخت‌های فسیلی است. این امر به‌خصوص در بخش ترابری، اهمیت دارد که در آن برقی‌سازی خودروهای شخصی و بهبود بازدهی در جریان است. در بخش برق نیز حایز اهمیت است؛ حوزه‌ای که در آن کاربرد منابع انرژی پاک مانند نور خورشید و باد افزایش می‌یابد. شرکت‌ها و سازمان‌های مختلف انرژی، حالا پیش‌بینی می‌کنند که تقاضای نفت در پنج یا ده سال آینده به اوج خود می‌رسد؛ اگر که هم‌اکنون نرسیده باشد.

در بخش تولید هم تغییرات عمده‌ای رخ داد. تولید نفت آمریکا از رشدی ناگهانی که تقریباً به سیزده میلیون بشکه در روز در آغاز سال ۲۰۲۰ رسیده بود، کاهش یافت. سقوط قیمت نفت و باطل شدن قراردادهای مشتریان، تولیدکنندگان مستقل و خرده‌پای نفت «شیل» در آمریکا را به ورشکستگی کشاند. بسیاری شرکت‌ها ناچار به توقف تولید یا ادغام در شرکت‌های بزرگ‌تر، به منظور ادامه کار شدند. همه‌گیری کرونا باعث تغییر در مدل تجاری تولیدکنندگان نفت «شیل» شد و این صنعت را به سوی کاهش هزینه‌ها و ادغام برای بقا سوق داد. هم‌اکنون جای تردید است که صنعت نفت شیل آمریکا بتواند روند انقلابی خود را از سر بگیرد. اکنون که تولید روزانه نفت شیل آمریکا حدود ۷/۴۴ میلیون بشکه است و فشارهای مالی باعث کندی فعالیت حفاری نفتی شده است، به نظر می‌رسد مدتی طول خواهد کشید تا این صنعت، دوباره آغاز به رشد کند.

افت قیمت نفت، همکاری راهبردی را میان کشورهای اوپک و غیر اوپک (که اکنون به نام اوپک پلاس شناخته می‌شوند) یا به بیان دقیق‌تر، میان رهبران دو گروه عربستان سعودی و روسیه بیش از پیش تقویت کرد. گرچه رقابت بر سر سهم از بازار همیشه باقی خواهد ماند، موفقیت اوپک پلاس در مدیریت بازار، در نیمه دوم سال ۲۰۲۱ نشان‌دهنده درکی راهبردی در میان اعضا برای موازنه بازار نفت به سود همه کشورهای تولیدکننده است. انتظار می‌رود که این همکاری راهبردی، مدت زیادی ادامه یابد، زیرا صنعت نفت همچنان با چالش‌های فراوانی روبه‌رو است.

تقویت قیمت‌های نفت در هفته‌های اخیر، با شروع زودتر از انتظار برنامه‌های واکنش‌ناهی کرونا، احیای تقاضا در آسیا و مدیریت کارآمد عرضه از سوی اوپک پلاس، خوش‌بینی نسبت به بازار را افزایش داده است. اما هنوز لازم است احتیاط بسیاری در نظر گرفته شود، زیرا همه‌گیری کرونا هنوز احیای اقتصادی در آمریکا، اروپا و کشورهای در حال توسعه را به تاخیر می‌اندازد. برخی تحلیل‌گران نفتی اعتقاد دارند با توجه به تقویت اقتصاد آسیا (بیش از همه در چین) و محرک‌های اقتصادی در آمریکا و اتحادیه اروپا، ممکن است بهای نفت به شصت دلار برای هر بشکه هم برسد. هرچند ظاهراً بازار نفت در مسیر احیا در سال ۲۰۲۱ است، صنعت نفت هنوز با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد بود.

به همین دلیل اگر تحریم‌های ایران پایان یابد و جمهوری اسلامی ایران حتی بتواند نفت خود را در بازارهای جهانی به راحتی بفروشد باز هم مشتری‌های ثابتی پیدا نخواهد کرد.

اثر منفی کرونا بر مهاجرت و ابعاد مختلف زندگی مهاجران

سازمان همکاری و توسعه اقتصادی می‌گوید مهاجرت در جهان به شدت تحت تاثیر پاندمی کرونا گرفته و از شمار مهاجران و پناهنجویان به شکل قابل توجهی کاسته شده، امری که هم برای توسعه اقتصادی و هم برای مهاجران زیان‌بار است. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) می‌گوید مهاجران با کار خود نیاز بخش‌هایی مهم از اقتصاد مثل خدمات عمومی، بهداشتی، نقل و انتقال کالاها و خرده‌فروشی را برآورده می‌کنند. فعالیت آن‌ها حتی در دوران محدودیت‌های کرونا نیز ادامه یافته و به نیازهای خدماتی جامعه پاسخ داده است. به همین دلیل دولت‌ها، از جمله آلمان در اوج اقدامات ضد کرونا و بستن مرزهای‌شان، استثنائاتی را در مورد ورود کارگران مهاجر برای مثلاً برداشت محصول قائل شدند.

مهاجران به طور متوسط ۲۴ درصد پزشکان و ۱۶ درصد پرستاران را در سراسر کشورهای OECD تشکیل می‌دهند و بنابراین در صف مقدم مبارزه با کرونا هستند. هم‌زمان پناهنجویان و کارگران مهاجر در بخش‌های خدمات به دلیل تماس مستقیم بیشتر با مشتریان و شرایط اغلب بد زندگی، از جمله زندگی در خانه‌های کوچک و نامناسب بیشتر از سایر بخش‌های جامعه به کرونا مبتلا شده‌اند.

تحقیقات سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که خطر آلودگی در میان مهاجران حداقل دو برابر بیشتر از سایر شهروندان است.

به گزارش این سازمان مهاجران بیشتر از سایرین تحت تاثیر عواقب اقتصادی شیوع بیماری کرونا قرار می‌گیرند. بسیاری از آن‌ها در صنایع غذایی و در صنعت هتلداری و گردشگری کار می‌کنند، یعنی درست همان بخش‌هایی از اقتصاد که بیشتر از همه برای بقای خود باید تلاش کنند و در این دوره زیان دیده‌اند.

یک چهارم کل کارکنان هتل‌ها و رستوران‌ها در اتحادیه اروپا را کارگران مهاجر تشکیل می‌دهند، یعنی دو برابر بیش‌تر از کل بخش‌های دیگر اقتصاد. قراردادهای کاری این کارگران در این صنایع معمولاً کوتاه مدت و موقتی است. بنابراین مهاجران اغلب اولین کسانی هستند که بیکار می‌شوند.

هنوز اطلاعات آماری دقیقی در دسترس نیست، اما از همین حالا مشخص است که مهاجران به ویژه در کشورهای جنوب اروپا، در ایرلند، سوئد، نروژ و آمریکا آسیب‌های جدی دیده و می‌بینند.

تعطیلی مدارس یکی دیگر از جنبه‌های پرآسیب دیگر کرونا برای مهاجران را نشان می‌دهد. کودکان مهاجر به ویژه هنگامی که دانش‌آموزان باید از خانه و به صورت آنلاین مدرسه را ادامه دهند، به شدت عقب می‌مانند. والدین آن‌ها اغلب منابع کمتری برای حمایت از کودکان خود دارند؛ مثلاً قرار دادن امکانات لازم مانند کامپیوتر و از این گذشته فضای کمتری در خانه دارند.

به این همه باید مشکلات زبان را هم اضافه کرد. خانواده‌های مهاجر معمولاً کمتر می‌توانند به فرزندان خود در انجام تکالیف مدرسه کمک کنند و این تحصیل در خانه را برای کودکان مهاجر دشوارتر می‌کند.

طبق برآوردهای اولیه این سازمان، در نیمه اول سال ۲۰۲۰ شمار مهاجرانی که به اروپا خود را رساندند، به نصف کاهش یافته است. بسته شدن مرزها، محدودیت‌های سفر و تعلیق پروازها همگی از دلایل این کاهش ده است. برآورد سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از اوضاع آینده این است که حتی اگر اقتصاد دوباره رشد کند، وضع فعلی به این زودی‌ها تغییر نمی‌کند.

یکی از دلایل این امر این است که با پاندمی کرونا حضور رو در رو در محیط کار با کار از راه دور جایگزین شد و مردم دیگر به اندازه قبل نیازی به تحرک ندارند.

وضع همچنین در کشورهای مبدا نیز وخیم‌تر می‌شود. از یک‌سو کارگران مهاجر با از دست دادن کار خود دیگر قادر به فرستادن کمک مالی به خانواده نیستند و فرصت‌های شغلی برای خانواده آن‌ها نیز با شیوع بیماری کرونا به شدت از بین رفته است.

کشورهای ثروتمند نیز مقررات شدیدتری علیه مهاجرت وضع کرده و مرزهای خود را بیش از پیش بسته‌اند. همچنین امکانات و فرصت‌های قانونی مهاجرت نیز در حال کاهش است و این امر می‌تواند باعث ناامیدی در کشورهای مبدا شود.

سازمان همکاری و توسعه اقتصادی می‌گوید: «کرونا نشان داد که ما به یکدیگر نیاز داریم.» این سازمان نگران رشد تمایلات ضدخارجی است. به ویژه زمانی که بیکاری در کشورهای عضو این سازمان گسترش یابد و به مهاجران به عنوان رقیب در بازار کار نگاه شود. به همین دلیل نیز در برخی کشورها کار آگاه‌گرانه برای روشن کردن این واقعیت شروع شده که مهاجران نه فرصت‌های کاری را از دست شهروندان می‌ربایند و نه منشأ گسترش ویروس کرونا هستند.

این سازمان مهاجرت را مثبت و «بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی ما» می‌داند و به عنوان چیزی «که ما را به هم پیوند می‌زند» به حساب می‌آورد.

استفانو اسکاریتا، مدیر اشتغال و امور اجتماعی در OECD با تأکید بر نیاز به یکدیگر در دوران کرونا می‌گوید که این خطر وجود دارد که پاندمی کرونا و عواقب آن برخی از پیشرفت‌های حاصل در امر مهاجرت و هم‌پیوندی را از بین ببرد.

به باور او دولت‌ها باید به ادغام مهاجران در جامعه خود به عنوان یک سرمایه‌گذاری بلند نگاه کنند، سرمایه‌گذاری که «به نفع همه است.»

توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه

توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه از آغاز ماه مارس ۲۰۲۰ به این سو عملاً دیگر کارکرد نداشت. مقامات یونان می‌گویند که ترکیه به بهانه بحران کرونا از برگشت دادن مهاجران به ترکیه خودداری می‌کند.

نوتیس میتاراکیس وزیر مهاجرت یونان به روزنامه یونانی اتنوس در آتن گفت که آنکارا به دلیل پاندمی کرونا دیگر هیچ مهاجری را از یونان نمی‌پذیرد.

میتاراکیس توضیح داد که در دو ماه اول سال جاری برگشت مهاجرین براساس توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه افزایش یافت، اما بعد از آن ترکیه به بهانه ویروس کرونا، از پذیرفتن دوباره مهاجران از یونان خودداری می‌کند.

رجب طیب اردوغان رییس جمهور ترکیه در پایان ماه فوریه اعلام کرده بود که مرز با اتحادیه اروپا را برای مهاجرین و پناهنجویان باز می‌گذارد. بعد از آن هزاران تن راهی مرز یونان شدند تا از آن طریق به اتحادیه اروپا بروند، اما یونان اجازه عبور به آن‌ها نداد.

توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه که در سال ۲۰۱۶ تصویب شد، در نظر دارد که ترکیه مهاجرت‌های «غیرقانونی» را به سوی اتحادیه اروپا متوقف کند و مهاجرینی را که در یونان پناهندگی به دست نیاورده‌اند، دوباره در ترکیه بپذیرد. در عوض ترکیه از جمله حمایت مالی به دست می‌آورد.

سیاست‌مداران اتحادیه اروپا رجب طیب اردوغان را متهم می‌کنند که از مهاجرین برای اهداف سیاسی‌اش استفاده می‌کند. اتحادیه اروپا دست‌کم ۵۰۰ میلیون یورو اضافی برای ترکیه به منظور رسیدگی به پناهجویان می‌دهد. قرار است کشورهای عضو اتحادیه اروپا و هم پارلمان این اتحادیه به منظور کمک به مهاجرین، به ترکیه حدود ۵۰۰ میلیون یورو اضافی پرداخت کنند.

کمیسیون اتحادیه اروپا در بروکسل گزارش داد که کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان این اتحادیه باهم به یک پیشنهاد این کمیسیون در مورد کمک‌های اضافی برای ترکیه به منظور رسیدگی به پناهجویان، توافق کرده‌اند. با ۴۸۷ میلیون یورو اضافی قرار است دو برنامه امدادی بشری تا پایان سال ۲۰۲۱ تمدید شود.

این پول به شش میلیارد یورو اضافه می‌شود که اتحادیه اروپا پرداخت آن را در چارچوب توافق‌نامه مهاجرت میان اتحادیه اروپا و ترکیه در سال ۲۰۱۶ به منظور مراقبت از مهاجرین سوریه‌ای تعهد کرده بود.

ترکیه در اوایل سال ۲۰۲۰ چندین بار خواستار حمایت بیشتر از اتحادیه اروپا شد. رجب طیب اردوغان در پایان ماه فوریه اعلام کرد که مرزهای کشورش به سوی یونان را برای مهاجرین باز می‌گذارد و به این ترتیب اتحادیه اروپا را تحت فشار قرار داد. در پی آن هزاران مهاجر از ترکیه به سوی یونان و به این ترتیب به سوی اتحادیه اروپا به راه افتادند. اما یونان به آن‌ها اجازه عبور از مرز را نداد.

۴۸۷ میلیون یورو حالا قرار شد برای «شبکه امنیتی اجتماعی در حالات اضطراری» به کار رود. افزون بر آن پول برای برنامه‌ای در نظر گرفته شده است که خانواده‌ها بتوانند به آن وسیله به صورت منظم کودکان‌شان را به مدرسه بفرستند. براساس اظهارات کمیسیون اتحادیه اروپا، در این میان می‌توانند بیش از ۶۰۰ هزار کودک مهاجر با این کمک‌ها به مدرسه بروند.

گورهای بی‌نام و نشان در امتداد دیوار مرزی ترکیه با ایران

هر ساله هزاران پناهجو در جست‌وجوی یک زندگی بهتر از ایران به ترکیه می‌آیند. ترکیه برای جلوگیری از هجوم بی‌سابقه این پناهجویان دیوار مرزی کشیده که عبور این پناهجویان را دشوار کرده و سبب مرگ آنان شده است.

وبسایت آلمانی «تاگس شاو» در گزارشی درباره دیوار مرزی ترکیه با ایران نوشته است که پناهجویان برای عبور از مرز ایران با ترکیه جان خود را به خطر می‌اندازند و کشته می‌شوند.

در این گزارش آمده است در سال‌های گذشته صدها هزار پناهجو از ایران وارد ترکیه شدند. اکثر این پناهجویان از کشورهای افغانستان، پاکستان و بنگلادش بوده‌اند.

در این گزارش به شمار پناهجویان ایرانی در ترکیه اشاره‌ای نشده است اما در سال‌های اخیر تعداد ایرانیانی که به ترکیه گریخته‌اند افزایش یافته است. در این گزارش تصویر گورهای بی‌نام و نشان پناهجویان هم منتشر شده که در هنگام عبور از مرز جان خود را از دست داده‌اند. ترکیه قصد دارد در سراسر نوار مرزی این کشور با ایران به طول ۵۶۰ کیلومتر دیوار حفاظتی نصب کند. سلیمان سویلو، وزیر کشور ترکیه اخیرا با ارسال توییت تانید کرد که ۸۱ کیلومتر از دیوار مرزی با ایران در استان آگری که جنوب آن شهر وان قرار دارد، به اتمام رسیده است.

ترکیه ساخت دیوار مرزی خود را سه سال پیش آغاز کرد تا جلوی هجوم پناهجویان از ایران را بگیرد. دلیل دیگری که مقامات ترکیه برای توجیه ساخت این دیوار عنوان کردند ورود اعضای پ‌ک‌ک، حزب کارگران کردستان ترکیه است. سلیمان سویلو، وزیر کشور ترکیه اخیر هنگام بازدید از دیوار مرزی در شهر دویایزید در استان آگری ترکیه گفت: «هم اکنون حدود صد تروریست پ‌ک‌ک در منطقه دامبات ماکو در شمال غربی ایران حضور دارند. این مسئولیت ایران است که آن‌جا را پاکسازی کند.»

ساخت دیوار مرزی به طول ۱۴۴ کیلومتر بین ایران و ترکیه در نیمه دوم سال ۲۰۱۷ آغاز شد. مقامات ترکیه مدعی‌اند که این «دیوار امنیتی» مانع رفت و آمد اعضای حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک)، عبور و مرور قاچاقچی‌ها و مبادله کالای قاچاق از خطوط مرزی خواهد شد.

انتقاد سازمان آلمانی حامی پناهجویان از اخراج‌ها در بحران کرونا

سازمان «پرو ازول» انتقاد کرده است که پناهجویان منفرد با هوایم‌های چارتر از آلمان اخراج می‌شوند. این سازمان از جمله به دلیل فقدان سیستم امنیتی در کشورهای مبدأ، خواستار توقف فوری اخراج‌ها شده است. سازمان پرو ازول خواستار آن شد که پناهجویان نباید در کشورهایی با سیستم ضعیف امنیتی اخراج شوند. یک سخنگوی پلیس آلمان فدرال به خبرگزاری آلمان گفت: «پلیس آلمان مثل همیشه تلاش می‌کند در همچون مواقع نیز پروازها را برای برگشت دادن مهاجران سازماندهی کند.»

کاهش ۳۰ درصدی شمار پناهجویان در اروپا به خاطر شیوع کرونا

شمار کسانی که در سال ۲۰۲۰ در کل اتحادیه اروپا درخواست پناهندگی کرده‌اند به علت شیوع کرونا ۳۰ درصد نسبت به سال گذشته میلادی کاهش داشته است. سرعت رسیدگی به تقاضاهای پناهندگی در آلمان نیز کمتر شده است. تعداد متقاضیان پناهندگی در آلمان و در کل اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۰ یک سوم کاهش داشته است. از ماه ژانویه ۲۰۲۰ تا پایان ماه نوامبر در آلمان ۹۳ هزار و ۷۱۰ نفر تقاضای پناهندگی‌شان را برای اولین بار ثبت کرده‌اند. این آمار را مجموعه رسانه‌های فونکه آلمان به نقل از اداره آمار اتحادیه اروپا اعلام کرده است. رقم ثبت شده حدود ۳۰ درصد کمتر از سال ۲۰۱۹ است.

در سال ۲۰۱۹ نیز مانند سال‌های پیش، آلمان همچنان محبوب‌ترین کشور برای پناهجویان است؛ ۲۴/۳ درصد از کل درخواست‌های پناهندگی در اتحادیه اروپا در ۹ ماه اول سال جاری در این کشور ثبت شده‌اند. پس از آلمان، اسپانیا با ۲۲/۸ درصد دومین کشور از نظر ثبت اولین تقاضای پناهندگی در اروپاست. آلمان، اسپانیا و فرانسه مجموعاً دو سوم اولین تقاضاهای پناهندگی در میان ۲۷ کشور اتحادیه اروپا را ثبت کرده‌اند.

کمترین تعداد ثبت تقاضای پناهندگی در اتحادیه اروپا مربوط به مجارستان است که تنها ۷۰ مورد را ثبت کرده است. دلیل کاهش چشمگیر تقاضای پناهندگی در اروپا شیوع پاندمی کروناست. پیش از آغاز این پاندمی در ماه مارس شمار پناهجویان جهش داشت اما این آمار در پی پاندمی کرونا به طرز فاحشی سقوط کرد.

وزارت کشور آلمان همچنین در پاسخ به حزب چپ این کشور درباره مدت طی پروسه پناهندگی، این زمان را طولانی ارزیابی کرده است. بر این اساس از زمان ثبت اولین تقاضای پناهندگی تا اعلام نظر نهایی مراکز موسوم به «آنکر» در آلمان به طور متوسط هشت و نیم ماه طول می‌کشد.

این مراکز اقامتگاه‌هایی ویژه برای پناهجویان هستند که آنان باید تا رسیدگی کامل به درخواست و مشخص شدن وضعیت‌شان در آن‌جا به سر ببرند. در این صورت یا با درخواست پناهندگی موافقت شده و پناهجویان به نقطه‌ای دیگر از آلمان منتقل می‌شوند، یا این‌که درخواست فرد رد می‌شود و او به کشورش بازگردانده می‌شود.

آماري که وزارت کشور آلمان ارائه داده، مربوط به ماه ژانویه تا پایان نوامبر سال جاری است. در همین بازه زمانی سال گذشته این روند ۸/۳ ماه طول می‌کشیده است.

مراکز موسوم به آنکر که در قرارداد ائتلاف دو حزب بزرگ آلمان؛ سوسیال دموکرات و اتحاد دموکرات مسیحی و سوسیال مسیحی تصمیم به تشکیل آن گرفته شد، تمامی اداری را که در روند پناهندگی دخیل هستند، در بر می‌گیرد.

هدف از تشکیل این مراکز تسریع روند پناهندگی بود. اما سخنگوی سیاست داخلی فراکسیون حزب چپ در مجلس آلمان گفته که این هدف برآورده نشده است.

به گفته اولای یلیکه، روند طولانی پروسه پناهندگی در مراکز آنکر یک «رکورد فاجعه‌بار» است. این عضو حزب تصریح کرد، «قرار بود که روند پناهندگی در مراکز آنکر تسریع شود اما حالا برعکس شده: عملکرد واقعی این مراکز بازدارندگی است.»

سال ۲۰۲۰ برای مهاجران و پناهجویان سالی تلخ و پراضطراب بود

مردمی که از زن و مرد و بچه از شدت سرکوب و اختناق، فقر و جنگ و خشونت دل به دریا و جاده‌های پرخطر زدند تا خود را به کشورهای امن پناهنده‌پذیر برسانند. اما با سرکوب پلیسی و مرزهای بسته، انتظارهای طولانی روبه‌رو شدند. بحران کرونا،

قرنطینه، بسته شدن مرزها و اعمال محدودیت‌ها از یک سو باعث شد بسیاری از کسانی که می‌بایست از کشورهای خود فرار می‌کردند، در کشور ناامن خود گیر کردند و از سوی دیگر سبب شد میزان مرگ و میر آن‌هایی که دل به دریاها و دشت‌ها و مرزها زده بودند، افزایش یابد.

بنا به گزارش کمیساریای عالی سازمان ملل متحد برای پناهندگان، درخواست پناجویی در نیمه اول ۲۰۲۰ در مقایسه با همین دوره زمانی در سال ۲۰۱۹، به علت محدودیت‌های کووید ۱۹ از جمله بسته شدن مرزها، ۳۳ درصد کاهش یافته است. اما با این وجود، هنوز پناجویانی هستند که برای یک زندگی امن‌تر و بهتر از فقر و خشونت فرار می‌کنند و اجباراً و از سر ناچاری خود را به خطر می‌اندازند.

بر اساس اطلاعات حاصل از پروژه مفقودین مهاجرت سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)، در نیمه اول سال ۲۰۲۰ بیش از ۲۵۰۰ نفر در جریان فرار به کشوری دیگر جان خود را از دست داده‌اند. این شامل مرگ‌های کارگران مهاجری نیست که از کووید ۱۹ یا محدودیت‌های رفت‌وآمد در این دوران جان خود را از دست داده‌اند.

مدیرانه مرکزی همچنان خطرناک‌ترین مسیر مهاجرت نامنظم در سراسر جهان است. در فاصله مارس و اکتبر سال جاری ۵۸۰ نفر در این مسیر جان باخته‌اند. به گزارش پورتال داده‌های مهاجرت، در این برهه زمانی حداقل ۲۹ هزار و ۷۱۰ نفر تلاش کردند که با قایق از آفریقای شمالی به ایتالیا و مالت عبور کنند. با وجود محدودیت‌های دوران کرونایی این رقم نسبت به سال قبل در همین دوره ۴۹ درصد افزایش یافته است. در فاصله زمانی ماه مارس و اکتبر سال گذشته، ۱۲ هزار و ۹۲۰ نفر کوشیده بودند این مسیر را طی کنند.

یک بحران مداوم نیز «غرق شدن کشتی‌های نامرئی» است. کشتی‌های نامرئی به مواردی اطلاق می‌شود که یک قایق مفقود شده گزارش شده، اما هیچ بازمانده‌ای پیدا نشده و بنابراین بررسی آن بسیار دشوار است. در سال ۲۰۲۰ در مسیرهای دریایی به اروپا تا ماه نوامبر دست‌کم ۱۴ مورد کشتی نامرئی یافت شده است.

بر اساس گزارش نهاد «پروژه مهاجران مفقودشده» (MMP) بین اول ژانویه و ۳۱ اکتبر ۲۰۲۰، مرگ یا ناپدید شدن حداقل ۴۸۹ نفر را در مسیر مهاجرت به جزایر قناری ثبت شده است. این در حالی است که شمار جان‌باختگان در مسیر به جزایر قناری در سال گذشته ۲۱۰ نفر بود. وضعیت حال حاضر این گروه از پناهجویان بیش‌تر نگران‌کننده است زیرا به علت جلوگیری از شیوع کرونا باید از ازدحام جلوگیری گردد و پروتکل‌های بهداشتی باید بدون تبعیض در اختیار همه قرار گیرند.

با این‌که تلاش پناهجویان برای رسیدن به جزایر قناری افزایش یافته اما از مارس تا اکتبر ۲۰۲۰ تلاش برای عبور یا ورود به یونان از ترکیه و از طریق مرزهای زمینی و مسیر مهاجرت مدیترانه شرقی در مقایسه با مدت مشابه در سال قبل ۸۲ درصد کاهش یافته است. اما با وجود کاهش عبور و مرور مهاجران، میزان مرگ و میر ثبت شده آن‌ها در این منطقه افزایش یافته است. دست‌کم ۹۱ تن تا ۳۱ اکتبر ۲۰۲۰ در مرزهای شرقی اروپا با ترکیه کشته شده‌اند. سال ۲۰۱۹ در همین دوره زمانی با وجود این‌که مهاجرت بسیار بالاتر بود میزان کشته‌شدگان ثبت شده ۷۱ نفر بودند.

۷۰ نفر از سرنشینان قایق‌ها در آوریل ۲۰۲۰ کشته شدند. ممانعت از ورود قایق‌ها در سپتامبر ۲۰۲۰ نیز دست‌کم باعث مرگ ۳۰ مهاجر روئینگیایی شد.

بر اساس «گزارش جهانی آوارگی داخلی» مرکز دیدبانی آوارگان داخلی (IDMC) سال ۲۰۲۰، در مجموع ۸/۵۰ میلیون نفر در پایان سال ۲۰۱۹ آواره شدند. از این میان ۴۵/۷ میلیون نفر به دلیل جنگ و آشوب و ۵/۱ میلیون نفر در به علت بلایای طبیعی در کشورشان آواره شدند. از کل پناهجویان بیش از ۱۸ میلیون کودک زیر ۱۵ سال بودند و ۳/۷ میلیون نفر بالای شصت سال بودند.

در مارس ۲۰۲۰ با آغاز شیوع کرونا در جهان سخنگوی کمیساریای عالی سازمان ملل در امور پناهندگان خبر داد که ساکنان اردوگاه‌های یونان در فضای زندگی بسیار کم و بدون بهداشت کافی در وضعیت خطرناکی زندگی می‌کردند. شرایط به‌ویژه در جزیره لسبوس وخیم بود. در آن زمان حدود ۲۰ هزار پناهجو و مهاجر در چادرها و مناطقی زندگی می‌کردند که به‌طور عادی فقط برای ۳۰۰۰ نفر جا دارند.

در کشورهای دیگر نیز اوضاع پناهجویان در شرایط کرونایی دشوارتر شد. برای نمونه در هلند در ماه مه ۲۰۲۰ در کمپ اسنیک در استان فریسلند که بیش از ۵۰۰ پناهجو در آن ساکن بودند کرونا شایع شد. برای جلوگیری از گسترش هرچه بیشتر بیماری به بیرون، این کمپ به مدت ۷۲ ساعت قرنطینه و خروج پناهجویان از آن ممنوع شد. در طی سه روز از همه پناهجویان تست کرونا گرفته شد و پس از آن ۶۰ پناهجوی مبتلا یا مشکوک به ابتلای به ویروس کرونا برای رفتن به قرنطینه به کمپ زاوتکمپ (Zoutkamp) در پایگاه نظامی ناسالو در ویلملوه‌ویک (Willem Lodewijk) واقع در همان استان منتقل شدند و آن‌جا در شرایط ایزوله قرار گرفتند. بسیاری از آن‌ها بیش از دو هفته در شرایط ایزوله و در اتاق‌های مجزا اسکان داده شدند و اجازه خروج از آن را نداشتند در این پایگاه قرنطینه شدند. در میان آن‌ها پناهجویان ایرانی نیز حضور داشتند.

شرایط پناهجویان در ترکیه نیز با وجود کرونا بسیار دشوارتر شد. در ماه مارس ۲۰۲۰ صدها پناهجو در مرز ترکیه و یونان نزدیک شهر ادیرنه گیر افتادند. سرانجام پس از یک ماه انتظار برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا، دولت ترکیه به این پناهجویان اجازه داد تا به این کشور برگردند. این پناهجویان که در معرض ویروس کرونا بودند پس از قرنطینه به شهرهای خود بازگردانده شدند. ترکیه برای پناهجویان یعنی سال‌ها انتظار بدون خدمات درمانی و بهداشتی در جامعه‌ای سنتی. در پی بحران کرونا رسیدگی به پرونده‌های پناجویی به دلیل قرنطینه به حالت تعلیق درآمدند و بسیار کند پیش رفتند.

به گزارش پورتال داده‌های مهاجرت در نوامبر ۲۰۲۰، شیوع هرچه بیش‌تر کرونا و افزایش محدودیت‌های مرزی، بر تحرک مهاجران و نقش سازمان‌های بشردوستانه تاثیر گذاشته است.

به گزارش سازمان بین‌المللی کار در سال ۲۰۱۷، ۱۶۴ میلیون نفر کارگر مهاجر برآورد شده‌اند. کارگران مهاجر ۲۰/۶ درصد کل کارگران در آمریکای شمالی و ۱۷/۸ درصد کارگران در شمال، جنوب و اروپای غربی را تشکیل می‌دهند. بنابراین از هر پنج کارگر در این کشورها یک نفر مهاجر است. این گروه مهاجران احتمالاً از اولین کسانی هستند که تحت تاثیر اخراج و محدودیت‌های حرکتی و قرنطینه کار و منبع درآمد خود را از دست داده یا در خطر از دست دادنشان هستند. برخی از کارگران

مهاجر به علت گرانی به صورت گروهی در خانه‌هایی کوچک زندگی می‌کنند و این بر خطر شیوع کووید ۱۹ در میان این گروه می‌افزاید.

به گزارش سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) داده‌های سوم نوامبر نشان می‌دهند که برای نمونه در بین بیست کشور با بیشترین تعداد کووید ۱۹، دستکم در هشت کشور: ایالات متحده، فرانسه، اسپانیا، انگلستان، ایتالیا، آلمان، شیلی و بلژیک بخش مهم خدمات بهداشتی و درمانی به کارگران متولد خارج از این کشورها در این حوزه بستگی دارد. زنان مهاجر نیز همچون مردان در خطرند. در بیش‌تر کشورهایی که عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه هستند از میان هر ۱۰ زن، شش تا هشت زن، کارگران مهاجری هستند که در خارج از این کشورها متولد شده‌اند و در بخش فروش و خدمات اشتغال دارند. قرنطینه معاش و شرایط زیستی این زنان مهاجر را دشوارتر کرده است.

وضعیت مهاجران افغانستانی ساکن ایران نیز در سایه کرونا دشوارتر شده است. از میان مهاجران افغانستانی که در ایران زندگی می‌کنند، آن گروه که غیرقانونی و بدون شناسنامه است حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار مهاجر برآورد شده است. این گروه مهاجران از هرگونه خدماتی محروم هستند زیرا امکان ثبت و ورود به سامانه‌های رسمی را ندارند. فقر در این گروه مهاجران بیش‌تر است و هیچ حقوق قانونی و دولتی ندارند. آن‌ها آسیب‌پذیرترین قشر مهاجر ایران در بحران کرونا هستند و در حاشیه‌ترین نقاط شهرها زندگی فلاکت‌باری دارند.

سازمان ملل: کرونا معاش بیش از یک و نیم میلیارد کارگر را تهدید می‌کند

سازمان جهانی کار می‌گوید که زندگی حدود ۶/۱ میلیارد نفر در سراسر جهان از اپیدمی کرونا به خطر افتاده است. در جهان حدود ۳۰۵ میلیون موقعیت شغلی تمام‌وقت از دست رفته است.

بیماری همه‌گیر کرونا معاش حدود یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون زن و مرد کارگر را در سراسر جهان به خطر انداخته است. بنا به گزارش سازمان جهانی کار، وابسته به سازمان ملل متحد، حدود دو میلیارد نفر در اولین ماه گسترش اپیدمی زیان دیده‌اند.

سازمان جهانی کار روز چهارشنبه ۲۹ آوریل اعلام کرد که به ویژه کارگران روزمزدی که از بیمه بیکاری و سلامتی محروم هستند، نخستین قربانیان گسترش اپیدمی محسوب می‌شوند.

این لایه‌های محروم که از شغل پایدار و درآمد ثابت محروم هستند تا ۶۰ درصد از دریافتی خود را به خاطر کرونا از دست داده‌اند. برای این زنان و مردان، بیکاری به معنای از دست دادن غذا و معاش و زندگی و آینده است.

شرکت‌ها و بنگاه‌های بی‌شماری در سراسر جهان در مرز نابودی قرار گرفته‌اند. بیش‌تر بنگاه‌های متوسط و کوچک هیچ پس‌اندازی ندارند و نمی‌توانند از اعتبارات بانکی استفاده کنند. اگر آن‌ها هرچه زودتر کمی دریافت نکنند، از هستی ساقط می‌شوند و به همراه خود عده بی‌شماری را به فقر و تنگ‌دستی می‌کشند.

به نظر سازمان جهانی کار، در هفته‌های گذشته وضعیت روز به روز بدتر شده است. از مقدار ساعات کاری به نسبت دوران پیش از بحران کرونا حدود ده و نیم درصد کمتر شده است. بدین ترتیب در جهان حدود ۳۰۵ میلیون موقعیت شغلی تمام‌وقت از دست رفته است.

با گسترش اپیدمی کرونا در بیشتر کشورها اغلب بنگاه‌های مربوط به زندگی روزمره یا تعطیل شده‌اند و یا به حالت نیمه‌تعطیل درآمده‌اند. در آمریکا، کشورهای اروپایی و آسیای مرکزی بیکاری گسترده در انتظار کارگران و مزدگیران است.

بنا به برآورد سازمان جهانی کار حدود سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان در مشاغل گوناگون مشغول کار و تلاش هستند.

توجه کنیم که این آمار مربوط به ماه آوریل ۲۰۲۰ است و در ماه‌های بعدی این آمارها تغییر کرده و تعداد بیکاران افزایش یافته است.

تضعیف دموکراسی موجود بورژوازی در سراسر جهان

بنا به پژوهش یک بنیاد معتبر مطالعات سیاسی، راه و رسم دموکراسی در سراسر جهان رو به پسرفت دارد. فقر و نابرابری از عوامل دیکتاتوری است و گفته می‌شود که پاندمی کرونا می‌تواند این روند ناسالم را تقویت کند.

حکمرانی همراه با مشروعیت قانونی و رعایت آزادی‌های سیاسی در سراسر جهان با مخاطرات جدی روبه‌رو شده است. این برآیند گزارش تازه‌ای است از موسسه برتلسمان، از مهم‌ترین بنیادهای مطالعات سیاسی و اجتماعی در آلمان.

بنا به پژوهش تازه این بنیاد معتبر که روز چهارشنبه ۲۹ آوریل ۲۰۲۰ منتشر شده، دموکراسی از جمله در برزیل، هند و مجارستان تضعیف شده است و مردم‌سالاری به محاق فرو می‌رود.

طبق مطالعاتی که در ۱۳۷ کشور جهان صورت گرفته، امروزه نرخ دموکراسی در سطح جهان حدود ۵۴ درصد است، یعنی حدود سه درصد پایین‌تر از سال ۲۰۱۰.

طبق معیارهای بنیاد مطالعاتی برتلسمان ۷۴ کشور روی هم رفته به شکل دموکراتیک و ۶۳ کشور به شیوه دیکتاتوری اداره می‌شوند.

در ۶۰ کشور که آیین دموکراسی سازوکار محکمی دارند، آزادی‌های مدنی به نسبت یک دهه پیش کمرنگ شده‌اند. به ویژه در آسیا و آفریقا نظام‌های دیکتاتوری بر فقر و محرومیت استوار هستند و به نوبت خود باعث تشدید نابرابری و بی‌عدالتی می‌شوند.

به نظر نویسندگان گزارش، ساختارهای سرکوب و اختناق در بسیاری از کشورها تقویت شده است. در دهه گذشته در ۶۰ کشور خشونت افزایش یافته و در ۵۸ کشور آزادی‌های تجمع و تشکل تضعیف شده است. در نیمی از کشورهایی که مورد بررسی قرار گرفته‌اند، آزادی نشر و بیان محدود شده است.

نه تنها در کشورهای توسعه‌نیافته، بلکه در کشورهایی که وسط اروپا هستند، مانند مجارستان و لهستان نیز آزادی‌های دموکراتیک در مخاطره قرار گرفته‌اند.

حکومت‌های قدرت‌طلب با دستاویز «ناسیونالیسم» و «امنیت ملی»، هم بنیادهای دموکراسی را تضعیف می‌کنند و هم به نابرابری و شکاف اقتصادی در جامعه دامن می‌زنند.

بنا به این گزارش، گرایش‌های ملی و مذهبی در بسیاری از کشورها ساختارهای دیکتاتوری را تقویت کرده‌اند، برای نمونه: ناسیونالیسم هندو در هند، پوپولیسم راست‌گرا در برزیل و رشد قهر دولتی در مجارستان، کشوری که در اتحادیه اروپا عضویت دارد.

در گزارش از دولت کنونی ترکیه نیز انتقاد شده است که در فشار به رسانه‌های جمعی مستقل و نقض حقوق شهروندان پیش می‌تازد.

نویسندگان گزارش هشدار می‌دهند که در شرایط امروز اعمال محدودیت‌های اجتماعی به علت گسترش اپیدمی کرونا می‌تواند حکومت‌های خودکامه را به اعمال رفتارهای مستبدانه گستاخ‌تر کند.

برخی از حکومت‌ها سعی می‌کنند ساختارهای دموکراتیک و حقوق مدنی مردم خود را محدود کنند. به نظر کارشناسان بنیاد مطالعاتی برتلسمان، چنین وضعیتی در کشورهایی مانند مجارستان پیش آمده است. در این کشور با دستاویز مقابله با گسترش ویروس کووید ۱۹ روندی خطرناک با گرایش به محدودسازی آزادی‌های مدنی شروع شده است.

کارشناسان بنیاد مطالعاتی برتلسمان از سال ۲۰۰۴ تاکنون بر چندوچون موازین و معیارهای دموکراسی در ۱۳۷ کشور جهان نظارت دارند و هر دو سال گزارشی در این باره منتشر می‌کنند.

کرونا برنامه ۲۰۳۰ یونسکو را به محاق برده است

کمیسیون یونسکو در آلمان نسبت به اثرات منفی پاندمی کرونا بر اهداف توسعه پایدار هشدار داد. مجمع عمومی این کمیسیون از عقب‌گرد پروژه‌ها و تشدید نابرابری‌ها و شکاف‌های اجتماعی در ماه‌های گذشته ابراز نگرانی کرد.

در مجمع عمومی کمیسیون یونسکو در آلمان که عصر جمعه ۱۳ نوامبر در شهر بن برگزار شد، اعضا نسبت به پس‌رفت در اهداف برنامه ۲۰۳۰ سازمان ملل در دوران کرونا ابراز نگرانی کردند. در این نشست اعلام شد که عقب‌گرد به ویژه در عرصه آموزش و پرورش چشمگیرتر بوده و تداوم این امر، نابرابری‌ها و شکاف‌های اجتماعی موجود در سراسر دنیا را تقویت می‌کند.

در میان ۱۷ هدف اصلی سند ۲۰۳۰، بیش از هر چیز بر لزوم مقابله با فقر و گرسنگی، دستیابی همگانی به آموزش و تندرستی، آب آشامیدنی سالم، انرژی‌های پاک، حفظ محیط زیست، صلح و برابری جنسیتی تاکید شده است. کمیسیون یونسکو در آلمان فراخوان داده که از کرونا باید آموخت و راهی برای زنده نگاه‌داشتن اهداف هزاره پیدا کرد. مجمع عمومی این کمیسیون تصریح کرد که اقدامات تاکتونی برای دستیابی به اهداف ۲۰۳۰ «رضایت‌بخش» نبوده‌اند.

این نشست تاکید کرد که مواجهه با بحران‌های جهانی، مستلزم قبول مسئولیت در سطح جهانی و همیاری کلان است، نه اقدام‌هایی منفرد یا در سطح ملی.

کمیسیون آلمانی یونسکو از مجلس سراسری و مجالس ایالتی این کشور خواست برای برآوردن این منظور همت کنند و دست همکاری و همبستگی به تشکل‌های مختلف اجتماعی در سطوح ملی و فراملی بدهند.

این کمیسیون می‌گوید ضروری است چه در مقیاس محلی و چه در مقیاس اروپا، تبادلاتی برای برون رفت از بحران و تمرکز بر اهداف توسعه پایدار صورت پذیرند.

سند ۲۰۳۰ یونسکو، در سال ۲۰۱۵ از سوی سران و رهبران کشورهای دنیا در نیویورک به تصویب رسید. کشورهای صنعتی و پیشرفته تعهد کرده‌اند که اقدامات و سیاست‌های خود را براساس برنامه توسعه پایدار این سازمان و اهداف ۱۷ گانه آن تنظیم کنند.

سازمان ملل: بیش از دو میلیارد نفر از آب سالم محروم هستند

به گزارش سازمان ملل دست‌کم دو میلیارد تن از ساکنان کره زمین به آب آشامیدنی سالم دسترسی ندارند. این بحران در اروپا و آمریکای شمالی هم وجود دارد اما در کشورهای آفریقایی به مراتب شدیدتر است.

در آستانه «روز جهانی آب» تازه‌ترین گزارش «برنامه ارزیابی جهانی آب» سازمان ملل در باره آب آشامیدنی منتشر شد. در این گزارش آمده است که بیش از دو میلیارد نفر در سراسر جهان امکان دسترسی به آب آشامیدنی سالم ندارند.

بر اساس این گزارش افراد یا گروه‌هایی که از نظر وابستگی‌های قومی، دینی، جنسیتی یا مادی مورد تبعیض هستند کمتر از دیگران به آب آشامیدنی دسترسی دارند.

پژوهش‌گران سازمان ملل همچنین به این نتیجه رسیده‌اند که بیش از نیمی از جمعیت جهان از تجهیزات بهداشتی محروم هستند. وضعیت آب و بهداشت در اقامتگاه‌های پناجویان در کشورهای تنگ‌دست اسفبار گزارش شده است.

بر اساس گزارش «برنامه ارزیابی جهانی آب»، حدود ۸۴۴ میلیون نفر مجبورند، روزانه نیم ساعت وقت صرف تهیه آب کنند. بسیاری از این افراد به‌طور مستقیم به آب آشامیدنی دسترسی ندارند.

وضعیت شهرنشینان بهتر از روستائیان است. حدود ۶۳ درصد ساکنان شهرها دارای سیستم آبرسانی هستند، این آمار در مورد روستائیان نه درصد است.

بیش از نیمی از افرادی که به آب آشامیدنی دسترسی ندارند در آفریقا زندگی می‌کنند. میزان مصرف آب از ذخایر تجدیدپذیر زیرزمینی در کشورهایی که با بحران آب روبه‌رو هستند، به طور متوسط ۲۵ درصد است.

در میان این کشورها مصر و پاکستان رکورددار هستند و نزدیک به ۷۰ درصد ذخایر خود را مصرف می‌کنند. وضعیت آب در ایران بسیار ناهنجار است و به گفته کارشناسان همواره بدتر می‌شود. واشنگتن پست در تیرماه گذشته نوشت که «ایران به سوی بحران آب در ابعاد گسترده پیش می‌رود» و برای حل این معضل راهکارهای کمی وجود دارد. این روزنامه عامل بحران آب در ایران را مدیریت نادرست اعلام کرد.

بحران آب در ماه‌های اخیر باعث بروز حرکت‌های اعتراضی گوناگونی در ایران شده است؛ از جمله این که نمایندگان اصفهان در مجلس به صورت نمادین استعفا کردند. براساس تازه‌ترین گزارش «انستیتو بین‌المللی مدیریت آب» ذخایر آب زیرزمینی ایران تا سال ۲۰۲۵ به سطح «خطرناک و غیرقابل بازگشتی» خواهد رسید.

در ایران کم‌آبی، بیکاری و کمبود زیرساخت‌ها باعث گریز روستاییان از زادگاه‌های خود شده است

به گزارش یک وبسایت خبری، کم‌آبی، بیکاری و کمبود زیرساخت‌ها باعث گریز روستاییان از زادگاه‌های خود شده است. تنها در خراسان جنوبی ۱۷۰۰ روستا خالی از سکنه شده‌اند.

خبرگزاری مهر روز شنبه، ۳۱ خرداد - ۲۰ مه گزارشی در باره کوچ روستاییان به شهرها در خراسان جنوبی منتشر کرد. این گزارش با آنچه که در یک سال گذشته در باره خالی شدن روستاهای شماری از استان‌های ایران منتشر شده همخوانی دارد. مهر ضمن اشاره به این که ۱۷۰۰ روستای خراسان جنوبی خالی از سکنه شده است می‌نویسد: «امروز در تعداد زیادی از روستاهای شهرستان نهبندان آب وجود ندارد و مردم چشم‌په‌راه تانکرهای سیار آب‌رسانی هستند. اگر امروز مرزنشینان و عشایر روستاهای مرزی به‌ویژه در نهبندان، کوله‌بار مهاجرت بر دوش بگذارند در آینده‌ای نه‌چندان دور، دولت متحمل هزینه‌های هنگفتی می‌شود.»

در ادامه این گزارش به «طرح توسعه نهبندان» اشاره شده است، طرحی که با سفر آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی به این شهر در شهریور ۱۳۷۸ تصویب شد اما پس از ۲۱ سال هنوز به مرحله اجرا نرسیده است.

علیرضا عبادی نماینده خامنه‌ای در خراسان جنوبی هم چندی پیش با اشاره به مهاجرت روستاییان به شهرها هشدار داده بود که مهاجرت و سنگینی شهرها برای دولت مشکل‌ساز می‌شود.

به گفته عبادی، در برخی از روستاها مردم آب آشامیدنی ندارند و «با چنین وضعیتی دیگر امیدی برای ماندن در روستاها نیست.»

مهم‌ترین دلایل خالی‌شدن روستاها کم‌آبی، بیکاری مفرط، عقب ماندگی در حوزه بهداشتی و درمانی و کمبود ساختارها و وسایل ارتباطی عنوان شده است.

در دی ماه ۱۳۹۸ معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرده بود که از شش هزار روستای خوزستان، دو هزار روستا خالی از سکنه شده است. علی شیرکانی گفته بود که باید برای ترغیب روستاییان به ماندن، شغل مناسب ایجاد شود و کشاورزان تحت پوشش بیمه اجتماعی قرار بگیرند.

شیرکانی تصریح کرده بود: «متأسفانه در استان‌های جنوبی کشور کم‌ترین پوشش بیمه‌ای را داریم که نشان از عدم هماهنگی و انسجام بین آن‌ها است؛ باید آینده‌نگر بود و آینده‌نگری را به مردم آموزش داد.»

در مهر ۹۸ هم مدیر کل امور روستایی و شوراهای استان آذربایجان شرقی با بیان این‌که از سه هزار و ۷۳ روستای استان ۲۶۸ روستا خالی از سکنه است گفته بود، علت اصلی گریز روستاییان از زادگاه‌شان خشک‌سالی و نبود امکانات شغلی مناسب است.

در مهرماه ۱۳۹۸ «نود اقتصادی» به نقل از وزارت تعاون گزارش داده بود که ۳۵ هزار روستا در ایران خالی از سکنه شده است. محمد امید، معاون توسعه روستایی و مناطق محروم در مصاحبه تلفنی با شبکه خبر رقم ۳۵ هزار را تکذیب کرد و گفت: «در کشور ۹۷ هزار نقطه آبادی داریم که از این میزان ۶۲ هزار نقطه دارای سکنه است و باقی‌مانده آن که ۳۵ هزار نقطه آبادی می‌شود همه روستا نیستند بلکه بعضی یک پمپ بنزین، رستوران و مانند این‌هاست. حدود یک سوم این رقم یعنی ۱۲ تا ۱۳ هزار نقطه آبادی روستا بوده‌اند که خالی از سکنه شده‌اند.»

هیچ کشوری تا ۲۰۳۰ به برابری جنسیتی نمی‌رسد

نتایج یک پژوهش نشان می‌دهد که با وجود تمام تلاش‌ها برای برابری جنسیتی میان زنان و مردان تا تحقق این هدف هنوز راه طولانی در پیش است. نتایج پژوهش آلمان را در رده هفتم و آمریکا در رده ۲۸ نشان می‌دهد.

روزنامه گاردین از نتایج پژوهشی خبر داده است که نشان می‌دهد یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون زن و دختر در کشورهای زندگی می‌کنند که شاخص توسعه جنسیتی در آن‌ها حتی تا سال ۲۰۳۰ نیز امکان رسیدن به برابری جنسیتی را نمی‌دهد. این پژوهش از جمله به ابتکار شبکه بین‌المللی سازمان حقوق زنان انجام شده است.

تنها هشت درصد زنان در کشورهای زندگی می‌کنند که نتایج پژوهش نشان می‌دهد برابری جنسیتی تا حدود زیادی در آن‌ها محقق شده است. اما صفت «عالی» شامل حال کارنامه هیچ کشوری نشده است. نتایج این پژوهش روز دوشنبه ۱۳ خرداد- سوم ژوئن در کنفرانسی در ونکوور کانادا در حضور هشت هزار نماینده از کشورهای مختلف جهان به بحث گذاشته شد. جاستین ترودو، نخست وزیر کانادا این کنفرانس را بازگشایی کرد.

آلیسون هولدر، مدیر پروژه «معیارهای برابر ۲۰۳۰» نیز که این پژوهش را منتشر کرده هشدار داده است که «برخی کشورها حتی عقب‌گرد نیز کرده‌اند.» او از جمله به قوانین سختگیرانه برای ممنوع کردن سقط جنین در برخی ایالت‌های آمریکا اشاره کرده است.

تحقیقات یاد شده شاخص توسعه جنسیتی را در ۱۲۹ کشور جهان بررسی کرده که ۹۵ درصد زنان و دختران جهان در آن‌ها زندگی می‌کنند. این شاخص وضعیت کشورها را با امتیازی بین صفر تا ۱۰۰ نشان می‌دهد. کشوری که امتیاز ۱۰۰ بگیرد توانسته است برابری کامل جنسیتی را برقرار کند.

۵۰ معیار در ارزیابی شاخص توسعه جنسیتی در نظر گرفته می‌شوند. معیارهایی منطبق بر اهداف توسعه پایدار، از جمله در زمینه از بین بردن فقر و گرسنگی، پیشرفت بهداشت، آموزش، محیط زیست و برابری جنسیتی.

طیفی بسیار گسترده شاخص پیشرفت در زمینه برابری جنسیتی را در بر می‌گیرد؛ از دسترسی به اینترنت و حساب بانکی اینترنتی تا دسترسی به آب آشامیدنی سالم. گزارش می‌گوید: «کشوری با ۹۰ امتیاز پیشرفت بسیار عالی کرده و کشورهایی با امتیاز زیر ۶۰ توانسته‌اند تنها به حداقل‌هایی از شاخصه توسعه اجتماعی دست پیدا کنند.»

تنها ۲۱ کشور توانسته‌اند امتیازی بیشتر از ۸۰ بگیرند. در این فهرست آلمان با ۸۶،۲ امتیاز در رده هفتم قرار دارد. در صدر جدول دانمارک، فنلاند و سوئد نشسته‌اند. ایالات متحده آمریکا در رده ۲۸ قرار دارد و پشت سر کشورهایمانند کرواسی و بلغارستان است. روسیه در رده ۵۹ و پس از مغولستان، مولداوی، پاراگوئه، قرقیزستان، کلمبیا و اکوادور قرار دارد. چاد در پایین‌ترین رده جدول است.

نویسندگان گزارش می‌گویند که در مجموع در کشورهایی با سطح درآمد بالاتر پیشرفت‌های بیشتری در زمینه برابر جنسیتی شده است. اما این قاعده در جاهایی هم شکسته شده است. برای نمونه کشورهای فقیری هستند که در این زمینه کارنامه خوبی دارند. به عنوان مثال رواندا در زمینه امنیت زنان در ردیف پنجم جدول قرار دارد. زنان کنیا دسترسی خوبی به بانکداری اینترنتی دارند و از سه چهارم کشورهای دیگر در این زمینه جلوترند. در کلمبیا از اقبال فقیر جامعه حمایت بهتری در مقایسه با آمریکا می‌شود.

۱۹ سال پیش (سال ۲۰۰۰ میلادی) بر سر اهداف توسعه هزاره (Millennium Development Goals) در سازمان ملل متحد توافق شد. قرار بود این اهداف تا سال ۲۰۱۵ تامین شوند و به چالش‌های اصلی توسعه جهان تا این تاریخ پاسخ دهند. بیانه هزاره توسط ۱۸۹ کشور پذیرفته شد و ۱۴۷ نفر از رهبران کشورهای مختلف آن را امضا کرده‌اند.

در راس این اهداف از بین بردن فقر شدید و گرسنگی، دست یافتن به آموزش ابتدایی همگانی، گسترش و ترویج برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان، کم کردن مرگ و میر کودکان بودند. گذشت زمان نشان داد که رسیدن به این اهداف چالشی به مراتب بزرگتر از آنی است که تصور می‌شد.

ترامپ و انتخابات ریاست جمهوری و احتمال اعلام حکومت نظامی؟

بنا به گزارش‌ها، دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا، در تلاش برای تغییر نتیجه انتخاباتی که در آن بازنده اعلام شده، گزینه توسل به نیروی نظامی را مطرح کرده است. بنا به گزارش‌ها، مقام‌های ارشد کاخ سفید با این فکر مخالفت کرده‌اند.

هرچند مجمع‌گزینه‌نگاران جو بایدن را برنده انتخابات اعلام کرده است و دادگاه‌های آمریکا هم ده‌ها شکایت در باره تقلب‌آمیز بودن انتخابات را رد کرده‌اند، ترامپ تا کنون از پذیرش نتیجه انتخابات سوم نوامبر خودداری کرده است.

مایکل فلین، اولین مشاور امنیت ملی دولت ترامپ، که به جرم دروغ گفتن به اف‌بی‌آی محکوم شده بود و اخیراً از سوی ترامپ عفو شد، ظاهراً در جلسه‌ای در کاخ سفید گفت که رییس‌جمهوری می‌تواند حکومت نظامی اعلام کند و برای ابطال نتیجه انتخابات به نیروی نظامی متوسل شود.

هم‌زمان، گفته می‌شود که سیدنی پاول، که پس از مطرح کردن نظریه‌های بی‌اساس توپنه از تیم حقوقی ترامپ اخراج شد، ممکن است به عنوان مامور ویژه تحقیق درباره تقلب در انتخابات سوم نوامبر گمارده شود.

یک دستیار نظامی کاخ سفید، کیف دستی معروف به «فوتبال هسته‌ای» را که حاوی کد سلاح هسته‌ای اضطراری است حمل می‌کند، عکس متعلق به سال ۲۰۱۲ است که در کاخ سفید گرفته شده است. عکس از: AFP

اگر ترامپ به مراسم تحلیف نرود، تکلیف چمدان هسته‌ای چه می‌شود؟ هانس کریستسن، کارشناس سلاح‌های هسته‌ای، به اینسایدر گفته: «سوال خوبی است. وضعیت بی‌سابقه‌ای است.»

یک چمدان دستی موسوم به «فوتبال هسته‌ای» و دیگری رمز فعال‌سازی چمدان، معروف به «بیسکوییت هسته‌ای»، همیشه همراه رییس‌جمهور آمریکا است.

رییس‌جمهور منتخب، جو بایدن قرار است به زودی ریاست جمهوری ایالات متحده را به عهده بگیرد. او قدرت را در اداره زرادخانه هسته‌ای کشور نیر به دست می‌گیرد؛ مسئولیتی که رییس‌جمهورهای آمریکا، از زمان جنگ سرد و بحران موشک‌های کوبا تاکنون، به عهده داشته‌اند.

در این میان، رییس‌جمهور دونالد ترامپ گفته است در مراسم تحلیف و سوگند ریاست جمهوری که از هم اکنون به خاطر ویروس کرونا با پیچیدگی‌هایی روبه‌رو است، شرکت نخواهد کرد.

عدم حضور ترامپ چه مشکلی ایجاد خواهد کرد؟ همه رییس جمهورها همراه با یک دستیار نظامی، همه وقت و همه جا وسایل لازم برای فعال کردن سلاح هسته‌ای کشور را به همراه دارند.

دو وسیله، یکی چمدان دستی موسوم به «فوتبال هسته‌ای» است و دیگری رمز فعال‌سازی چمدان که به «بیسکویت هسته‌ای» معروف است، همیشه همراه رییس جمهور آمریکا است. این دو، به کسی تحویل داده می‌شود که در روز تحلیف، ریاست جمهوری را به عهده می‌گیرد. معمولاً این دو وسیله حدود ظهر آن روز، به رییس جمهور جدید تحویل داده می‌شود. اما این بار ترامپ مشخص نکرده در مراسم سوگند ماه آینده در واشینگتن شرکت خواهد کرد یا نه، بنابراین آیا بایدن خواهد توانست وسایل هسته‌ای را به موقع تحویل بگیرد؟

استفان شوارتس، عضو ارشد غیرنات بوتلن علوم اتمی، که هفته گذشته در این رابطه با مرکز کنترل و عدم تکثیر تسلیحات (CACNP) گفت‌وگو کرد، معتقد است برخی بر این باورند که چمدان «فوتبال هسته‌ای» بیش‌تر از یکی است.

به گفته شوارتس، دست‌کم یک چمدان «فوتبال هسته‌ای» برای رییس جمهور، یکی برای معاون او و یکی دیگر برای یک شخص زنده سوم است. چمدان «فوتبال هسته‌ای» متعلق به شخص سوم، همیشه در کاخ سفید نگهداری می‌شود.

بنابراین، در این مورد، پنتاگون می‌تواند در روزی که بایدن به ریاست جمهوری می‌رسد، چمدان هسته‌ای دیگری به او تحویل دهد. به گفته کسانی که از رویه انتقال قدرت آگاهی دارند، این امر باید در لحظه‌ای که او سوگند یاد می‌کند صورت بگیرد.

پس از آن، دستیار نظامی بایدن، دارنده چمدان مذکور خواهد شد و چمدان ترامپ دیگر هیچ اعتباری نخواهد داشت؛ فارغ از این‌که ترامپ و دستیار نظامی او کجا باشند.

هم‌زمان، رمز فعال‌سازی چمدان هسته‌ای به رییس جمهور و معاون جدید داده می‌شود، که به گفته شوارتس، چند ساعت پیش از مراسم تحلیف درباره آن توجیه شده‌اند.

شوارتس گفت: «اگر ترامپ در مراسم سوگند حاضر نشود، در این صورت احتمالاً دستیاری خواهد داشت که چمدان هسته‌ای را تا ظهر حمل می‌کند. دستیار او با چمدان هسته‌ای در مراسم حاضر خواهد بود تا پس از ادای سوگند بایدن را همراهی کند.»

«در چنین شرایطی، حتی اگر چمدان چهارم در دفتر نظامی کاخ سفید از قبل آماده نشده باشد، انتظار می‌رود پیش از ادای سوگند آن را آماده کنند.»

باز پاترسون، سرهنگ سابق نیروی هوایی، که حمل چمدان فوتبال هسته‌ای بیل کلینتون را به عهده داشت، می‌افزاید این فرآیند باید بدون وقفه صورت بگیرد زیرا «باید این‌طور باشد.»

وی به این‌سایدر گفت «این فرآیند برای این‌که موثر باشد و درست انجام شود، باید مسئولیت‌ها به‌درستی مشخص شود.» وی پیش‌تر از موضوعی درباره آقای کلینتون پرده برداشته بود، آن‌هم درست صبح روزی که پیش از آن، رسوایی جنسی مونیکا لوینسکی به خبرها درز کرد. او فاش کرده بود که آقای کلینتون نمی‌توانست بیسکویت هسته‌ای (رمز برای فعال کردن چمدان هسته‌ای) خود را پیدا کند.

در این خصوص، پاترسون در خاطرات خود به نام «ترک مسئولیت: شاهد عینی به خطر افتادن امنیت ملی از سوی بیل کلینتون» نوشته: «ما در کاخ سفید شروع کردیم به گشتن دنبال رمزها. او در آخر اعتراف کرد که رمزها را جای دیگری گذاشته است.»

در عین حال، رییس جمهور ترامپ در گفت‌وگویی با ای‌بی‌سی نیوز، حدود چهار سال پیش گفت پذیرفتن مسئولیت بیسکویت و فوتبال هسته‌ای «جدی» و «بسیار ترسناک» است.

ترامپ چند ماه بعد از شروع دوره ریاست جمهوری، در توئیتر نوشت دکمه هسته‌ای او «بسیار بزرگ‌تر از» رهبر کره شمالی کیم جونگ اون است. او اضافه کرده بود «و دکمه من کار می‌کند!» او گفت: «وقتی آن‌ها به من توضیح دادند که این رمزها برای چیست و همان‌طور که شما می‌گویید، تا چه حد قدرت ویرانگری دارد، لحظات بسیار جدی‌ای خلق شده بود.»

با این حال، به گفته مایکل دابس، که زمانی به عنوان خبرنگار واشینگتن پست در مسکو فعالیت می‌کرد، داخل این چمدان چرمی چیزی به نام دکمه هسته‌ای وجود ندارد.

به گفته دابس، «سلاح اصلی هسته‌ای، ماشین ویرانگری که می‌تواند دنیا را به نابودی بکشاند»، در اصل، چهار عنصر مهم دارد که عبارتند از دفترچه دستورالعمل‌ها، دفترچه آیین‌نامه، رمز هویت روی یک کارت، و یک سیستم رادیویی-تلویزیونی اضطراری.

زیرو هالیبارتون، سازنده چمدان دستی در یوتا، از زمان آغاز طرح «فوتبال هسته‌ای» برای رییس جمهور ایالات متحده، ساخت این چمدان‌ها را به عهده داشته است. در صورتی که ترامپ در مراسم سوگند بایدن شرکت نکند، او می‌تواند دوباره یکی از آن‌ها را بسازد.

پاترسون، به این‌سایدر گفت: «موضوع آن‌چنان هم مهم نیست» زیرا در هر صورت این ارتش است که تضمین می‌کند چمدان و رمز تحویل داده شده است، فارغ از هر شرایطی. او گفت: «امیدوارم رییس جمهور ترامپ در مراسم حاضر شود. آن‌جا کاری نیست به جز تحویل مسئولیت، که سال‌ها است دارد انجام می‌شود.»

یک سخنگوی پنتاگون به این‌سایدر گفته است وزارت دفاع برای انتقال وسایل هسته‌ای در روز سوگند برنامه مشخصی دارد، ولی چیزی از جزئیات این برنامه ارانه نکرد.

تنش‌های جدید در عراق

منابع خبری در عراق شامگاه یکشنبه ۳۰ آذرماه- ۲۰ دسامبر ۲۰۲۰ از شلیک چند فروند راکت کاتیوشا به منطقه سبز بغداد و به سمت سفارت آمریکا در منطقه الخضراء خیر دادند که به‌دنبال آن چند مظنون به دست داشتن در این حمله توسط مأموران امنیتی عراق بازداشت شدند.

شبکه خبری العربیه اعلام کرده است که دست‌کم شش نفر از نیروهای عصاب اهل الحق در ارتباط با حمله راکتی به سفارت آمریکا و منطقه سبز امنیتی بغداد، توسط نهادهای امنیتی بازداشت شده‌اند.

شبه‌نظامیان وابسته به عصاب اهل حق اما از روز جمعه پنج دی‌ماه ۲۵ دسامبر، با برپایی تجمعاتی مسلحانه در برخی از خیابان‌های بغداد از جمله خیابان فلسطین و پل المثنی، در بیانیه‌ای مصطفی‌الکاظمی را به اقدام شدید تهدید کرده و اعلام کردند منتظر صدور فرمان از سوی قیس الخزعلی، رهبر این گروه برای حمله به ساختمان‌های دولتی هستند.

مصطفی‌الکاظمی، نخست وزیر عراق اما در واکنش به این اقدام، با انتشار یک توییت در حساب کاربری خود در توییتر با تاکید بر ضرورت تامین امنیت کشورش اعلام کرد: «اجازه پرتاب شدن کشورش به ماجراجویی پوچ دیگری را نمی‌دهد» و در صورت لزوم، آماده «رویارویی سرنوشت‌ساز» است.

در پی کشته شدن پاسدار قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه تروریستی قدس جمهوری اسلامی ایران و ابو مهدی المهندس از فرماندهان گروه شبه‌نظامی حشد الشعبی توسط ارتش آمریکا در حوالی فرودگاه بغداد در بامداد جمعه ۱۳ دی ۱۳۹۸ - سوم ژانویه ۲۰۲۰، تنش بین حاکمیت‌های ایران و آمریکا بالا گرفت.

در حال حاضر و با نزدیک شدن به سالگرد این رویداد، بار دیگر احتمال بروز درگیری میان دو طرف شدت گرفته است. پس از حمله راکتی به سفارت آمریکا در هفته گذشته، دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا روز سوم دی ماه ۲۳ دسامبر، با انتشار یک عکس از چند راکت در حساب کاربری خود در توییتر اعلام کرد حکومت ایران در پشت پرده حمله به سفارت آمریکا در بغداد بوده است. او هشدار داد در صورت هرگونه حمله در عراق که به کشته شدن حتی یک آمریکایی منجر شود، ایران را مسنول خواهد دانست.

پیش از او ستاد فرماندهی مرکزی ایالات متحده (سنتکام) هم در بیانیه‌ای ایران را به دست داشتن در حمله راکتی روز یکشنبه به سفارت آمریکا در بغداد متهم کرده بود.

جمهوری اسلامی ایران در سال‌های گذشته، برای طراحی و اجرای حملات نظامی علیه نیروهای آمریکایی مستقر در عراق از گروه‌های شبه‌نظامی وابسته به خود از جمله حشد الشعبی و عصاب اهل حق استفاده کرده است.

عصاب اهل حق که با نام «شبکه خزعلی» نیز شناخته می‌شود از بزرگترین گروه‌های شبه نظامی شیعه فعال در عراق است که تاکنون مسئولیت بیش از شش هزار حمله به نیروهای ائتلاف بین‌المللی به فرماندهی آمریکا در کشورهای عراق و سوریه را برعهده گرفته است. این گروه شبه‌نظامی تحت رهبری قیس خزعلی، یک روحانی شیعه عراقی وابسته به جمهوری اسلامی ایران فعالیت می‌کند که خزعلی از سوی وزارت خزانه‌داری آمریکا، به اتهام کشتن مردم بی‌دفاع عراق در اعتراضات اخیر، تحت تحریم بین‌المللی قرار گرفته است.

کرونا چالشی برای جمهوری اسلامی ایران

با وجود بحران کرونا جمهوری اسلامی ایران نخواست که مراسم مذهبی و ملی را لغو کند. زیرا این مراسم و برنامه‌ها موقعیت رهبری حکومت را استحکام می‌بخشد. اما تحلیل‌گران و کارشناسان بر این عقیده‌اند که در پی پاندمی کرونا، افکار عمومی جامعه ایران در حال تغییر بوده است.

برای شیعیان خبری ناامیدکننده آن بود که امسال اجازه حضور در چهلمین روز عاشورا یا مراسم اربعین در عراق را نداشتند. شیعیان هر سال چهل روز پس از عاشورا در شهر کربلای عراق مراسم ویژه‌ای برگزار می‌کردند که به نام «راهپیمایی اربعین» معروف است.

مراسم اربعین امسال به روز هفتم ماه اکتبر برگزار می‌شود و قرار بود امسال نیز مانند هر سال دیگر زائران ایرانی برای شرکت در این مراسم به عراق سفر کنند و به نمایش قدرت جمهوری اسلامی بپردازند. اما شیخ حسن روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران در اوایل ماه سپتامبر اعلام کرد که زائران ایرانی امسال در مراسم اربعین شرکت نخواهند کرد.

شیخ خامنه‌ای، رهبر مذهبی جمهوری اسلامی ایران در آغاز ماه محرم مجبور شد بگوید: «اصول و قواعدی که برای جلوگیری از ویروس کرونا از سوی ستاد ملی مبارزه با کرونا وضع شده است، باید عملی گردد.»

او خاطر نشان کرده بود: «من برای همه عزاداران توصیه می‌کنم که اصول و قواعد صحی را رعایت کنند، در غیر آن یک فاجعه به میان خواهد آمد.»

رسانه‌های دولتی تصویری از خامنه‌ای را در سالن خالی محل ملاقات‌های عمومی خانه‌اش موسوم به «حسینیه امام خمینی» نشر کرده بودند که ماسک پوشیده است و تنها نشسته و به روضه محرم گوش می‌دهد در واقع یک نمایش بود.

بالاترین قانون یعنی قانون اساسی جمهوری اسلامی به شریعت استوار است و یک قانون فاشیستی محسوب می‌شود و کرسی‌های مهم دولتی نیز به دست شیوخ است. روزنامه وابسته به جمهوری اسلامی «تهران تایمز» در شماره چهارم سپتامبر مراسم عاشورا را «اوج قاعده‌های اخلاقی» توصیف کرده بود که در آن «کمال شخصیت انسانی، عضویت شکیبایی و مشعل رهبری» تجلیل می‌شود. بر اساس یک نظرسنجی انستیتوت گامان دانشگاه تیلبورگ، بسیاری ایرانیان خواستار جدایی سیاست از دین هستند. یافته‌های نظرسنجی این انستیتوت نشان می‌دهد که ۶۸ درصد ایرانیان به این عقیده‌اند که اصول و موازین دینی باید از قانون‌گذاری دولتی جدا شود. آن‌ها به این نظر اند که این مسئله حتی در صورتی که باورمندان به دین در پارلمان اکثریت داشته باشند، نیز معتبر باقی بماند. در این نظرسنجی تنها ۱۴ درصد پاسخ‌دهندگان گفته‌اند که قوانین ملی باید مطابق با موازین دینی باشند. نزدیک به نیمی از پاسخ‌دهندگان بر این باورند که کودکان‌شان در مکاتب با عقاید و مذاهب گوناگون آشنا شوند. افزون بر این ۷۲ درصد پاسخ‌دهندگان این نظرسنجی مخالف حجاب اجباری در مکان‌های عمومی اند.

*خوش‌بینی به کشف و تاثیر واکسن در ایران

در این میان مسئله‌ای که بسیاری نگران آن هستند موثر بودن واکسن‌های کرونا در پیش‌گیری از ابتلا به گونه‌های جهش‌یافته ویروس است. عضو کمیته علمی ستاد کرونای ایران جهش ویروس کرونا را «طبیعی» خوانده و درباره تاثیر واکسن به ایسنا می‌گوید: «این جهش‌ها در حدی نیست که منجر به عدم تاثیر واکسن شود، اما به هر صورت باید بررسی شود.» این کاری است که دست‌کم سازندگان دو واکسن مدرنا و بیون‌تک- فایزر وعده داده‌اند انجام دهند. اوغور شاهین، از بنیانگذاران شرکت بیون‌تک، که دفتر مرکزی آن در شهر ماینس قرار دارد دوم دی ماه به خبرگزاری آلمان گفت بررسی و آزمایش گونه جهش‌یافته ویروس کرونا طی دو هفته آینده انجام می‌شود. او ابراز اطمینان کرده که این جهش مکانیزم اثربخشی واکسن را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد. واکسن‌سازان شهروندان با واکسن بیون‌تک- فایزر از هفته پیش در آمریکا آغاز شده و در آلمان و دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا هم به زودی شروع می‌شود.

خرید و واردات واکسن برای ساکنان ایران همچنان با ابهام‌های زیادی روبه‌روست و مسئولان درباره آن سخنان ضد و نقیضی می‌گویند. مصطفی قانع، رییس کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا چندی پیش گفته بود از آنجا که واکسن بیون‌تک- فایزر باید در دمای منهای ۷۰ درجه نگه‌داری شود و ایران تجهیزات و هواپیماهای مخصوص انتقال آن را ندارد سفارش آن را پس داده و از سازمان بهداشت جهانی خواستار انواع دیگر واکسن شده است. برخی مسئولان از جمله معاون حمل و نقل وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان هواپیمایی کشوری سخنان قانع را تکذیب کرده‌اند اما درباره ارزیابی و ارزش نداشتن آن برای پیش‌پرداخت خرید واکسن نیز حرف و حدیث‌های متناقضی وجود دارد. به هر صورت تا کنون هیچ مسئولی به طور مستند خرید واکسن را اعلام نکرده و ظاهراً هنوز نام ایران در فهرست هیچ یک از شرکت‌های تولیدکننده واکسن به عنوان خریدار ثبت نشده است. بر همین اساس به تازگی کمپینی در فضای مجازی زیر عنوان «واکسن بخرید» به راه افتاد و برخی مسئولان را وادار به واکنش و دادن وعده‌هایی کرد که زمان و احتمال تحقق آن مشخص نیست. ظاهراً افزایش انتقادات و نگرانی‌های شهروندان باعث شد رییس جمهوری، شیخ حسن روحانی در نشست سوم دی ماه هیئت دولت ادعا کند که «درباره واکسن کرونا کارها در حال انجام است.» روحانی ادعا کرده است: «به مردم بشارت می‌دهم که بانک مرکزی و وزارت بهداشت همه توان خود را به کار گرفتند و برنامه‌ریزی کرده‌اند. هم واکسن خارجی در اختیار مردم قرار می‌گیرد و هم امیدواریم در ماه‌های آینده واکسن داخلی به تولید برسد و در این زمینه برای مردم نگرانی نخواهد بود.» مینو محرز اول دی ماه خبر داد که فاز اول تست انسانی واکسن ایرانی کرونا «احتمالاً» از هفته اول این ماه به بعد روی ۵۶ داوطلب آغاز می‌شود. او ابراز امیدواری کرد اگر «همه چیز با موفقیت پیش برود» و این واکسن بتواند تأنیدیه سازمان بهداشت جهانی را بگیرد توزیع آن از اواخر بهار (حدود شش ماه دیگر) آغاز شود.

لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ غیرواقعی و میلیتاریستی و ایدئولوژیکی

رحیم زارع، سخنگوی کمیسیون تلفیق مجلس از تشکیل «کمیته ویژه شرکت‌های دولتی» در این کمیسیون برای بررسی سهم این شرکت‌ها و عملکردشان در بودجه سال آینده خبر داد. زارع در یک گفت‌وگوی خبری با صداوسیما جمهوری اسلامی گفت که این کمیته تلفیقی از نمایندگان کمیسیون‌های تخصصی مجلس است که بر اساس ماهیت شرکت‌های دولتی، عملکرد آن‌ها را بررسی می‌کنند. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، دولت پیشنهاد داده که ۱۵۶۲ هزار میلیارد تومان از سقف ۲۴۳۵ هزار میلیارد تومانی بودجه به شرکت‌های دولتی اختصاص پیدا کند. مابقی بودجه نیز به بودجه عمومی یا دخل‌وخرج اداره عمومی کشور مربوط می‌شود. در سال‌های گذشته همواره ناروشن بودن بودجه شرکت‌های دولتی و ناتوانی مجلس از حسابرسی از این شرکت‌ها یکی از موضوعات مورد انتقاد کارشناسان اقتصادی بوده است. بودجه شرکت‌های دولتی، موسسات غیرانتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها در پیوست سوم لایحه بودجه منعکس می‌شود و سقف آن عموماً به صورت پیش‌فرض در بودجه منعکس می‌شود. این بخش از بودجه برخلاف بخش عمومی، فعالیت‌های بنگاه‌داری دولت را شکل می‌دهد و ناظر بر فعالیت‌هایی است که در قالب شرکتی به تولید کالا و خدمات منجر می‌شود و شرکت خود راساً اجازه دارد هزینه‌های عملیاتی برای تولید این کالا و خدمت را به عنوان بودجه سالیانه مصروف دارند.

لایحه بودجه دولت شیخ حسن روحانی برای سال ۱۴۰۰ اساساً بودجه نظامی‌گری و ایدئولوژیکی حاکمیتی است و هدفش تقویت نهادهای امنیتی و عناصر و نهادهای مذهبی وابسته به حاکمیتی است. در این بودجه آموزش و پرورش و بهداشت و درمان و آبادانی و غیره چندان جایی ندارد.

در لایحه بودجه سال آینده ۳۷۱ شرکت دولتی، ۹ بانک دولتی و ۲ موسسه غیرانتفاعی وابسته به دولت حضور دارند که در مجموع بیش از ۶۵ درصد بودجه کل کشور را به خود اختصاص می‌دهند.

شرکت ملی نفت ایران به عنوان یکی از ۳۷۱ شرکتی که در این بخش حضور دارد به تنهایی ۹۰۰ هزار میلیارد تومان بودجه را به خود اختصاص می‌دهد و همان‌گونه که محسن زنگنه عضو کمیسیون تلفیق مجلس می‌گوید اطلاعات حسابداری و میزان درآمد خود را محرمانه می‌داند و به مجلس گزارش نمی‌دهد: «هیچ کس در این کشور به شما نخواهد گفت درآمد شرکت ملی نفت چه قدر است. ما ۳ ماه است در مجلس داریم سنوال می‌کنیم. وزیر نفت آمده در صحن سوال کردیم، جواب نگرفتیم. گفتیم در جمع خصوصی‌تر بپرسیم. وی به کمیسیون آمد. گفتیم آقای وزیر، این درآمد شرکت ملی نفت چه قدر است، یک عدد بگو... آخرین جمله‌ای که گفتند این بود که این‌ها اسناد طبقه‌بندی شده است و ما فقط به دو یا سه نفر در کشور می‌گوییم و من حاضریم سوگند بخورم که همان دو یا سه نفر هم نمی‌دانند دقیقاً شرکت ملی نفت چه قدر درآمد دارد.»

حال زارع اعلام کرده است که مجلس و دیوان محاسبات قرار است بودجه این شرکت‌ها را بررسی کنند و بر اموری مانند عملیات حسابداری و انتصابات هیئت‌مدیره نظارت کنند: «امسال برای حقوق و مزایای شرکت‌های دولتی، سقف تعیین می‌کنیم و ساختار بودجه شرکت‌های دولتی دستخوش تغییرات زیادی خواهد شد. برخی شرکت‌های دولتی درآمدهای خود را مخفی می‌کنند و حیاط‌خلوت دولت‌ها بوده‌اند، زیرا نظارت بر آن‌ها ضعیف بوده است و مدیران این شرکت‌ها سیاسی هستند و نه عملیاتی و در انتصاب آن‌ها باندبازی نقش دارد.»

او گفته که در این شرکت‌ها هنوز افرادی هستند که حقوق ۳۵ تا ۴۰ میلیونی می‌گیرند و مجلس بنا دارد امسال برای حقوق هیئت‌مدیره سقف و کف تعیین کند.

از سویی اقتصاددان‌های مقیم ایران وضعیت و بیلان کار حسن روحانی، و دولت او را مثبت ارزیابی نکرده‌اند. بودجه سال آینده نه طبق منابع واقعی دولت که بر اساس منابع واهی بسته شده و هنوز مشخص نیست که بخش قابل توجه منابع بودجه در سال آینده تحقق پیدا می‌کند یا نه. راغفر اقتصاددان حکومتی گفته است که برای نمونه حدود ۳۵۰ هزار میلیارد تومان از منابع بودجه سال آینده مشخص نیست و «دولت در آینده‌ای نه چندان دور منابع مشخصی برای فروش نخواهد داشت و این مهم سبب می‌شود که بدهی‌های زیادی برای دولت بعدی به ارث بگذارد که خود خطری بزرگ و جدی برای کشور به شمار می‌آید.»

این استاد اقتصاد دانشگاه الزهرا سپس تاکید کرده است که هم اکنون «دولت بخش قابل توجه‌ای از منابع مورد نیاز خود را از جیب مردم» یعنی با وارد کردن «سرمایه مردم به بازار بورس تامین می‌کند» و به دلیل «بی‌انضباطی‌های مالی و سیاست‌های نادرست اقتصادی دولت در یک باتلاق اقتصادی فرورفته است.»

حسین راغفر در پایان نتیجه گرفته است که همه مقامات حکومتی که مسبب وضعیت اقتصادی امروز کشور هستند و نتوانسته‌اند طی سال‌های گذشته راه حلی برای این مشکلات پیدا کنند «نباید در انتخابات ۱۴۰۰ حضور یابند.»

طبق آمار نهادهای رسمی جمهوری اسلامی در انتخابات آخر سال گذشته (سال ۱۳۹۸) مجلس شورای اسلامی حدود ۲۰ درصد از واجدین شرایط شرکت کرده بودند و ۸۰ درصد از شرکت در آن سر باز زده بودند. با این وضع ابهامات زیادی وجود دارد که جمهوری اسلامی چگونه و در چه شرایطی نمایش انتخابات ریاست جمهوری را که تاکنون بر روی نظامیان سرمایه‌گذاری کرده‌اند برگزار خواهد کرد؟!

انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران ۱۴۰۰

در اوایل ۱۴۰۰ قرار است نمایش انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایرا برگزار شود اما کل حاکمیت از دو جهت نگران برگزاری این انتخابات هستند: ۱- شخصیتی که برای هر دو جناح حکومت مقبول باشد وجود ندارد. ۲- مهم‌تر از همه نگرانند که بازار این نمایش مسخره‌شان بسیار کسادتر از انتخابات سال گذشته مجلس شورای اسلامی باشد. به گفته خود نهادهای رسمی حکومت تنها ۲۰ درصد از مردم در این انتخابات شرکت کردند. به عبارت دیگر ۸۰ درصد واجدین شرایطی رای دهی در آن شرکت نکردند.

مردم در اعتراضات و شورش‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ اعلام کردند: «اصلاح طلب اصول‌گرا تمومه ماجرا» پیام آن‌ها این بود که این حکومت محکوم به رفتن است و باید هم برود. در واقع جرعه اعتراضات مردمی آبان‌ماه ۹۸ در دی ۹۶ زده شد. در تابستان ۹۷ هم اعتراضاتی وجود داشت که تعدادی هم دستگیر شدند.

اصلاح‌طلبان در بن‌بست شدیدی گیر کرده‌اند و نه را پیش دارند و نه راه پس. نه جرات معرفی کاندید دارند و نه می‌توانند همچون گذشته چشم خود را به خشم مردم ببندند که از رفتن بر سر صندوق‌های رای مکرر در چهل و دو سال گذشته خسته و سرخورده شده‌اند.

تازه اگر جمهوری اسلامی بتواند با حضور فرماندهان سابق سپاه پاسداران که مورد نفرت فزاینده مردم هستند انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ را برگزار کند در بهترین حالت باز هم حدود ۲۰ درصد در این نمایش دولتی شرکت خواهند کرد که بیش‌تر آن‌ها جزو وابستگان حکومتی هستند.

سرقت یک میلیون دلار پول نقد ایران در جعبه‌های ودکا از وزارت خارجه روسیه

یک کارمند روس به اتهام ارتکاب سرقتی در مقر وزارت خارجه روسیه در مسکو بازداشت شده است. گفته می‌شود او در سرقت یک میلیون دلاری از بودجه آن وزارتخانه در جعبه‌های ودکا نقش داشته است.

شبکه خبری «راشا تودی» روز پنج‌شنبه ۲۴ دسامبر با انتشار این خبر افزوده که این وجوه بخشی از ۱/۵ میلیون دلار پرداخت شده از سوی ایران به روسیه در ازای ارائه خدمات کنسولی بوده‌اند. این پول‌ها در دو کیسه و یک جعبه مهر و موم شده به دفتر وزارت خارجه روسیه تحویل داده شده بودند. با این وجود، فرد بازداشت شده مدعی است که هنگام شمارش پول‌ها مشخص شد که اسکناس‌های یک دلاری جایگزین اسکناس‌های صد دلاری شده و بیش از یک میلیون دلار مفقود شده است. به گزارش آفتاب‌نیوز؛ این شبکه خبری در ادامه می‌افزاید به نظر می‌رسد ایران به دلیل تحریم‌های امریکا علیه سیستم بانکی آن کشور نقل و انتقالات پولی و نقدی با روسیه داشته و این مقدار پول را به سفیر روسیه در تهران تحویل داده بود. نام کارمند بازداشت شده وزارت خارجه روسیه «ناتالیا آگالتسووا» اعلام شده است. او مدعی است که پس از شمارش پول‌ها و متوجه شدن کسری آن سعی کرده این میزان کسری را با پول نقد از صندوقی در دفتر آن وزارتخانه و همچنین ۲۰۰ هزار دلار از پس‌انداز خود جبران کند و حتی برای جبران این کسری تقاضای وام بانکی کرده بود، اما زمانی که این تقاضا رد شد او تلاش کرده بود به زندگی خود پایان دهد.

گزارش‌ها حاکی از آن است که این کارمند پیش از بازداشت در حبس خانگی در حال بازجویی بوده است و در حال حاضر تحت شرایط محدودیت سفر قرار دارد و تا زمان پایان تحقیقات حق ندارد از منطقه محل زندگی‌اش خارج شود. مردی که با او زندگی می‌کرد نیز در ابتدا توسط مقامات بازداشت شد اما سپس آزاد شد و از او خواسته شده به عنوان شاهد شهادت دهد. تصاویر دوربین‌ها نشان می‌دهند که آگالتسووا در حال خروج از دفترش با دو کیسه بوده است که به عنوان مستندات در دادگاه ارائه خواهند شد.

در حالی که هنوز جزئیات این پرونده مشخص نیست مصاحبه‌ای با یکی از ساکنان مسکو که ادعا کرده همسایه آگالتسووا بوده پخش شده است. این همسایه تاکید کرده که آگالتسووا و شریک زندگی‌اش یک جعبه قفل شده را به او داده بودند تا او از آن محافظت کند. او ادعا کرده که مقام‌های قضایی بعداً ۱۴۸ هزار دلار را درون آن جعبه کشف و ضبط کردند.

اعتراف حماس به دریافت پول از سلیمانی: چمدان‌هایمان دیگر جا نداشت

محمود الزهار، عضو ارشد گروه فلسطینی حماس در مصاحبه با «العالم» شبکه عربی تلویزیون ایران گفته است پس از دیدار اول خود با قاسم سلیمانی ۲۲ میلیون دلار دریافت کرده و در چمدان‌های آن‌ها دیگر جایی نبوده است.

محمود الزهار، عضو ارشد جنبش فلسطینی «حماس» در گفت‌وگو با شبکه العالم فاش کرده است پس از گرفتن پست وزارت خارجه در سال ۲۰۰۶ در راس یک هیئت به چند کشور از جمله ایران آمده و با وزیر امورخارجه و چندین مسئول ایرانی دیدار داشته که آخرین دیدار نیز با قاسم سلیمانی بوده است.

قاسم سلیمانی، فرمانده پیشین نیروی قدس، بازوی برون‌مرزی سپاه پاسداران بود که در حمله پهنپادی آمریکا در ژانویه ۲۰۲۰ کشته شد.

الزهار تعریف در این گفت‌وگو تعریف می‌کند که در سفر به ایران با محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهوری وقت ایران دیدار داشته و درخواست‌هایی را مطرح کرده که او آن را به قاسم سلیمانی ارجاع داده است.

محمود الزهار می‌افزاید در دیدار با سلیمانی گفته است که مشکل اساسی آن‌ها حقوق کارمندان و خدمات اجتماعی و کمک‌هایی بوده است که باید به مردم می‌دادند.

این مقام فلسطینی در ادامه صحبت‌های خود با العالم به دریافت ۲۲ میلیون دلار از قاسم سلیمانی اعتراف کرده و گفته است که پس از صحبت او با قاسم سلیمانی قرار بوده مبلغ بیشتری به آن‌ها پول پرداخت شود، اما چون ۹ نفر بودند و هر ساک ۴۰ کیلو گنجایش داشته و نمی‌توانستند بیشتر حمل بکنند فقط ۲۲ میلیون دلار گرفته‌اند.

این مقام حماس از شخصیت قاسم سلیمانی نیز تقدیر کرده و گفته است سلیمانی فردی «صادق و مرد عمل» بوده و می‌توانست از عهده کارها به خوبی برآید.

مقامات جمهوری اسلامی ایران تا کنون درباره میزان کمک‌های این کشور به جنبش حماس ارقام مشخصی را اعلام نکرده‌اند. حماس، در کنار حزب‌الله لبنان، از مهم‌ترین متحدان جمهوری اسلامی در منطقه خاورمیانه به شمار می‌رود. اما میزان وفاداری این سازمان به مقامات جمهوری اسلامی نسبت به حزب‌الله لبنان متفاوت بوده و این گروه مواضعی ناهمسو با منافع جمهوری اسلامی هم اتخاذ کرده است. گروه حماس قبلاً حتی اعلام کرده بود، در جنگ احتمالی میان اسرائیل و ایران، در کنار ایران نخواهد ایستاد.

افزایش تنش میان واشینگتن و تهران؛ تهدید ایران و آمادگی اسرائیل

با افزایش تنش‌ها و احتمال درگیری نظامی میان ایران و آمریکا به ویژه پس از ارسال بمب افکن‌ها راهبردی و زیر دریایی آمریکایی مجهز به ۱۵۰ موشک «توم هاوک»، ارتش اسرائیل به مانوری جهت به کارگیری سریع نیروهای ذخیره اقدام کرده است.

نزدیک شدن به سالگرد کشته‌شدن پاسدار قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس و سازمان‌دهنده تروریسم و جنگ‌های موسوم به «جنگ‌های نیابتی» در کشورهای منطقه و واکنش به ترور محسن فخری‌زاده احتمال حملاتی غیرمستقیم از سوی گروه‌های تروریستی نیابتی جمهوری اسلامی ایران به منافع آمریکا و اسرائیل در منطقه افزایش داده است. مانورهای اخیر ارتش اسرائیل با هدف بازدارندگی و حفظ آمادگی آن کشور در برابر هر گونه تحرک نظامی جمهوری اسلامی ایران نیز انجام شده است.

این رویارویی نظامی محتمل که سران جمهوری اسلامی ایران مدعی‌اند برای آن کاملاً آماده‌اند، متضمن تقابل با پیشرفته‌ترین سلاح‌های هوایی، دریایی و زمینی آمریکا خواهد بود که اخیراً به منطقه ارسال شده است.

آمریکا در اقدامی بی‌سابقه یک زیردریایی اتمی به همراه دو ناوشکن را به خلیج اعزام کرد. طبق گفته مقامات وزارت دفاع آمریکا، ارسال زیر دریایی اتمی «اس اس جورجیا» پیامی روشن به تهران است که واشینگتن متعهد به حمایت از امنیت متحدان خود می‌باشد.

به گفته مقامات آمریکایی این نمایش نظامی جهت یادآوری این امر به تهران بوده که هر گونه حمله به بهانه سالگرد کشته شدن سلیمانی با پاسخ قاطع آمریکا روپرو خواهد شد. زیر دریایی اتمی مذکور پس از عبور از تنگه هرمز به ناو هواپیمابر «یو اس اس نیمیتز» و دو بمب افکن «بی 52» مستقر در منطقه خلیج پیوست.

پیش‌تر ژنرال «هایدی زیلبرمن» سخنگوی ارتش اسرائیل گفته بود که اسرائیل تمامی تحرکات نظامی جمهوری اسلامی ایران در منطقه را به شدت زیر نظر دارد و احتمال می‌دهد ایران از عراق یا یمن دست به هجوم بزند. به گزارش روزنامه «جرورالم پست» زیلبرمن از عراق و یمن به عنوان دومین حلقه ایران پس از سوریه و لبنان که اولین مناطق درگیری نیروهای نیابتی با اسرائیل هستند، نام برد و افزود اسرائیل اوضاع این دو کشور را از نزدیک زیر نظر دارد. بنابراین گزارش‌ها یک زیردریایی اسرائیلی به تازگی از آب‌راه سونز عبور کرده و در مسیر رسیدن به خلیج فارس در حرکت است. روزنامه جرورالم پست روز سه‌شنبه، دوم دی ماه - ۲۲ دسامبر به نقل از شبکه کان‌نیوز، اسرائیل هدف از این کار را هشدار مستقیم به جمهوری اسلامی عنوان کرده است. گفته می‌شود این زیردریایی هنگام گذشتن از آب‌راه سونز به سطح آب آمده تا پیام تهدید و هشدار خود را به طور آشکار به رهبر جمهوری اسلامی، علی خامنه‌ای منتقل کند. کان‌نیوز عصر دوشنبه ۲۱ دسامبر اعلام کرد زیردریایی اسرائیلی در حال عبور از دریای سرخ است تا در نهایت وارد آب‌های خلیج فارس شود. در پیامی در شبکه توئیتر مسیر این زیردریایی مشخص شده است. در این پیام به نقل از منابع اطلاعاتی عربی گفته می‌شود عبور زیردریایی اسرائیلی از کانال سونز با آگاهی و اجازه دولت مصر انجام شده است. ارتش اسرائیل از اظهار نظر درباره این خبر و توضیح درباره مأموریت رزم‌ناو اسرائیلی خودداری کرده است. این اتفاق کمتر از چهار هفته پس از سوءقصد به جان محسن فخری‌زاده، یکی از مهره‌های مهم پشت‌پرده برنامه‌های اتمی جمهوری اسلامی رخ می‌دهد. تهران این عملیات را که به کشته شدن فخری‌زاده منجر شد به اسرائیل نسبت می‌دهد و تهدید کرده به خاطر آن «انتقامی سخت» می‌گیرد. این ماجرا و نزدیک بودن نخستین سالروز کشته شدن قاسم سلیمانی، فرمانده پیشین نیروی قدس سپاه پاسداران روابط تهران با واشنگتن و متحدان منطقه‌ایش را بیش از پیش به تنش کشانده است. کاروانی شامل دو خودرو حامل سلیمانی و همراهانش، از جمله ابوالمهدی المهندس، معاون فرمانده شبه‌نظامیان حشد شعبی بامداد ۱۳ دی‌ماه سال پیش نزدیکی فرودگاه بغداد هدف حمله پهبادی نیروهای آمریکایی قرار گرفت و تمام سرنشینان کشته شدند. مسئولان ارشد جمهوری اسلامی بارها تهدید کرده‌اند که انتقام کشته شدن سلیمانی و فخری‌زاده را خواهند گرفت و این «انتقام سخت» خواهد بود. با بالاگرفتن جنگ لفظی و تنش‌ها در منطقه، ژنرال آویو کوخاوی، فرمانده ستاد مشترک ارتش اسرائیل روز دوشنبه سران جمهوری اسلامی را تهدید کرد که هرگونه تلاش برای ضربه زدن به منافع اسرائیل و شهروندانش «پاسخ سختی» در پی خواهد داشت. او هشدار داد که اگر ایران یا گروه‌های نیابتی و تحت حمایت آن اقدامی علیه اسرائیل انجام دهند هزینه آن برای آن‌ها بسیار بالا خواهد بود. ژنرال کوخاوی در سخنانی که برخی رسانه‌های اسرائیلی آن را «تهدیدی غیرمعمول» ارزیابی کرده‌اند تاکید کرد که ارتش اسرائیل به هر کس که از نزدیک یا دور و به هر شکل در اقدامی علیه این کشور و منافعش مشارکت کند حمله خواهد کرد. فرمانده ستاد مشترک ارتش اسرائیل خاطر نشان کرد برای تشریح شفاف و صریح اوضاع برای «دشمنان» به آنها می‌گوید که پاسخ به هر اقدام احتمالی و برنامه واکنش به آن «آماده و تمرین شده» است. شماری از رسانه‌های اسرائیلی گفته‌اند یک فروند زیردریایی اسرائیلی به سمت خلیج فارس در حال حرکت است این اتفاق کم سابقه است. این زیردریایی علاوه بر آب‌های بین‌المللی می‌تواند در آب‌های عمان، امارات و بحرین نیز مستقر شود. عمان با اسرائیل رابطه دارد. امارات و بحرین هم به تازگی دولت اسرائیل را به رسمیت شناختند و روابط با تل آویو را عادی کنند. وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران روز دوشنبه ۲۸ دسامبر اعلام کرد که تهران آماده رویارویی با هر گونه اقدام نظامی آمریکا است و در این رابطه برنامه‌هایی برای پاسخ‌گویی تدارک دیده است.

سعید خطیبزاده، سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به احتمال حمله نظامی آمریکا به ایران گفت که تهران برای همه سناریوها آماده است. وی ادامه داد: «ما به تمام سناریوها فکر کرده ایم و آماده مقابله با هر گونه سناریو هستیم، امیدواریم دولت دونالد ترامپ در آخرین روزهای خود ایجاد تنش را متوقف کند.» او تاکید کرد که کشورش در دفاع از حقوق مشروع خود مطابق با منشور سازمان ملل متحد در برابر هر گونه تهدید تردیدی به خود راه نمی‌دهد.

اوج‌گیری خشونت در افغانستان و کاهش امید به برقراری «صلح»

روزنامه آمریکایی «واشنگتن‌پست» گزارش داده که نیروهای آمریکا در نبرد با داعش از شبه‌نظامیان طالبان پشتیبانی می‌کنند و گرچه این کار به طور رسمی تایید نشده اما شواهدی از به کارگیری پهپادهای آمریکایی برای حمله به تروریست‌های داعش و در حمایت از گروه طالبان در دست است.

مطابق برآورد نشریه سونیسی، عملیات اخیر داعش نشان می‌دهد که حتی اگر مذاکرات دوحه به امضای توافق‌نامه آتش‌بس هم منجر شود ضمانتی برای برقراری صلح در افغانستان نخواهد بود.

زلمای خلیل‌زاد، فرستاده ویژه آمریکا در امور افغانستان میانه ماه اکتبر با رهبران طالبان در دوحه ملاقات کرد تا مفاد توافق‌نامه فوری در مورد کاهش خشونت را به آن‌ها یادآوری کند.

در حال حاضر هنوز حدود پنج هزار نظامی آمریکایی در افغانستان مستقر هستند که بر پایه توافق‌های تا کنونی، قرار است تا ماه مه ۲۰۲۱ از کشور خارج شوند.

گروه طالبان ادعا می‌کند توافق ماه فوری در مورد کاهش خشونت مربوط به خودداری از حمله به نیروهای باقی‌مانده آمریکایی در افغانستان است.

وزارت دفاع افغانستان در روزها و هفته‌های گذشته بارها از درگیری نیروهای دولتی با شبه‌نظامیان طالبان خبر داده و در تازه‌ترین نمونه‌ها صدها تن از مردم بی‌دفاع افغان کشته شده‌اند.

برخی تحلیل‌گران افغان معتقدند توافق با آمریکا و مذاکرات بین‌افغانی تا کنون فقط به سود طالبان تمام شده که اعتماد به نفس‌شان افزایش یافته است.

«نویه تسورشه» می‌نویسد در همین حال نیروهای دولتی افغانستان احساس ناامنی می‌کنند و مطمئن نیستند که سال دیگر بتوانند همچنان روی پشتیبانی نظامی آمریکا که برایشان اهمیت زیادی دارد حساب کنند.

دفتر سازمان ملل در افغانستان نسخه به روز شده گزارش ۹ ماهه سال جاری را منتشر کرد که در آن از خوش‌بینی گزارش قبلی به میزان محسوس کاسته شده است.

در گزارش به‌روز شده تاکید می‌شود که مذاکرات صلح نتوانسته شمار قربانیان غیرنظامی را کاهش دهد و در ماه اکتبر حدود ۴۰۰ غیرنظامی کشته و مجروح شدند. این گزارش پیش از حمله خونین به دانشگاه کابل منتشر شد که ۴۴ کشته و مجروح به جا گذاشت.

سوریه

رییس جمهور سوریه پس از ده سال جنگ داخلی در این کشور، در مصاحبه با ریانووستی روسیه گفته که می‌تواند در اوایل سال ۲۰۲۱ تصمیم برای شرکت در انتخابات ریاست جمهوری سوریه بگیرد.

به گزارش اسپوتنیک، بشار اسد رییس جمهور سوریه، در مصاحبه با ریانووستی گفت، که می‌تواند در اوایل سال ۲۰۲۱ تصمیم بگیرد که در انتخابات ریاست جمهوری سوریه شرکت کند.

اسد در ۱۷ ژوئیه ۲۰۰۰ رهبری جمهوری عربی سوریه را به دست گرفت و جایگزین پدرش حافظ اسد شد که از سال ۱۹۷۱ رییس جمهور این کشور است.

درگیری مسلحانه در سوریه از سال ۲۰۱۱ ادامه دارد. در این مدت حدود نصف جمعیت ۲۳ میلیونی این کشور در داخل و خارج کشورشان آواره شده‌اند. بیش از نیم میلیون کشته و چندین برابر آن نیز زخمی و معلول شده‌اند.

جمهوری اسلامی ایران و روسیه از حکومت بشار اسد و ترکیه از گروه‌های جهادی مخالف بشار اسد حمایت می‌کنند و در عین حال هر سه دولت تا حدودی روابطه حسنه با همدیگر دارند.

یمن

تداوم درگیری‌ها در یمن می‌تواند این کشور را در سال آینده میلادی با ابعاد گسترده تری از فاجعه انسانی مواجه کند. مدیر آژانس امداد رسانی یمن نیز ضمن کمک خواستن از بازیگران داخلی، منطقه‌ای و جهانی برای پایان دادن به درگیری‌ها، تاکید کرد «حمایت و کمک در زمان حاضر بیش از هر زمانی لازم است؛ بدون این حمایت‌ها اوضاع در یمن تغییر نمی‌کند و غیرنظامیان عادی یمن واقعا هیچ آینده و امیدی نخواهند داشت.»

به گفته او، «۲۴ میلیون یمنی به نوعی از کمک‌های بشردوستانه اعم از غذا، محافظت، خدمات بهداشتی یا آموزشی نیاز دارند؛ اکثر جمعیت این کشور برای تامین نیازهای اساسی روزمره خود واقعا به کمک‌های سازمان ملل و دیگر سازمان‌های بشردوستانه نیازمند هستند.»

براساس اعلام سازمان ملل، ۸۰ درصد از جمعیت ۳۰ میلیون نفری یمن به نوعی کمک و حمایت نیاز دارند. ضمن این‌که، در حال حاضر حدود ۱۳ میلیون ۵۰۰ هزار یمنی با ناامنی غذایی حاد مواجه هستند و ۱۶ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر در شرایط مشابه قحطی زندگی می‌کنند.

از زمان آغاز جنگ در یمن در سال ۲۰۱۵، بیش از ۱۰۰ هزار نفر جان خود را از دست دادند.

در فهرست کمیته نجات بین‌المللی در مورد تشدید بحران در سال آینده بعد از یمن، کشورهای افغانستان، سوریه، جمهوری دموکراتیک کنگو، اتیوپی، بورکینافاسو، سودان جنوبی، نیجریه، ونزولا و موزامبیک قرار گرفته‌اند. کامرون، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، کلمبیا، لبنان، مالی، نیجر، فلسطین، سومالی و سودان نیز در رده‌های بعدی قرار دارند. میلیون‌ها شهروند یمن خانه و کاشانه خود را از دست داده و با کمبود مواد غذایی و دارو دست و پنجه نرم می‌کنند؛ بیماری وبا بیداد می‌کند و در حالی که سازمان ملل این کشور را درگیر فاجعه‌بارترین بحران جهان عنوان می‌کند، چشم‌انداز پایان جنگ همچنان در ابهام قرار دارد.

ماه مارس ۱۹۱۵ زمانی که نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان سعودی نخستین بار مواضع شورشیان شیعه حوثی در یمن را بمباران کردند، مسنولان در ریاض پیش‌بینی می‌کردند جنگ در این کشور همسایه چند هفته‌ای بیش‌تر طول نخواهد کشید. خبرگزاری آلمان ۲۴ مارس در گزارشی به بررسی اوضاع یمن پرداخته و نوشته بود که عربستان از پنج‌سال پیش وارد جنگی شده که چشم‌اندازی برای پیروز بیرون آمدن از آن وجود ندارد.

شیعیان حوثی با بهره‌گیری از هرج و مرجی که در حوادث موسوم به «بهار عربی» بخش بزرگی از منطقه را فراگرفته بود از موقعیت استفاده کرد و مناطق گسترده‌ای از یمن، از جمله شهر صنعا، پایتخت را تصرف کردند. عربستان مهم‌ترین هدف عملیات نظامی خود را پس گرفتن مناطق تصرف شده عنوان می‌کند.

نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان امید داشتند با حمله‌های سریع زمینی و هوایی شبه‌نظامیان حوثی که توسط جمهوری اسلامی آموزش دیده و تجهیز می‌شوند را عقب برانند.

پنج سال پس از آغاز حمله به شورشیان مورد حمایت جمهوری اسلامی، یمن به ویرانه‌ای تبدیل شده و ۸۰ درصد جمعیت سی میلیون نفری آن بدون کمک‌های انسان‌دوستانه از خارج قادر به اداره امور خود نیستند.

در حالی که نهادهای دولتی بر اثر جنگ فرسایشی داخلی بیش از پیش فرومی‌پاشند شبکه خدمات رسانی به شهروندان تقریباً به طور کامل از کار افتاده و اقتصاد یمن که پیش از جنگ هم از فقیرترین کشورهای جهان به شمار می‌رفت زمین‌گیر شده است. بر پایه برآوردهای سازمان ملل صدها هزار نفر در یمن در جریان درگیری‌های نظامی یا به دلیل فقر و کمبود مواد غذایی و دارو ناشی از جنگ کشته شده‌اند. دسترسی به آب آشامیدنی به شدت محدود است و هزاران نفر به بیماری وبا مبتلا شده‌اند. برآورد می‌شود حدود ۲۴ میلیون نفر در یمن محتاج دریافت کمک‌های انسان‌دوستانه هستند و گفته می‌شود در مناطق تحت کنترل شورشیان یمن تخت‌های بیمارستانی مناسب برای بستری کردن بیماران مبتلا به کرونا چند ده تا بیش‌تر نیست.

لیبی

از هنگام سرنگونی حکومت فذافی توسط ناتو و آمریکا این کشور همچنان دچار جنگ داخلی است. بسیاری از دولت‌ها مستقیم و غیرمستقیم در این جنگ حضور دارند. دولت ترکیه به ریاست جمهوری رجب‌طیب اردوغان همچنان به دنبال جنگ و احیای امپراطوری عثمانی در منطقه و شاخ آفریقا است.

وزیر دفاع ترکیه به نیروهای ژنرال خلیفه حفتر در شرق لیبی، درباره هر گونه اقدام علیه نظامیان ترکیه در لیبی هشدار داد. خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه که به لیبی سفر کرده، ژنرال حفتر را «جنایت‌کار جنگی» خطاب کرد و به او و حامیانش هشدار داد که در صورت هرگونه حمله به نیروهای ترکیه در لیبی به عنوان «هدف مشروع» جنگی در نظر گرفته می‌شوند.

آکار این هشدار را در دیدار با نظامیان ترکیه در طرابلس، پایتخت لیبی داد که دولت مورد شناسایی جامعه بین‌الملل در آن مستقر است. ترکیه هم از حامیان اصلی این دولت در برابر ژنرال حفتر است.

خلیفه حفتر و هوادارانش با وجود محاصره چند ماهه طرابلس موفق به تسخیر آن نشدند. نیروهای او که با عنوان «ارتش ملی لیبی» شناخته می‌شوند، در ماه اکتبر با دولت مستقر در طرابلس (دولت وفاق ملی) توافق آتش‌بس امضاء کردند.

سازمان ملل متحد تلاش می‌کند دو طرف را به مذاکره سیاسی با هدف برگزاری انتخابات در لیبی و پایان دادن به بحران و درگیری‌های داخلی ترغیب کند.

دولت ترکیه برای حمایت از دولت مستقر در طرابلس، نیرو و تجهیزات نظامی به لیبی فرستاده تا هم‌زمان با اعمال نفوذ در جنگ داخلی، با مسکو برای رسیدن به راه‌حل پایان درگیری میان ارتش ملی ژنرال حفتر و دولت وفاق ملی مذاکره کند.

ظاهراً روسیه در کنار امارات متحده عربی و مصر حامیان اصلی ژنرال حفتر هستند. مسکو خواهان تشدید تلاش‌های بین‌المللی برای رسیدن به توافق صلح در لیبی است.

ربایش دختر مدرسه‌ها در نیجریه

در حاکمیت‌های اسلامی همچون جمهوری اسلامی ایران زنان به شدت و به طور سیستماتیک سرکوب می‌شوند و در بهترین حالت نصف مرد محسوب می‌شوند اما گروه‌های مذهبی همچون بوکوحرام داعش و... زنان و دختران را با اهداف مختلف جنستی می‌ربایند

ربایش‌های اخیر صدها دانش‌آموز در شمال نیجریه شکست دیگری برای مجدو بوهاری رییس‌جمهور این کشور است که هنوز نتوانسته با وجود وعده‌های مکرر خود، پس از دو دهه از شکل‌گیری بوکو حرام و یک دهه از خشونت‌های گسترده در این منطقه، با این گروه اسلامی مسلح و دیگر گروه‌های مسلح تبه‌کار و تروریست مقابله کند.

اخیراً ده‌ها دانش‌آموزی که در شمال غربی نیجریه ربوده شده بودند، آزاد شدند. این دانش‌آموزان که تعدادشان به ۸۰ نفر می‌رسید، در حالی که در روستای محل زندگی‌شان از مدرسه به خانه باز می‌گشتند، ناپدید شدند.

پیش‌تر، ۳۴۴ دانش‌آموزی که ربوده شده بودند، به خانه‌هایشان بازگشتند. گروه شبه‌نظامی اسلامی بوکو حرام مسئولیت ربودن این دانش‌آموزان دبیرستانی را بر عهده گرفت.

این گروه شبه‌نظامی در شمال نیجریه مستقر است، اما طی ۱۰ سال اخیر رشد فزاینده‌ای داشته و توانسته وحشت را در سراسر منطقه اطراف دریاچه چاد بپراکند. مدرسه‌ای که شامگاه جمعه ۱۱ دسامبر هدف حمله شبه‌نظامیان بوکو حرام قرار گرفت، در ایالت کاتسینا قرار داشت که صدها کیلومتر با پایگاه اصلی بوکو حرام فاصله دارد.

این حمله، گستره حملات بوکو حرام را نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر علاوه بر نیجریه به ویژه شمال شرقی این کشور، کشورهای چاد، کامرون و نیجر را نیز درگیر خود کرده است.

بولاما بوکارتی، پژوهش‌گر موسسه تونی بلر برای آفریقای سیاه، پس از برعهده گرفتن مسئولیت این حمله از سوی بوکو حرام اعلام کرد: «این یک پیام سیاسی وحشتناک و نشانه‌ای از گسترش قلمرو این گروه در شمال نیجریه است.»

همچنین یان سن‌پی‌یر، مدیر یک مرکز مطالعاتی در حوزه امنیت با عنوان «گروه مشاوره امنیت مدرن»، گفت این حمله نشان از قدرتمندی بوکو حرام دارد. به گفته این پژوهش‌گر، بوکو حرام قصد دارد اعلام کند که دیگر فقط در محدوده پیشین خود عمل نخواهد کرد.

در دوازدهم دسامبر، دستکم ۲۸ نفر در نزدیکی شهر دیفا در جنوب شرقی نیجر از سوی نیروهای بوکو حرام کشته شدند. اغلب این افراد زنده سوزانده شدند.

اما بوکو حرام در اواخر ماه نوامبر نیز حمله وحشتناک بزرگ دیگری را انجام داده بود. این گروه در روز ۲۸ نوامبر، دستکم ۷۶ کشاورز را که در شالیزارهای اطراف شهر چند میلیونی مایدوگوری مرکز ایالت بورنو در شمال شرقی نیجریه کار می‌کردند، به قتل رساند.

ده‌ها مرد مسلح عضو بوکو حرام در این حمله مشارکت داشتند. آنان دستان قریبانیان خود را بستند و سپس گلوهایشان را بریدند. پس از این حمله، بوکو حرام اعلام کرد که قصد داشته انتقام برخی از اعضای خود را بگیرد که از سوی روستاییان و کشاورزان بازداشت و به مقام‌های نیجریه تحویل داده شده بودند.

گروه اسلامی بوکو حرام همان‌طور که از عنوان آن پیداست (در زبان آفریقایی هوسه رایج در شمال نیجریه به معنی: آموزش غربی حرام است) با هدف قرار دادن مدارس و دانش‌آموزان تلاش دارد با تحصیل کودکان مبارزه کند.

در دهه ۱۹۹۰ بود که محمد یوسف، بنیان‌گذار این گروه با خطبه‌های آتشین در شهر مایدوگوری پیروانی را به دور خود جمع کرد. او از اسلام تندروی سخن می‌گفت و ارزش‌های غربی را به عنوان اصلی‌ترین دلایل مشکلات کشور معرفی می‌کرد.

نیجریه از سال ۱۹۶۰ از بریتانیا مستقل شده بود، اما قریبانی فساد دولت مرکزی بود. در این شرایط، فرد افراط‌گرایی چون یوسف قصد داشت که اعتراضات ضدولتی به ویژه اعتراضات جوانان بیکار را به مسیر جنایت‌کارانه خود هدایت کند.

او از یک‌سو علیه دولت آبوچا (پایتخت نیجریه) حرف می‌زد، از سوی دیگر غربی‌ها را به تداوم استعمار متهم می‌کرد و هم‌زمان بذل اسلام‌گرایی و نفرت را می‌کاشت.

اما عملاً بوکو حرام در سال ۲۰۰۲ متولد شد؛ پس از حادثه ۱۱ سپتامبر که القاعده جهان را به وحشت انداخته بود، محمد یوسف نیز تلاش کرد با اقداماتش توجه مقام‌های حکومت را به خود جلب کند.

در سال ۲۰۰۹، در درگیری نیروهای بوکو حرام و نیروهای پلیس و ارتش نیجریه در مایدوگوری، صدها نفر از اعضای این گروه شبه‌نظامی کشته شدند و ارتش نیز توانست یوسف را بازداشت و سپس اعدام کند.

پس از آن، ابوبکر شکانو، معاون محمد یوسف جانشین او و رهبر بوکو حرام شد. همچنین از آن زمان، فعالیت این گروه مخفیانه شد و فرماندهان آن در مناطقی ناشناس به سر بردند.

در سال ۲۰۱۰، بار دیگر فعالیت این گروه جان تازه‌ای گرفت؛ در آن زمان گروه‌های اسلامی مسلح به سرعت در جهان در حال گسترش بودند.

ابوبکر شکانو اعلام کرد که نه تنها قصد دارد شریعت اسلامی را در نیجریه به اجرا بگذارد، بلکه قصد دارد با کارزاری از خشونت، دولت را سرنگون و شهروندان غیرمسلمان را به مسلمان تغییر دین دهد.

از آن زمان، خشونت‌ها و ترورها و حمله‌ها شدت گرفت و مدارس، مساجد، کلیساها و ساختمان‌های دولتی و مراکز نظامی و پلیس، به ویژه در مناطق شمال و شمال شرقی نیجریه هدف ده‌ها حمله قرار گرفتند.

یکی از روش‌های اصلی بوکو حرام در انجام حملات تروریستی خود، به کارگیری کودکان و دختران جوان به عنوان عامل اصلی حملات انتحاری است.

اما حادثه اخیر، یعنی ربودن صدها دانش‌آموز در ایالت کاتسینا، یادآور حادثه‌ای مشابه و معروف است که نزدیک به هفت سال پیش رخ داد.

در آوریل سال ۲۰۱۴، بوکو حرام ۲۷۶ دختر دانش‌آموز را در دبیرستانی در شهر تشیبوک در ایالت بورنو ربود که ۵۷ نفر از آنان توانستند بلافاصله فرار کنند.

این اتفاق توجه بسیاری را در جهان به خود جلب کرد و علاوه بر واکنش‌های بین‌المللی و رسمی، کاربران شبکه‌های اجتماعی نیز به ویژه با هشتگ «دختران‌مان را بازگردانید» (#BringBackOurGirls) به این اتفاق واکنش نشان دادند.

عصر روز ۱۴ آوریل ۲۰۱۴ بود که این دانش‌آموزان ۱۲ تا ۱۷ ساله را مجبور کردند سوار بر کامیون‌هایی شوند. سپس این کامیون‌ها به سمت بوتله‌زارها این منطقه دورافتاده و صحرایی حرکت کردند و خبری از آنان نشد.

در حالی که والدین این دانش‌آموزان بی‌عملی و انفعال دولت برای آزادی فرزندان خود را محکوم می‌کردند، رهبر بوکو حرام در روز پنجم ماه مه همان سال با انتشار ویدئویی اعلام کرد که از این دانش‌آموزان به عنوان «برده» استفاده می‌شود یا به «ازدواج» اجباری با اعضای این گروه درآمده‌اند.

یک هفته بعد نیز، ویدئوی جدیدی از این گروه منتشر شد که در آن چند زن به عنوان دختران ربوده شده اعلام می‌کردند که به دین اسلام گرویده‌اند و خواستار آزادی اعضای زندانی بوکو حرام در مقابل آزادی خود بودند.

در سپتامبر سال ۲۰۱۵، مجدو بوهاری، سرلشکر بازنشسته ارتش و رییس‌جمهور جدید نیجریه اعلام کرد که قصد دارد چنین تبدیلی را عملی کند.

در مه ۲۰۱۶، با گذشت بیش از دو سال از این ربایش، یکی از دانش‌آموزان دختر برای اولین بار از سوی نیروهای امنیتی پیدا شد؛ سالم، اما با نوزادی چهار ماهه که خود به دنیا آورده بود.

در اکتبر همان سال، با میانجی‌گری سوئیس و صلیب سرخ ۲۱ دختر دانش‌آموز آزاد شدند. در مه ۲۰۱۷ نیز ۸۲ دختر دیگر پس از سه سال اسارت، آزادی خود را بازیافتند.

در مجموع از سال ۲۰۱۴ تاکنون، ۱۰۷ دختر دانش‌آموز از ۲۱۹ دختری که در گروگان بوکو حرام باقی مانده بودند، با مذاکره یا با تلاش خودشان آزاد شدند.

دولت نیجریه اعلام کرد دخترانی که آزاد شدند از کمک روانپزشکی و آموزشی برخوردار خواهند شد و برای ادامه تحصیل به دانشگاهی در آمریکا اعزام می‌شوند. اما از آن زمان تاکنون، وعده دولت فقط برای تعداد کمی از این دختران عملی شد و والدین بسیاری از دختران آزاد شده نیز اعلام کرده‌اند که توانایی پرداخت هزینه‌های تحصیل فرزندانشان را ندارند.

اما از ۱۱۲ دختر دانش‌آموز که همچنان ناپدید هستند، هنوز هیچ اطلاعات مشخصی وجود ندارد و معلوم نیست چه تعداد از این ۱۱۲ دختر اساساً زنده هستند یا مرده.

در سال ۲۰۱۸، بوکو حرام ویدئویی را منتشر کرد که در آن چندین نفر از این دختران جوان اعلام می‌کردند که قصد ندارند «خلافت» را ترک کنند. در واقع از اوت سال ۲۰۱۴، هم‌زمان با ظهور داعش در خاورمیانه و اعلام خلافت اسلامی در مناطقی از عراق و سوریه، بوکو حرام نیز در مناطقی که تحت کنترل خود داشت، جان تازه‌ای گرفت و اعلام «خلافت» کرد.

بوکو حرام سرزمین‌هایی را در شمال شرقی نیجریه در اختیار داشت که کاملاً از کنترل نیروهای دولتی خارج شده بود. چند ماه بعد، این گروه به داعش اعلام وفاداری و بیعت کرد. این تحول موجب شد که ارتش‌های کشورهای منطقه، نیجریه، چاد، کامرون و نیجر، علیه بوکو حرام اقدام کنند. اما با وجود حملات گسترده به شهرها و روستاهایی که در کنترل بوکو حرام بود، حملات انتحاری این گروه، آدم‌ربایی‌های جمعی و بمبگذاری‌ها پایان نیافت.

در سال ۲۰۱۶، زمانی که داعش رهبر جدیدی برای بوکو حرام تعیین کرد، انشعابی در این گروه رخ داد. این انشعاب موجب ظهور گروه دیگری به نام «دولت اسلامی غرب آفریقا» شد. در واقع از آن سال، وقتی از بوکو حرام سخن گفته می‌شود ممکن است فرقی میان گروه اصلی به رهبری ابوبکر شکانو و گروه انشعاب یافته دیگر گذاشته نشود.

اما تفاوت «دولت اسلامی غرب آفریقا» با گروه اصلی بوکو حرام، تمرکز بیشتر بر انجام حملات به مراکز دولتی و نظامی و سازمان‌های بین‌المللی از جمله نهادهای بشردوستانه است.

در کل، خشونت‌هایی که بوکو حرام و شاخه وفادار به داعش آن در منطقه اطراف دریاچه چاد به راه انداخته‌اند، از سال ۲۰۰۹ تاکنون حدود ۳۶ هزار کشته برجای گذاشته و بیش از دو میلیون نفر از ساکنان این منطقه را آواره کرده است. این خشونت‌ها در حالی گسترش یافته که بیم اتحاد میان نیروهای اسلامی شمال شرق نیجریه با راهزنان مسلح شمال غرب نیجریه افزایش یافته و برخی از تحلیل‌گران معتقدند که ربایش اخیر دانش‌آموزان نیز حاکی از این اتحاد است.

جاکوب زن، پژوهش‌گر بنیاد جامستون در واشینگتن، معتقد است که در سال‌های اخیر روابط و پیوندهایی میان این دو گروه شرق و غرب شمال نیجریه که در حقیقت خاستگاه متفاوتی دارند و از نظر ایدئولوژی نیز به یکدیگر شبیه نیستند، به وجود آمده است.

در واقع، ربایش اخیر دانش‌آموزان نشان داد که بوکو حرام برای تسلط بر منطقه با ایجاد ناامنی، به عنوان هدف اصلی خود، به هر شیوه‌ای متوسل می‌شود؛ از سوءاستفاده از احساسات ضد غربی، تا پیوستن به القاعده و داعش و ائتلاف با راهزنان مسلح که آنان نیز چنین هدفی دارند. در این میان، آدم‌ربایی بهترین ابزار تبلیغاتی برای اعلام یک مرحله جدید از قدرت است.

اعلامیه سازمان گزارشگران بدون مرز

طبق اعلامیه سازمان گزارشگران بدون مرز، در سال ۲۰۲۰ تاکنون تعداد ۳۸۷ خبرنگار حرفه‌ای از کشورهای مختلف جهان به دلیل روزنامه‌نگاری بازداشت شده‌اند. بیش‌تر این موارد در چین رخ داده است.

طبق گزارش سالانه این مرکز بین‌المللی، نصف بیش‌تر این خبرنگاران به ۵ کشور دنیا تعلق داشته که چین در راس آن‌ها بوده است. این گزارش در روز ۱۴ دسامبر منتشر شده و نشان داد که در سال گذشته، چین با ۱۱۷ روزنامه‌نگار زندانی، مصر با ۳۰ نفر، عربستان با ۳۴ نفر، ویتنام با ۲۸ نفر و سوریه با ۲۷ نفر از کشورهای اصلی بازداشت‌کننده خودسرانه خبرنگاران بوده‌اند.

تعداد روزنامه‌نگاران زن در سال ۲۰۱۹ میلادی معادل ۳۱ نفر بوده که در سال ۲۰۲۰ این تعداد به ۴۲ نفر رسیده است. گزارشگران نهاد خبرنگاران بدون مرز اعلام کردند که به دنبال قوانین اجرا شده در کشورها برای جلوگیری از شیوع کرونا، آمار نقض آزادی مطبوعات به طور چشمگیری جهش یافته است.

این سازمان مردمی اعلام کرده است که در سه ماه اول شیوع ویروس کرونا (از ماه مارس تا مه ۲۰۲۰) آمار بازداشت خودسرانه خبرنگاران حدوداً چهار برابر شده است.

در این گزارش همچنین اعلام شده است که از ابتدای فوریه تا انتهای نوامبر ۲۰۲۰، دستگیری‌های خودسرانه ۳۵ درصد از جهش نقض آزادی مطبوعات را تشکیل داده است. بر همین اساس، از پاییز گذشته و همراه با شروع موج دوم اپیدمی کرونا، شمار موارد بازداشتی خبرنگاران افزایش داشته است.

این روزنامه‌نگاران دستگیر شده، به‌خاطر تهیه گزارشات کرونایی پس از چند ساعت تا چند هفته، آزاد شده‌اند. اما سازمان بدون مرز اعلام کرده که هنوز چهارده مورد از این خبرنگاران در زندان هستند. ۲ نفر از این افراد در بنگلادش، ۷ نفر در چین و یک نفر در میانمار است.

همچنین در خاورمیانه نیز دو نفر در ایران و یک نفر از خبرنگاران در اردن زندانی هستند. رواندای آفریقا هم دستکم یک خبرنگار زندانی دارد. در ادامه این گزارش اعلام شده که دستکم ۵۴ خبرنگار در عراق، سوریه و یمن گروگان گرفته شدند. ۱۴ خبرنگار نیز در این سال مفقود شده‌اند. در این گزارش اعلام شده است که ملیت آن‌ها احتمالاً به خاورمیانه، آمریکای لاتین و آفریقای جنوبی برمی‌گردد.

بر اساس بخش دوم بیان سالانه‌ی گزارش‌گران بدون مرز در مورد خشونت و بدرفتاری علیه خبرنگاران، ۵۰ خبرنگار در سال ۲۰۲۰ میلادی در سراسر جهان کشته شدند. در حالی‌که آمار خبرنگارانی که در کشورهای جنگ زده کشته شده‌اند کاهش یافته است، خبرنگاران بیشتری در کشورهایی که در حال جنگ نیستند کشته می‌شوند.

گزارش‌گران بدون مرز ۵۰ مورد از کشته شدن خبرنگاران را در رابطه با کارهای شان از اول ژانویه تا ۱۵ دسامبر - سال ۲۰۲۰ میلادی ثبت کرده است که این رقم چیزی شبیه به سال ۲۰۱۹ میلادی است (۵۳ خبرنگار در آن سال کشته شدند)، با وجود آن که تعداد کمتری از خبرنگاران به علت شیوع ویروس کرونا در صحنه بودند.

در ایران، روح‌الله زم مدیر سایت خبری و کانال تلگرام آمدنیوز بعد از آن که در یک محاکمه غیرعادلانه محکوم شد، به دار آویخته شد. هرچند اعدام در ایران رایج است، اما در طی ۳۰ سال این اولین باری است که یک خبرنگار با روش قدیمی و وحشتناک اعدام می‌شود.

تعداد بیشتری از خبرنگاران در کشورهایی که «در حال صلح» شناخته شده‌اند کشته می‌شوند. در سال ۲۰۱۶ میلادی ۵۸ درصد از تلفات کارمندان نهادهای رسانه‌ای در مناطق جنگی اتفاق افتاد. اکنون تنها ۳۲ درصد از این تلفات در کشورهای جنگ‌زده چون سوریه و یمن و یا کشورهای با شدت پایین یا متوسط نبرد مانند افغانستان و عراق رخ می‌دهد. به بیان دیگر، ۶۸ درصد (بیش از دو سوم) این تلفات در کشورهای «در حال صلح» بالاتر از همه در مکزیک، جایی که هشت خبرنگار کشته شدند، هند که در آن چهار خبرنگار کشته شدند، فیلیپین با سه خبرنگار کشته شده و هندوراس که سه خبرنگار در آن‌جا نیز کشته شدند اتفاق افتاده است.

از همه خبرنگارانی که در رابطه با کارهای شان در سال ۲۰۲۰ میلادی کشته شدند، ۸۴ درصد به صورت آگاهانه هدفمند و عمدا در مقایسه با ۶۳ درصد در سال ۲۰۱۹ میلادی به قتل رسیده‌اند. تعدادی از آنان مخصوصاً به شیوه وحشتناکی به قتل رسیده‌اند.

بیان صنعت فیلم در سال ۲۰۲۰

صنعت فیلم و سینما یکی از بازندگان بزرگ بحران کرونا است. این پاندمی هالیوود را زیر و رو کرده و به تعطیلی سینماها در بسیاری کشورهای جهان انجامیده است.

هالیوود از اواخر تابستان امسال تحت شدیدترین مقررات بهداشتی، دوباره فعالیت خود را شروع کرده است. استفاده از ماسک اجباری است، تست کرونا به طور منظم انجام می‌شود و محل‌هایی در پارکینگ استودیوهای هالیوود برای انجام این تست ایجاد شده‌اند.

تخمین زده می‌شود دنیای فیلم در آمریکا به خاطر بحران کرونا حداقل ۲۰ میلیارد دلار ضرر کند. به این دلیل که بسیاری از فیلم‌های محبوب در سال ۲۰۲۰ هرگز فرصت اکران نیافتند.

یکی از آن‌ها فیلم جدید جیمز باند است به نام «وقتی برای مردن نیست». استودیو یونیورسال، تولیدکننده فیلم، امیدوار بود که بتوان اکران آن را به جای بهار سال جاری از پاییز شروع کرد. اکنون تاریخ نمایش فیلم به آوریل سال ۲۰۲۱ افتاده است.

سینماها نیز یکی از بازندگان بزرگ سال ۲۰۲۰ هستند. بسیاری از آن‌ها در سراسر جهان مجبور شده‌اند درهای خود را ببندند. در لس‌آنجلس، شهر فیلم، سینماها از مارس گذشته به طور مداوم تعطیل شده‌اند.

جان هورن روزنامه‌نگار حوزه فیلم از شبکه رادیویی NPR می‌گوید، بسته ماندن سینماها با هزینه‌های سنگین همراه بوده است: «آن‌ها باید اجاره بپردازند، هزینه‌های ثابت بسیار بالایی دارند، میلیارد‌ها بدهی دارند و پولی هم وارد نمی‌شود.» او آینده تاریکی را برای سینماها تصور می‌کند و معتقد است که خیلی‌ها از آن‌ها برای همیشه ورشکسته می‌شوند.

خطر ورشکستگی نه فقط سینماها که کمپانی‌های تولید فیلم را هم تهدید می‌کند. بزرگ‌ترین کمپانی سینمای جهان یعنی ای‌ام‌سی (AMC) اعلام کرده است که با خطر ورشکستگی روبرو است. اتحادیه کارکنان سینمایی آمریکا نیز هشدار داده است که ۷۰ درصد اپراتورهای کوچک و متوسط، اگر دولت از آن‌ها حمایت نکند، ورشکست می‌شوند.

در همین بحبوحه خبری رسید که پایه‌های صنعت سینما را به لرزه درآورد؛ استودیوی برادران وارنر خبر داده است که قصد دارد حداقل ۱۷ فیلم را به طور هم‌زمان در سینما و در تلویزیون از پلتفرم پخش استریم خود «اچ‌بی‌او ماکس» (HBO Max) در سال آینده اکران کند. از جمله فیلم‌های پرفروشی مانند فیلم علمی تخیلی «تپه ماهور» یا فیلم طنز «جوخه خودکشی».

بحران کرونا و بلایی که بر سر صنعت فیلم و سینما آورده، باعث شده است که قوانینی که دهه‌ها معتبر بودند، کنار گذاشته شوند. روال قانونی در دنیای فیلم این است که ابتدا سینماها حق نمایش فیلم را دارند. قبل از آن‌که فیلمی به پلتفرم‌های مختلف برای پخش غیرسینمایی داده شود، باید حداقل تا چند هفته در سینماها اکران شده باشد. برای دهه‌ها فیلم این قانون اجرا شده است و اکنون ناگهان برداشته می‌شود. هورن، روزنامه‌نگار سینما می‌گوید: «این زمین لرزه‌های به شدت هشت ریشتر برای صنعت سینماست.»

یک سال پیش سینماها می‌توانستند جلوی چنین اقدامی را بگیرند و فیلم‌های برادران وارنر را تحریم کنند، اما اکنون نقش آن‌ها ضعیف شده است. جان هورن معتقد است که این تاحدودی تقصیر خود آن‌ها نیز هست. زیرا «سینماها انطباق و حرکت با تغییرات را دشوار می‌دیدند. آن‌ها در خرید پروژکتورهای دیجیتال با ارانه سه بعدی (D3) تاخیر داشتند. آن‌ها همیشه یک قدم عقب بودند» و این صنعت «پخش استریم را دشمن خود می‌بیند به جای شریک».

ناظران دنیای سینما می‌گویند سال فیلم ۲۰۲۱ متفاوت خواهد بود. از آنجا که اکران بسیاری از فیلم‌ها به تعویق افتاده علاقه‌مندان به سینما احتمالاً گزینه‌های رنگارنگ و زیادی در بهار سال آینده خواهند داشت. به عنوان مثال فیلم کمپانی «مارول» به نام «بیوه سیاه» و با بازی اسکارلت جوهرانسن که ادامه فیلم «سلاح برتر» با بازی تام کروز است. کرونا هالیوود را تغییر داده است و بسیاری از این تغییرات بازگشت‌پذیر نیستند. آلمان دیفی، چهره‌پرداز در هالیوود می‌گوید: «هنوز مشخص نیست که چه زمانی به حالت عادی برمی‌گردیم، چه زمانی بدون ماسک، دستکش و عینک محافظ کار خواهیم کرد»، اما «در هر صورت کرونا و هالیوود هردو ادامه خواهند داشت».

درگذشت دیگو مارادونا قهرمان جهان فوتبال

انتشار گزارش رسمی کالبدشکافی دیگو مارادونا، ستاره آرژانتینی فوتبال جهان نشان می‌دهد که او پیش از مرگ، مشروبات الکلی و یا مواد مخدر مصرف نکرده بود. دیگو مارادونا ماه نوامبر گذشته و به دلیل نارسایی قلبی در ۶۰ سالگی درگذشت. یک مقام قضایی آرژانتین به خبرگزاری رویترز گفته است که این ستاره پیشین فوتبال، هفت داروی مختلف برای درمان افسردگی، اضطراب، و بیماری‌های دیگر مصرف می‌کرد، ولی مقامات هیچ نشانه‌ای از مصرف مواد مخدر غیرقانونی مشاهده نکردند. این کالبدشکافی توسط پلیس بوینس آیرس و بر اساس نمونه خون و ادرار انجام شده است، و نشان می‌دهد که دیگو مارادونا دچار مشکلات کلیوی، قلبی، و ریوی بوده است. مقامات قضایی در تحقیقات خود، سرگرم بررسی جنبه‌های مختلف مرگ دیگو مارادونا هستند، که آرژانتین و جهان فوتبال را تکان داد، و احتمال مرگ ناشی از قصور یا اشتباه را نیز منتفی ندانسته‌اند. کالبدشکافی دقیق‌تر، تشخیص اولیه‌ای که بلافاصله پس از مرگ دیگو مارادونا اعلام شد، و دلالت بر نارسایی عروقی داشت که به سکنه قلبی او منجر شده بود، را تایید کرد. نخستین کالبدشکافی انجام شده روی بازیکن پیشین تیم‌های بوکاجونیورز و ناپولی، نشان داده بود که او در اثر ایست قلبی، که ناشی از نارسایی عضلات قلب و ضعف پمپاژ خون بود، درگذشته است. دیگو مارادونا به دلیل لختگی خون در مغز، اوایل ماه نوامبر تحت عمل جراحی قرار گرفت و پس از مدت کوتاهی با موافقت پزشکان به منزل منتقل شد. این در حالی است که به عقیده برخی و با توجه به شرایط جسمانی دیگو مارادونا، احتمالاً باید مدت بیشتری در بیمارستان بستری می‌شد. یکی از انتقادات وارده، نبود امکانات پزشکی، پرستار و آمبولانس مجهز در محل اقامت دیگو مارادونا است. دیگو مارادونا که از اسطوره‌های فوتبال جهان محسوب می‌شود، در اکثر دوران زندگی، درگیر حواشی مختلفی بود و از اعتیاد به الکل و مواد مخدر رنج می‌برد. یک قاضی آرژانتینی هفته گذشته حکم داد که در صورت نیاز به «دی‌ان‌ای» در آینده، جنازه دیگو مارادونا نباید سوزانده شود، و نیش قبر او نیز امکان‌پذیر نخواهد بود. دیگو مارادونا صاحب پنج فرزند شناخته شده بود، و شش فرد دیگر نیز مدعی هستند که او پدر آنها بوده است. این افراد، بخشی از پرونده پیچیده تقسیم اموال و دارایی‌ها یا ارثیه دیگو مارادونا هستند که پس از مرگ او در آرژانتین آغاز شده است. (صدای آمریکا)

پیام کریسمسی رییس سازمان جهانی بهداشت و هشدار وی

رییس سازمان جهانی بهداشت در پیامی به مناسبت فرا رسیدن کریسمس ضمن دعوت از شهروندان کلیه کشورها به تداوم رعایت اصول مراقبتی در دوره همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ نسبت به هدررفتن فداکاری‌های انجام شده هشدار داد. تدریس آدهانوم رییس سازمان جهانی بهداشت، شامگاه پنجشنبه ۲۴ دسامبر، در شبی که مسیحیان و اغلب شهروندان کشورهای غربی طبق سنت هرساله فرا رسیدن کریسمس را جشن می‌گیرند با انتشار پیامی ویدیویی از مخاطبان خود در تعطیلات پیش رو به توصیه‌های بهداشتی مسئولان کشورهای خود عمل کنند. وی در این خصوص تاکید کرد «فداکاری‌هایی که در طول سال ۲۰۲۰ برای محدود کردن شیوع ویروس کرونا و مقابله با همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ انجام شده، نباید در ایام جشن‌ها و تعطیلات به هدر برود». آقای آدهانوم در ادامه یادآور شد که در دوره همه‌گیری بیماری میلیون‌ها نفر (اشاره به پزشکان، پرستاران و کادر درمانی بیمارستان‌ها) با دوری از عزیزان‌شان در روزهای جشن نظیر کریسمس به شکلی دل‌سوزانه «فداکاری‌های» کرده و عده‌ای دیگر نیز (خانواده‌های آن‌ها) بدون حضور عزیزان خود دور سفره‌های جشن نشسته‌اند. رییس سازمان جهانی بهداشت تصریح کرد: «با پایان یافتن سال ۲۰۲۰ همه‌گیری تاریخی ویروس کرونا و بیماری کووید ۱۹ باز هم سبب می‌شود که بسیاری از ما نتوانیم تعطیلات را آن‌گونه که دوست داریم، جشن بگیریم». وی تاکید کرد که در مقابل صدها میلیون انسان امروز با پرهیز از ملحق شدن به جمع‌های خانوادگی با هدف پیش‌گیری از خطر انتقال ویروس به گونه‌ای دل‌سوزانه در حال فداکاری و از خود گذشتگی هستند. رییس سازمان جهانی بهداشت در عین حال یادآور شد که برغم همه فداکاری‌ها و نیز قربانیانی که همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ در جهان به جا گذاشته بایست همچنان به آینده خوشبین و امیدوار بود. وی به ساخت و توزیع واکسن‌های کرونا اشاره کرد و گفت این اقدامی است که راه حل خروج از بحران و فاجعه کنونی را هموار می‌کند اما برای آن‌که همه شهروندان در جهان واکسینه شوند به زمان نیاز خواهد بود. به گزارش سازمان جهانی بهداشت تاکنون ۶۱ پروژه تولید واکسن وارد مرحله آزمایش بالینی به روی انسان شده‌اند که شانزده مورد از آن‌ها مراحل نهایی را طی می‌کنند. بر اساس این گزارش ۱۷۲ پروژه دیگر در لابراتوارهای مختلف سراسر جهان مراحل ساخت واکسن کرونا را طی می‌کنند.

تدروس ادهانوم، همچنین در یک سخنرانی دیگری هشدار داده است که شیوع ویروس کرونا در سطح جهان آخرین همه‌گیری یک بیماری واگیردار نخواهد بود. وی افزود که تلاش‌های بشر برای بهبود سلامت خود بدون توجه به تغییرات آب و هوایی و حفاظت از حقوق حیوانات به شکست خواهد انجامید. تدروس ادهانوم همچنین از «چرخه» اختصاص منابع مالی گسترده به شیوع یک بیماری بدون توجه به لزوم آمادگی در برابر همه‌گیری‌های بعدی ابراز نگرانی کرد.

دبیرکل سازمان جهانی بهداشت افزود که زمان فراگیری درس‌هایی از شیوع ویروس کرونا در سطح جهان فرا رسیده است. او گفت: «جهان برای مدتی طولانی تسلیم چرخه هراس و غفلت شده است.» وی افزود: «هنگام شیوع یک بیماری پول خرج می‌کنیم و وقتی تمام شد فراموش می‌کنیم و کاری برای پیش‌گیری از همه‌گیری بعدی انجام نمی‌دهیم. این روند به شکل خطرناکی کوتاه‌بینانه است و صادقانه بگویم که درک آن آسان نیست.» دبیرکل سازمان جهانی بهداشت در بخش دیگری از سخنانش که به مناسبت اولین روز بین‌المللی آمادگی در برابر بیماری‌های واگیردار ایراد شد گفت: «تاریخ به ما نشان می‌دهد که این (شیوع کرونا) آخرین همه‌گیری نخواهد بود. همه‌گیری‌ها در سطح جهان بخش از واقعیت زندگی هستند.» روز یکشنبه ۲۷ دسامبر-هفتم دی) به عنوان روز بین‌المللی آمادگی در برابر بیماری‌های واگیردار نام‌گذاری شده است. به گفته تدروس ادهانوم همه‌گیری بیماری «کووید ۱۹» نشان داده است که رابطه تنگاتنگی بین سلامت انسان‌ها، حیوانات و کره زمین وجود دارد.

چند خبر عجیب روزهای پایانی سال ۲۰۲۰

رییس جمهوری آمریکا دونالد ترامپ، این روزها بسیار عصبانی است و اعلام کرده است که حتی پس از مراسم تحلیف رییس جمهور منتخب، کاخ سفید را ترک نمی‌کند. به گزارش رسانه هدهد کانادا، مشاوران ترامپ اعلام کردند که او در لحظات عمیق‌ترین انکار به برخی از مشاوران اعلام کرده که در روز تحلیف، کاخ سفید را ترک نمی‌کند. یکی از مشاوران او اعلام کرد که ترامپ به دنبال این سخنان یک هیستریک شدید به راه انداخته است. اما او احتمال داد که ترامپ آن‌جا را ترک می‌کند و فقط عصبانی شده است. دستیاران از این سخنان ترامپ ترسیده‌اند. اما اکثر افراد معتقدند او بر سخنان خود پافشاری نخواهد کرد. حراجی سات‌بیز یک کفش ورزشی از برند آدیداس را که تکه‌های چینی شرکت پرآوازه مایسن در آن به کار رفته بود، به قیمت ۱۲۶ هزار دلار فروخت. به گزارش رسانه هدهد کانادا، ابتدا قیمت این کفش غیرقابل استفاده و عجیب تنها یک دلار بود. اما طی یک مزایده و پس از ۷۲ پیشنهاد، قیمت آن به ۱۲۶ هزار دلار رسید. این قیمت، رکوردی در مبالغ کفش‌های آدیداس است که تاکنون به مزایده راه یافته‌اند. به گفته مدیر این حراجی، این مبلغ به موزه بروکلین نیویورک پرداخت خواهد شد. در ساخت این کفش مدل «ZX-8000»، تکه‌های چینی شرکت مایسن استفاده شده است. حتی زیانه این کفش نیز این چینی بوده و مارک آدیداس همراه با ۳ خط آن روی این چینی نقش بسته است. قسمت چرمی کفش نیز به صورت دستی نقاشی شده و با ۱۵ گل‌دان معروف این برند که شکل جامی دارند، تزئین شده است. خلق این گل‌دان‌های اشرافی آن‌قدر سخت است که فقط دو بار در هر سال تولید می‌شوند. تولید این کفش حدود یک و نیم سال طول کشیده است. یک سال از این زمان صرف ساخت کفش و شش ماه دیگرش صرف نقاشی‌های دستی که نقاشان مایسن انجام دادند، شده است. مدیر علمی مرکز هواشناسی روسیه، رومان ویلفند، اعلام کرد که امسال دریای خزر زودتر از هر سال شروع به یخ زدن کرده و ضخامت یخ در شمال این دریا از حالت عادی ۳۰ درصد بیش‌تر است.

به گزارش رسانه هدهد کانادا، ویلفند اعلام کرد که سرمای جنوب روسیه به خوبی احساس می‌شود و به دنبال آن، خلیج تاگنروگ دریای آروف نیز در حال یخ بستن است. آب در شمال دریای خزر نیز در حال یخ زدن است. به علاوه، بر اساس برآوردها، پوشش این یخ از حالت عادی ۳۰ درصد ضخیمتر شده است.

دریای خزر یک پهنه آبی است شمال و غرب آن را روسیه، جنوب آن را ایران و شرق آن به آذربایجان، قزاقستان و ترکمنستان منتهی می‌شود. این دریا به تعبیر برخی بزرگترین دریاچه و به عقیده برخی دیگر، کوچکترین دریا است. این دریا کاملاً با خشکی محصور شده و طولی معادل ۱۰۳۰ تا ۱۲۰۰ کیلومتر دارد. عرض آن نیز ۱۹۶ تا ۴۳۰ کیلومتر است. سطح دریای خزر از سطح دریاهای آزاد ۲۸ متر پایین‌تر است.

در اینترنت ویدئویی مرتبط با یک رخداد عجیب در آسمان شهر آنتورپ بلژیک منتشر شده است. به گزارش رسانه هدهد کانادا، این ویدئو تقریباً در ساعت ۷ صبح روز ۱۶ دسامبر در محله‌ای از این شهر به نام «Schippers Quart» ضبط شده است. در این ویدئو، سه شینی بزرگ و مدور نورانی در آسمان دیده شده که هم‌زمان تحت یک زاویه خاص حرکت می‌کنند. در پشت یک ساختمان این سه شینی ناپدید می‌شوند.

بیش‌تر کاربران معتقدند این اشیاء، نوافکن‌های یک جرثقیل ساختمانی است که در نزدیکی این محل مشغول کار بوده است. تهیه کننده این ویدئو، خانم مدیسون ون زلفد، اعتراف کرده است که فکری مشابه داشته است. اما وقتی هنگام طلوع آفتاب، اثری از وجود جرثقیل در نزدیکی محل ندید، تعجب او دوچندان شد.

جمهوری اسلامی رضا عسکری، رییس اتحادیه چلوکبابی و تالارهای پذیرایی قزوین را به عنوان سرپرست و مدیر تیم ملی والیبال نوجوانان ایران انتخاب کرد. این اقدام باعث شگفتی و هم چنین طنزپراکنی در جامعه ورزش این کشور شده است.

یک آخوند شبه‌نظامی جودوکار که سازماندهی حمله به سفارت عربستان در تهران را بر عهده داشته، رییس کمیته فرهنگی فدراسیون جودوی ایران شد. روابط عمومی این فدراسیون، عصر یک‌شنبه هفتم دی، از انتصاب «حسن کردمیهن» به این مقام خبر داد. آخرین شغل کردمیهن اداره یک فست فود لبنانی در کرج بود.

حجت‌الاسلام حسن کردمیهن عامل اصلی حمله شبانه به سفارت عربستان در ۱۲ دی سال ۹۴ معرفی شده است. آن حمله که با تخریب اموال سفارت عربستان و بالا رفتن از دیوارهای نمایندگی ریاض در تهران انجام گرفت، بحرانی دیپلماتیک آفرید. عربستان روابط با ایران را قطع و حج تمتع آن سال را لغو کرد. بسیاری از کشورهای عربی سفرای خود را از تهران فراخواندند. شورای امنیت نیز در محکومیت این اقدام بیاتیه داد.

دادگاهی در شانگهای یک زبن وبلاگ‌نویس چینی به نام ژانگ ژان را به دلیل انتشار گزارش‌هایی در مورد شیوع کرونا در شهر ووهان به چهار سال زندان محکوم کرده است.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، حکم این زن ۳۷ ساله در محاکمه‌ای کوتاه صادر شد و «جرم» او نیز تلاش برای «برهم‌زدن آرامش عمومی و ایجاد بلوا» خوانده شده است.

ژانگ ژان در گزارش‌های ویدئویی خود از نحوه واکنش مقام‌های چین به شیوع این ویروس نوپدید انتقاد کرده بود.

نتیجه‌گیری

سالی که حدود ۴۸ ساعت به پایان آن باقی مانده است، سال افزایش خشونت‌ها و تنش‌های بین‌المللی؛ گسترش فقر و نابرابری؛ تشدید معضلات زیست محیطی؛ بحران مهاجرت؛ نقض تعهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی؛ و ناکارآمدی دولت‌ها و نهادهای بین‌المللی از جمله در مدیریت ویروس مرگ‌بار کرونا که سایه تیره و هولناک خود را بر سراسر جهان گسترانیده، بود. سالی که نهادهایی با وجود ماموریت اصلی خود مبنی بر تامین و حفظ امنیت صلح و امنیت جهانی، در موارد متعدد از جمله جنگ و ناآرامی در عراق، افغانستان، یمن، لیبی، قره‌باغ، ایتوپیا، سوریه و ... به دلیل تاثیرپذیری از سود و سرمایه و تبعیض قدرت‌های بزرگ، عملاً در انجام این ماموریت ناکام ماندند.

در چنین وضعیتی جهان با بحران جدی فقر و چند جانبه‌ای دست به گریبان است. شورای امنیت سازمان ملل متحد فلج شده و بسیاری از ساختارها مانند سازمان تجارت جهانی یا سازمان جهانی بهداشت، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و ... بیش از پیش به نهادهایی تبدیل شده‌اند که کشورها را با یکدیگر درگیر می‌کنند.

در این میان بیش‌ترین قربانیان ویروس کرونا در تمام کشورهای جهان قشرهای کم‌درآمد و محروم مانند کارگران، اقلیت‌ها و زنان هستند. محدودیت‌های اقتصادی ناشی از پاندمی کرونا تا کنون ۳۰۰ میلیون فرصت شغلی را نابود کرده است.

سرنوشت یک کارگر رومانیایی برداشت فصلی محصولات کشاورزی که اردیبهشت ماه برای کار به آلمان آمده بود و به دلیل کمبود امکانات بهداشتی در محل اقامت خود به ویروس کرونا مبتلا شد و پس از آن درگذشت، تفاوت چندانی با صدها میلیون کارگر هندی، چینی، افغانی یا سایر کشورهای جهان ندارد.

این کارگران حال، نه تنها با مشکلات معیشتی دست‌وپنجه نرم می‌کنند بلکه، ویروس کرونا را همراه خود به محرومترین نقاط جهان برده‌اند.

برای مثال در چین، کارگران مهاجری که برای سال نو چینی در بهمن ماه سال ۱۳۹۸ از ووهان به خانه بازگشتند، ویروس کرونا را تا دورافتاده‌ترین نقاط چین پراکنده کردند. این کشور ۲۸۰ میلیون کارگر مهاجر دارد که بسیاری از آن‌ها به دلیل تعطیل شدن رستوران‌ها و کارگاه‌های ساختمانی بیکار شدند.

کرونا آمد و ثروت و فرهنگ را نیز مانند دیگر ابعاد زندگی‌مان تغییر داد. به گزارش ایرناپلاس، موسسه پژوهشی کردیت سونیس ثروت خانوار را این‌گونه تعریف می‌کند: ارزش دارایی‌های مالی و دارایی‌های حقیقی مانند مسکن منهای بدهی.

این تعریف ثروت خالص یا به‌طور خلاصه ثروت خانوار است که مانند دیگر ابعاد زندگی‌مان در طول حدود یک سال گذشته، تحت تاثیر همه‌گیری کرونا قرار گرفته است.

این موسسه برای یازدهمین سال متوالی، گزارش ثروت جهانی را منتشر می‌کند. در گزارش امسال این موسسه، اثر کرونا بر ثروت و توزیع آن مورد بررسی قرار گرفته است. ثروت، دارای نقش اساسی در تاب‌آوری مالی خانوارها و مبنای توسعه اقتصادی به‌ویژه در دوره‌های بحرانی است. سال گذشته میلادی، سالی استثنایی برای خلق ثروت بود که در آن ثروت کل در جهان تا ۳۶/۳ تریلیون دلار افزایش یافت.

همه‌گیری کرونا موجب کاهش ۱۷/۵ تریلیون دلاری ثروت از ژانویه مارس ۲۰۲۰ شد. با این حال، کاهش نرخ بهره و افزایش اعطای اعتبارات به عنوان اقداماتی برای مقابله با همه‌گیری کرونا در بازگشت بازارها، حفظ قیمت سهام و ارزش مسکن، موفق عمل کردند.

برآوردها نشان می‌دهد اگر کرونا نبود، ثروت سرانه یا ثروت به ازای هر بزرگسال از ۷۷ هزار و ۳۰۹ دلار در ابتدای سال ۲۰۲۰ به ۷۸ هزار و ۳۷۶ دلار در پایان ماه ژوئن می‌رسید. اما این بیماری موجب شد ثروت متوسط به ۷۶ هزار و ۹۸۴ دلار کاهش یابد. در واقع کرونا موجب از دست رفتن ۷/۲ تریلیون دلار از ثروت کل یا ۱۳۹۱ دلار ثروت از متوسط، در مقایسه با پیش‌بینی‌های گذشته برای سال جاری و بدون در نظر گرفتن همه‌گیری شده است.

علاوه بر این، نابرابری توزیع ثروت به تفاوت‌های بین کشورها نیز بستگی دارد اما آسیب‌های آن بر گروه‌های خاصی مانند نیروی کار غیرماهر، زنان، اقلیت‌ها، جوانان و کسب‌وکارهای کوچک قابل مشاهده است. به عنوان نمونه در آمریکا نرخ ابتلا و بستری اقلیت‌ها بیش‌تر از سفیدپوستان بوده و حتی نسبت افرادی که شغل خود را از دست داده‌اند نیز بیش از سفیدپوستان بوده است.

پیامدهای کرونا برای زنان به نسبت متفاوت بوده است. زنان زیادی در کسب‌وکارها و صنایعی مانند رستوران، هتل، خدمات شخصی و خرده‌فروشی فعالیت می‌کنند که به‌شدت از پیامدهای منفی کرونا متاثر شده‌اند.

اما وضعیت جوانان به ویژه زنان و گروه‌هایی با تحصیلات کمتر، بیش‌تر از دیگران تحت تاثیر قرار گرفته باشد. با این حال، کرونا نه تنها رنج مضاعف این نسل است که گروهی از آن‌ها به دلیل بحران مالی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ در جمعیت بیکاران قرار گرفته‌اند؛ بلکه تکرار تجربه مشابه برای نسل پساکروناست زیرا احتمالاً در دوره‌ای زندگی خواهند کرد که فعالیت‌های اقتصادی کاهش یافته، فرآیند جهانی‌سازی معکوس شده و سفرها لغو شده‌اند.

آبر میلیونرها یعنی افرادی که ثروت خالص آن‌ها از ۳۰ میلیون دلار بیش‌تر است نیز تحت تاثیر پیامدهای کرونا قرار گرفته‌اند. در ابتدای سال جاری میلادی، در صدر هرم ثروت ۱۷۵ هزار و ۶۹۰ نفر با ثروت خالص حداقل ۵۰ میلیون دلاری قرار داشتند.

در دوره‌ای که کرونا گسترش یافته و خطر آن روزبه‌روز در حال تشدید است، اقتصاد کشورها و مردم آن‌ها نیز با تهدید بزرگی به نام «فقر» روبه‌رو هستند.

فقر مشکلی تاریخی است که امروز به دلیل شیوع ویروس کرونا بیش از پیش گسترش یافته، مشکلی که حل آن در سیستم سرمایه‌داری لاینحل است. در این میان فقرا هستند که بیش‌ترین پیامدهای مخرب کرونا را با تمام وجودشان لمس می‌کنند.

فقر در ایران که بیش‌ترین شمار قربانیان ویروس کرونا در خاورمیانه را دارد، ساختاری سیستماتیک و اجتناب‌ناپذیر و پایدار به خود گرفته است.

مشکلات ساختاری اقتصاد ایران با شیوع ویروس کرونا در این کشور در سال ۲۰۲۰ عمیق‌تر و شرایط دشوار زندگی بیش از پیش سخت شده است. تورم بالا ناشی از تحریم‌ها، کاهش ارزش ریال در برابر دلار و نرخ بالای بیکاری با شیوع کرونا شدت یافته است. این وضعیت تامین نیازهای روزمره مردم ایران را با مشکل مواجه کرده و باعث افزایش نرخ فقر شده است.

این در حالی‌ست که به گزارش مرکز آمار ایران، ۶/۴ میلیون در طول پاندمی کرونا شغل خود را از دست داده‌اند. با توجه به این‌که افرادی که شغل خود را از دست داده‌اند، عمدتاً سرپرست خانواده بوده و هزینه‌های آن‌ها را تامین می‌کنند، این واقعیت است که بیش از ۲۰ میلیون نفر به دلیل افزایش هر روزه هزینه‌های زندگی با خطر فقر مطلق مواجه هستند.

در حدود ۲۰ میلیون نفر از جمعیت خانوارهای روستایی کشور و همچنین بیش از ۲۰ میلیون حاشیه‌نشین در حال مبارزه با فقر بوده و به‌طور روزافزونی با کاهش حقیقی درآمدهای خود مواجه هستند.

در این گزارش از سه منطقه آسیای شرقی، خاورمیانه و آفریقا به عنوان مناطق مستعد افزایش بیش‌تر فقر نام برده شده است. موضوع مکملی که بانک جهانی پس از طرح افزایش فقر به آن پرداخته، مسئله نابرابری است. کارشناسان این نهاد بین‌المللی تاکید دارند مسئله فقر در مناطقی که نابرابری در آن‌ها چشم‌گیر است، می‌تواند خطرناک‌تر از جوامعی باشد که با وجود فقر، نابرابری‌ها شدید نیست. با توجه به داده‌های موجود در این گزارش، در بین ۹۰ کشور مورد بررسی، ایران رتبه بیست‌وششمین را در نابرابری‌ها کسب کرده است. با این حساب البته که برای مشکلات معیشتی و نابرابری روزافزون بین خانوارهای کشور نیازی به گزارش یا داده‌های موسسات بین‌المللی نیست و به سادگی می‌توان آن را در کوچه و خیابان لمس کرد، اما اقتصاد ایران با بحران آماری نیز درگیر است، چرا که حدود ۱۱ سال است که دولت محاسبات مربوط به خط فقر را منتشر نمی‌کند. محاسباتی که به‌طور قانونی انتشار آن به عهده وزارت رفاه بوده، چراکه فقط در سایه چنین آمارهایی است که می‌توان سیاست‌های حمایتی صحیح و هدفمندی را اجرا کرد.

اگر تعریف بانک جهانی از فقر که حداقل درآمد روزانه برای هر فرد یک دلار و ۹۰ سنت است را در نظر بگیریم، دست‌وپنجه نرم کردن ۱۱۵ میلیون نفر در جهان با فقر مطلق براساس تعریف سازمان‌های بین‌المللی به معنی پایین‌تر بودن درآمد روزانه آن‌ها از ۹۰/۱ دلار است که عملاً تامین خوارک، پوشاک و مسکن به‌عنوان اولیه‌ترین نیازهای اساسی را غیرممکن می‌سازد.

با این وجود اقتصاد جهان طی سال ۲۰۲۰ بیش از ۷ درصد منقبض شده و رشد اقتصادی نه تنها متوقف شده است، بلکه در بسیاری از کشورهای جهان روندی منفی به خود گرفته است. بسیاری بحران اقتصادی جهانی ناشی از کرونا را بدترین بحران اقتصادی از زمان جنگ جهانی دوم می‌دانند. برخی دیگر این بحران را با بحران بزرگ اقتصادی سالهای ۱۹۳۰ مقایسه می‌کنند.

صندوق بین‌المللی پول در گزارش دسامبر سال جاری خود اعلام کرد که دولت‌های جهان در سال جاری میلادی برای جلوگیری از سقوط بیش‌تر اقتصادهایشان ۱۲ هزار میلیارد دلار به بودجه‌های خود افزوده‌اند و در همان مدت ۷/۵ هزار میلیارد دلار تسهیلات پولی ایجاد کرده‌اند. به بیان دیگر در سال جاری میزان تقریباً ۲۰ هزار میلیارد دلار به بدهی‌های خود افزوده‌اند.

در چنین شرایطی، جمهوری اسلامی ایران در ادامه موج خفقان، سرکوب، سانسور، دستگیری، ترور و اعدام‌های گسترده، تعدادی بی‌شماری از فعالین سیاسی، اجتماعی، زیست محیطی، آزادی‌زبان‌های مادری، نویسندگان و شاعران و روزنامه‌نگاران را طی ماه‌های اخیر دستگیر و زندانی کرده است. اسامی برخی از این زندانیان به شرح زیر است: رضا خندان(مهابادی) و بکتاش آبتین از اعضای هیات دبیران کانون نویسندگان ایران و کیوان باژن عضو پیشین هیات دبیران این کانون، زینب جلالیان، سهیل عربی، نازنین محمدنژاد، امیرحسین مرادی، سعید تمجیدی، محمد رجبی، نسرین ستوده، گلرخ ابراهیمی ایرانی، کیوان صمیمی، احمدرضا جلالی، حامد قره‌اوغلانی(اوقلانی)، آرشام رضایی، کیانوش اصلانی، محسن قنبری، علی عزیزی، راحله احمدی، محمد سلحشور، مریم ابراهیموند، راحله احمدی، شاکر بهروز، افشین شهسواری و...

در سال جدید میلادی آزادی همه زندانیان سیاسی، لغو هرگونه شکنجه و اعدام، مبارزه پیگیر برای سرنگونی کلیت حکومت جهل و جنایت و ترور فاسد اسلامی را با هدف برقراری یک جامعه سالم و آزاد و برابر و انسانی فراموش نکنیم!

در هر صورت سناریوهای محتمل همه‌گیری کووید ۱۹ بر اساس پیش‌فرض‌های محتمل، روند همه‌گیری کرونا در ۱۰ ماه اخیر و مدل‌سازی‌های موجود برای پیش‌بینی احتمالات آتی طرح شده‌اند: همه‌گیری جهانی پس از چند موج وسیع با ازدیاد افراد ایمن و برنامه‌های واکسیناسیون گسترده تا ۱۸ ماه آینده فروکش می‌کند و پس از آن تنها ممکن است گه‌گاه در مقیاسی کوچک و محلی بروز کند.

همه‌گیری جهانی پس از موج‌های متوالی در یک تا دو سال آینده فروکش نسبی می‌کند و مثل آنفلوآنزای فصلی و سرماخوردگی به صورت یک بیماری فصلی با شیوع متناوب در جوامع انسانی پایدار می‌ماند. همه‌گیری‌های وسیع بعدی به کیفیت ایمنی اکتسابی، جهش‌های ژنتیکی ویروس و وسعت استفاده و تاثیر واکسن‌های احتمالی بستگی دارد.

به امید این که سال ۲۰۱۲ سال پیروزی روشنایی بر تاریکی، سلامتی بر بیماری، دوستی بر خصومت و جهل بر آگاهی باشد!

سه‌شنبه نهم دی ۱۳۹۹ - بیست و نهم دسامبر ۲۰۲۰